

ఓం భూర్భువః స్వః తత్సవితుర్వరేణ్యం భర్గోదేవస్య ధీమహి ధియోయోనః ప్రచోదయాత్

ప్రఖర ప్రజ్ఞ

యుగశక్తి గాయత్రి

సజల శ్రద్ధ

ఓం వందే భగవతీం దేవీం శ్రీరామంచ జగద్గురుం
పాదపద్మే తయోః శ్రిత్యా ప్రణమామి ముహుర్ముహాః

<p>సంకల్పం - సంరక్షణ వేదమూర్తి, తపోనిష్ఠ, పండిత శ్రీరామ శర్మ ఆచార్య శక్తి స్వరూపిణి మాతా భగవతీ దేవి శర్మ</p> <hr/> <p>ప్రధాన సంపాదకులు డాక్టర్ ప్రణవ్ పండ్యా సంపాదక వర్గం డా॥ యం.రామకృష్ణ డా॥ తుమ్మారి</p> <hr/> <p>కందర్ప రామచంద్ర రావు కె.బి.సోమయాజులు జి.సత్యవాణి అశ్వినీ సుబ్బారావు</p> <hr/> <p>రంపుటి 5 సంచిక 5 ఆగస్టు 2004 తారణ :ఆషాఢం - శ్రావణం విడిప్రతి రూ॥ 8.00 సం॥ చందా రూ॥ 85 3సం॥ చందా రూ॥ 250 10 సం॥ చందా రూ॥ 750</p>	<p style="text-align: center;">యుగ సాధన ఆంతర్యం</p> <p>వేదంలో ఒక వాక్యం ఉన్నది - “మాతా భూమిః పుత్రోహం పృథివ్యా”. అనగా - భూమి నా తల్లి; నేను పృథివికి పుత్రుడను. ఈ వాక్యాన్ని, దీని విస్తృత భావాత్థాన్ని చూచినపుడు- ఈ మంత్రాలను దర్శించిన మహర్షుల ప్రజ్ఞకు మన మనస్సులు శ్రద్ధతో నిండిపోతాయి. వారు తమ జీవితాలను తప తితిక్షలలో హోమం చేశారు. మనమంతా ధరిత్రికి సంతానం కనుక, ధరిత్రి అంతకూ కళ్యాణం జరగాలని ఆకాంక్షించారు.</p> <p>మనం మనల్ని గురించి, మన కుటుంబాన్ని గురించి ఆలోచించి, దానితో పరిమితం కాకూడదు. మనం వసుధ అంతనూ ఒకే కుటుంబంగా పరిగణించాలి. సమష్టి హితం గురించి ఆలోచించాలి. భారతవర్షం ఒకనాడు జగద్గురువుగా విలసిల్లింది. ఈ ఆలోచన కారణంగానే. ఒకనాడు దేవ సంస్కృతి ఇంటింటికీ, వ్యక్తి వ్యక్తికీ అందింది. ఈ కారణంగానే. ఆనాటి ఆర్యులు, అనగా శ్రేష్ఠ వ్యక్తులు, ఉదాత్తమైన ఆలోచనా విధానంతో శ్రేష్ఠ జీవనం గడిపిన మహనీయులు.</p> <p>ఈ ప్రక్రియను తిరిగి చేపట్టలేమా? విత్తనం వంశ పరంపరలో యుగయుగాలుగా సురక్షితంగా ఉంటుంది. మనం మహర్షుల సంతానం. దేవ పురుషులం. అందుకు మనం గర్విస్తున్నాం. ఇది సహజమే. మనం అలా గర్వించవలసిందే. అయితే మనం నిద్రనుండి మేలుకొని, ఆ బంగారు గతాన్ని తిరిగి తీసుకొని రాగలమా? భారత వర్షం తిరిగి మానవాళికి మార్గదర్శనం చేయగలుగుతుందా?</p> <p>మనం అప్పుల ఊబిలో దిగబడి ఉన్నామనీ, నాగరికతా రంగంలో ముందుకు వెళితే అదే గొప్ప విషయమనీ స్థూల దృష్టికి కనిపిస్తోంది.</p> <p>అయితే సూక్ష్మ దృష్టి మరో విషయం చెబుతోంది. నిద్రాణమైన మన శక్తి సామర్థ్యాలను మేలుకొల్పగలిగితే, కొద్ది సంవత్సరాలలోనే విశ్వాస సంక్షోభం సమాప్తం అవుతుంది. ఋతంభర ప్రజ్ఞయొక్క సామ్రాజ్యం నలువైపులా విస్తరిస్తుంది. హిమాలయాలలోని ఋషి సత్తాలు ఇదంతా చేయాలనే ఆతురతతో ఉన్నాయి. పరోక్ష జగత్తులోని ఋషుల కృషితో పాటు, వారికి సాధనాలుగా తయారు కావడానికై మనమంతా కార్యశూరతను చూపితే - ‘21వ శతాబ్దం ఉజ్వల భవిష్యత్తు’- అనే సంస్కృతి పురుషుని వాక్కు సార్థకం అవుతుంది. నిజం అవుతుంది.</p> <p>ఈ యుగ సాధనయే నేడు మహాకాలుడు మననుండి అపేక్షిస్తున్నది.</p> <p style="text-align: center;">H H H</p>
---	--

పరమపితకూ అతడి వారసునికీ మధ్య ఉన్నది ప్రేమ బంధమే.

విషయ సూచిక

ముఖ చిత్రం : యోగి శ్రీ అరవిందులు

1. సంపాదకీయం :
యుగసాధన ఆంతర్యం 1
2. విషయ సూచిక 2
3. వేదమంత్రం 3
4. ముఖచిత్ర కథనం :
శ్రీ అరవిందుల దేశభక్తి ప్రబోధం 4
5. వందేమాతరం :
మానవుని ఆవిర్భావం భారతవర్షంలోనే 7
6. భాగవత బోధ :
సమాజ ఋణాన్ని తీర్చుకుని సంతోషించు 11
7. బోధ కథ :
ధర్మ ప్రయోజనం 14
8. వ్యక్తి నిర్మాణం :
సంస్కారానికి నాలుగు మూలాధారాలు 17
9. కుటుంబ నిర్మాణం :
పరిమిత కుటుంబం ప్రగతికి బాట 19
10. సాధన విజ్ఞానం :
ఉపాసన ఫలించాలంటే... 23
11. సంస్కృతి సౌరభం :
పునర్జన్మ ఒక ధృవ సత్యం 26
12. సాధు సంతల జీవితాలు :
గాయత్రీ మంత్ర సిద్ధి పొందిన విద్యారణ్యస్వామి 29
13. శతసూత్ర కార్యక్రమం :
రాజకీయ రంగం, శీల నిర్మాణం 30
14. ధారావాహికం: దివ్యజీవన దర్శనం - 8
భాగవత భూమికి యాత్ర - 32
15. మాతాజీ దివ్య జీవనం : 10
మహాశక్తిలో విలీనానికి శివుని సంకల్పం 36
16. యుగ గీత :
ఇంద్రునిది దేవగుణం, విరోచనునిది అసురగుణం 40
17. కృష్ణావతారం - 21 :
కర్ణవధ 42
18. బోధ కథ :
నిజమైన భిక్షువు 45
18. వార్తలు 47

కృష్ణా పుష్కరాల సందర్భంగా అమరావతిలో శ్రాద్ధ తర్పణలకు భారీ ఏర్పాట్లు

12 రోజులూ నవకుండి గాయత్రీ మహాయజ్ఞం

కృష్ణజిల్లాలోని ప్రసిద్ధ పుణ్యక్షేత్రం అమరావతిలో కృష్ణా పుష్కరాల సందర్భంగా ఆగస్టు 27 నుండి సెప్టెంబరు 8 వరకు రోజూ నవకుండి గాయత్రీ మహాయజ్ఞం జరుగుతుంది. శ్రాద్ధ తర్పణాల నిర్వహణకు ప్రతిరోజూ కనీసం 200 మందికి సౌకర్యం కల్పిస్తారు. 500 మందికి యజ్ఞంలో ఆహుతులు సమర్పించే అవకాశం ఉంటుంది. వీరందరికీ భోజన ప్రసాదం వితరణ చేస్తారు.

నారాకోడూరులోని గాయత్రీ శక్తిపీఠం ఆధ్వర్యంలో ఈ కార్యక్రమాలు జరుగుతాయి. రాష్ట్రమంతటిలోని గాయత్రీ పరివార్ సభ్యులు ఈ సదవకాశాన్ని వినియోగించుకోవచ్చు. ఇందుకు సమయదానం ఇవ్వవచ్చు.

వివరాలకు గాయత్రీ శక్తిపీఠం, నారాకోడూరు - 522 252, గుంటూరు జిల్లా, ఫోన్ నం: 0863 - 2534440 ను సంప్రదించండి.

విజయవాడలో

కృష్ణా పుష్కరాల సందర్భంగా విజయవాడలో ఆగస్టు 27 నుండి సెప్టెంబరు 8 వరకు కార్యక్రమాలు జరుగుతాయి. పాల్గొనదలచిన, సమయదానం ఇవ్వదలచిన పరిజనులు దిగువ చిరునామాకు తెలియజేయగలరు:

గాయత్రీ పరివార్, 27-33-6, 3వ అంతస్తు, గూడ్లనల్లవారి వీధి, బందరు రోడ్డు, సూపర్ బజారు ఎదురు రోడ్డు, విజయవాడ, ఫోన్ : 5516570.

బ్రహ్మవర్చస్ శోధ సంస్థాన్ రజతజయంతి కార్యక్రమాలు

బ్రహ్మవర్చస్ శోధ సంస్థాన్ రజతజయంతి సందర్భంగా శాంతికుంజ్, హరిద్వార్ ద్వారా మేధావులతో ఆధ్యాత్మిక జీవితం, ఆధ్యాత్మిక విజ్ఞానం అనే అంశంపై ప్రపంచంలోని అనేక ప్రాంతాలలో సెమినార్లు నిర్వహిస్తోంది.

దక్షిణ భారతదేశంలోని సెమినార్లు 2004, ఆగస్టులో దిగువ తారీకులలో నిర్వహిస్తున్నారు.

స్థలం	తేది	ఫో.నం
(గాయత్రీ పరివార్ ఆఫీస్)		
విశాఖపట్నం	-16,17,18	- 0891-2760873, 9848140944.
హైద్రాబాదు	- 20,21,22	- 040-23818641, 9849167071.
బెంగుళూరు	- 25,26,27	- 080-23526694, 31817841.
చెన్నై	- 28,29,30	- 044-26454109, 9840018701.

నేను చీమనుండి శ్రమశీలతనూ, కుక్కనుండి స్వామిభక్తిని నేర్చుకున్నాను - దత్తాత్రేయ భగవానుడు.

వేద మంత్రం

యే పాయవో మామతేయం తే అగ్నే పశ్యంతో అంధం దురితాదరక్షన్ ।
రరక్షా తాన్తుకృతో విశ్వవేదా దిప్పస్త ఇద్రి పవో నాహ దేభుః ॥

-(ఋగ్వేదం 1/147/3)

భావార్థం : పరోపకార, పరమార్థ కార్యములలో నింద, నిషేధం, హేళనలు, భయములకు తావివ్వరాదు. అటువంటి మనుష్యులను పరమాత్మయే స్వయంగా రక్షిస్తాడు. అందువలన నిశ్చింతమై లోక కళ్యాణ కార్యాలలో నిమగ్నం కావాలి.

సందేశం : ఇతరులకు మేలు చేయుటయే పరోపకారం. ఇతరులకు మేలు చేయుటయే మనుష్య ధర్మం. ఇతరులకు ఉపయోగపడుటలోనే మానవజీవన సార్థకత వున్నది. ఆ శక్తి కలిగి ఉండి సహాయం చేయకపోతే అతడు పశువుతో సమానం. ఎవరికోసం వారు జీవిస్తారు. కానీ ఇతరుల కోసం వారు ఎంతగా జీవిస్తారో దానిని బట్టి వారి జీవితపు ఉత్కృష్టత తెలుస్తుంది. మన ఉనికిని కాపాడుకోవటానికి ఎంతైనా శ్రమిస్తాము. కానీ ఇతరులకోసం ఎంత శ్రమించామో దానిని బట్టి దివ్యత్వం ప్రకటితమవుతుంది.

ప్రతి మనుష్యునికి మరొకరి సహకారం అవసరం. సమర్థులలో కెల్లా సమర్థుడైన వ్యక్తికి కూడా ఇతరుల సహకారం ఆశించదగినదే. పారమార్థిక కార్యాలవలన మనుష్య జీవితం శోభిస్తుంది, మహిమ పెరుగుతుంది.

K K K

ఆరోగ్యం ధర్మాచరణకు ప్రముఖ సాధనం.

ముఖచిత్ర కథనం

శ్రీ అరవిందుల దేశభక్తి ప్రబోధం

అరవిందుడు భవానీమందిరమనే ప్రణాళిక రచించాడు. అందులో అంతర్ధంతోపాటు అనుసరణీయమైన కార్యక్రమంకూడా అందించాడు. సంతకంలేని ఈ పత్రం ప్రతులు ఆయన అనుచరులు పంచిపెట్టారు. ఆయన తమ్ముడు బారీంద్రకుమారూ, ఆయన సిఫార్సుతో బరోడాస్టేషన్లో చేరిన జతీన్ బెనర్జీ, బారిష్టర్ పి.మిత్రా ప్రభృతులు అనుచరులు.

“భవానీ మందిరం” ప్రారంభం భక్తిభావపూరితం.

“పర్వతసీమలో జగజ్జనని భవానికి మందిరం నిర్మించి నివేదించాలి. ఈ పవిత్ర కార్యక్రమంలో పాల్గొనవలసిందని ఆ జనని కన్నబిడ్డలు అందరికీ విన్నవిస్తున్నాము.”

ఆ విన్నవంలో ప్రధానాంశం సమష్టి శక్తిని సమకూర్చుకోవాలనే ఉద్దేశం.

“అనంతంగా పరిభ్రమిస్తున్నదీ విశ్వం. కాలచక్రం నిరంతరం మహావేగంతో తిరిగిపోతున్నది, కాలాతీతునినుంచి ప్రసరించే అనంతశక్తియే ఈ పరిభ్రమణానికి ప్రచోదనం కలిగిస్తున్నది. దీని ఫలితంగానే మానవుడు విభిన్న శక్తులతో, వేరు వేరు రూపాలతో ప్రత్యక్షమౌతూ వచ్చాడు. ఒక్కొక్క అంశనుబట్టి ఒక యుగలక్షణం ఏర్పడింది. ఒకసారి ప్రేమరూపిణి, ఇంకొకసారి కృపామయి.

“ఈ అనంతశక్తియే భవాని, దుర్గ, కాళికాదేవి. ఆమెయే ప్రేమమయి రాధాదేవి. ఆమెయే లక్ష్మీదేవి. ఆమెయే మనందరినీ సృష్టించిన మాతృమూర్తి.

“భవాని శక్తిస్వరూపిణి.

“ఇప్పుడు మన జనని శక్తిరూపం ధరించి నిలిచింది. ఆమె సంపూర్ణశక్తిమయి, సమస్త విశ్వమూ అమ్మను శక్తిస్వరూపిణిగా ఆరాధిస్తున్నది.

“మనం కళ్లు తెరిచి చుట్టూ ఉన్న ప్రపంచాన్ని పరిశీలిద్దాం. ఎక్కడ చూసినా మహత్తర శక్తిస్వరూపాలు కళ్లకు కనబడుతున్నవి. భయంకర వేగంతో, నిర్దాక్షిణ్యంగా విరుచుకుపడుతున్న శక్తివాహినులు మహోన్నత స్వరూపాలతో గోచరిస్తున్నవి. వాటి ఆకారంగా ప్రబలంగా విజృంభిస్తున్నది. చరిత్రలో కనీవినీ ఎరుగనంతగా శతసహస్రాధికంగా ఈనాడు సమరశక్తి ధనశక్తి, శాస్త్రవిజ్ఞానశక్తి ఆయుధ పరికరాల రూపంలో విజృంభిస్తున్నవి. అంతటా జగజ్జనని లీలావిలాసమే. ఆమె ప్రబలహస్తములే దేవాసుర రాక్షసశక్తులకు మహాస్వరూపాలు కల్పిస్తున్నవి. విశ్వరంగములోనికి ఆ శక్తులు దుముకుతున్నవి, పాశ్చాత్యదేశాల్లో మహాసామ్రాజ్యాలు క్రమంగా అవతరించటం మనం పరికించాము, జపాను దేశంలో ఆ శక్తి విశృంఖలంగా ప్రబల వేగంతో ఎగసి పడటం గమనించాము. అందులో కొన్ని మేల్చుశక్తులు తమస్సుతో నల్లగానూ

రజస్సుతో ఎరుపుగానూ బలం చూపుతున్నాయి. పరిత్యాగమూ సమగ్ర సమర్పణమూ అనే పవిత్రజ్వాలల్లో ప్లావితమైన ఆర్యశక్తులు కొన్ని కనబడుతున్నాయి. అవన్నీ అమ్మ ధరించిన నూతన స్వరూపాలే. నూతనాకారాలు మలచుకుంటూ నవ్యరూపాలు సృష్టించుకుంటున్నది అమ్మ. ప్రాచీనమైన వాటిలోకి తన నూతనశక్తిని ప్రవహింపజేస్తున్నది. నవీన స్వరూపాలను గిరగిర విసురుతున్నది. శక్తిహీనులం కావటంవల్ల మనం భారతదేశంలో అన్ని తావుల్లో అవజయం ఎదుర్కొంటున్నాము.

“భారతదేశంలో వననం మందంగా వీస్తున్నది. శక్తి నిదానంగా వస్తున్నది. ప్రాచీన భారతజనని నిర్వేదంతో బాష్పాలతో పునర్జన్మకోసం ప్రయత్నిస్తున్నది. కాని ప్రయత్నాలు ఫలప్రదాలు కావటంలేదు. ఇంత సువిశాలమైన శక్తిమంతమైన

ఆరోగ్యకరమైన శరీరంలోనే ఆరోగ్యకరమైన మెదడు ఉంటుంది.

దేశాన్ని పట్టి పీడించే వ్యాధి ఏమిటి? తప్పనిసరిగా ఏదో లోపం ఉండితీరాలి. సజీవ శక్తి ఏదో లోపించింది. ఆ బలహీనతను వేలెత్తిచూపటం కష్టంకాదు. తక్కినవన్నీ ఉన్నాయి. కాని శక్తిహీనత బలహీనత దాపురించాయి. శక్తిని మనం విసర్జించాము కాబట్టి మనలను శక్తి విసర్జించింది. మన హృదయాలలో మెదడులలో బాహువులలో శక్తిరూపిణి జనని కానరావటంలేదు.

“మనకు జ్ఞానం ఉండేది, శక్తిహీనతవల్ల అది నిర్జీవమయింది. మనకు భక్తి ఉండేది. నిజమైన భక్తిజ్వాలకు శక్తియే ఇంధనం. తైలం లోపిస్తే జ్వాల ఎంత కాలం వెలుగుతుంది?

“మనలో వలుపురు తమస్సుకు దాసులైనారు, అలసత్వమనే భీకరాంధ రాక్షసికి చిక్కిన దేశం పునరుజ్జీవితం కావటం అసంభవమనీ, భారతదేశం రక్షహీనమై జీవరహితమై శిథిలమైపోయిందనీ ఈనాడు భావిస్తున్నారు. ఈ జాతి క్షీణించి నశించి పోక తప్పదంటున్నారు. ఇది అర్థంలేని బుద్ధిలేని వాదం. ఒక మనిషికాని జాతికాని బలహీనతను కోరి వరించినప్పుడే క్షీణించిపోయి నశించటం జరుగుతుంది. కోరి తెచ్చుకుంటేకాని ఆ ముప్పు వాటిల్లదు.

కాని జాతి అంటే ఏమిటి? కోట్లప్రజల సమష్టి శక్తియే జాతి. జాతిని పునరుజ్జీవింపజేయటమూ నశింపజేయటమూ మన ఇచ్చమీదనే ఆధారపడి ఉంటుంది. అభ్యర్థనం ఉత్తేజపూరితమైన ఉద్బోధగా పరిణమించింది.

“జాతి అంటే యేమిటి? మాతృభూమి అంటే యేమిటి? అది ఒక భూఖండం కాదు, అది ఒక రూపకాలంకారం కాదు, బుద్ధిజనితమైన కల్పన కాదు. అది ఒక మహత్తరశక్తి.....రండి. జనని ఆహ్వానం ఆలకించండి. మన హృదయవాహినిగా తన స్వరూపాన్ని ఆవిష్కరించి ఆరాధనలు అందుకోటానికి జనని నిరీక్షిస్తున్నది. మనలో దైవాంశను తమస్సు కప్పివేసింది. కనుక ఆమె నిశ్చేతనంగా వ్యధచెందుతున్నది. తమను ఆదుకోవలసిందని తన సంతానం అర్థించటంలేదని జనని వేదన పడుతున్నది. జనని మీలో మెదులుతున్నదని గుర్తించి స్వార్థపు నల్లముసుగులు చీల్చండి. చుట్టూ లేచిన అలసత్వపు గోడలు కూలదోయండి. మీకు తోచినవిధంగా జననికి సాయపడండి. ప్రతివ్యక్తి తన సామర్థ్యానికి అనుగుణంగా శరీరమునూ, బుద్ధి బలమునూ, వాక్కునూ, ధనమునూ, ప్రార్థనలనూ, ఆరాధనలనూ ఎవరికి చేతనైంది వారు జననికి సమర్పించాలి. వెనుకకు తగ్గ వద్దు, ఆమె పిలుపు వినికూడా ముందుకు రాని వారిమీద జనని ప్రాదుర్భవించే తరుణంలో

ఆగ్రహించగలదు. ఆమె ఆవిర్భావమునకు లేశమైనా పాటుపడినవారికి సముజ్వల సుందర ప్రసన్నవదనంతో జనని ప్రత్యక్షం కాగలదు.”

ఈ విధంగా భారతదేశమును మాతృమూర్తిగా ఆయన విశ్వసించి విశదీకరించాడు. తరువాత కొన్ని నెలలకు వందేమాతరమనే నినాదంతో భారతదేశంలో ఆంగ్ల సామ్రాజ్యపు పునాదులు కదిలిపోయాయి.

తన సంతానపు అలసత్వమనే దుర్భరభారం అడుగున పడి దేశమాత మూలుగుతున్నదనే భావం దేశీయులకు జ్ఞాపకం చేయటానికే ఆయన భవానీమందిరం రచించాడు. పూర్వకాలంలో జన్మించిన ఉజ్వలమూర్తులను పోలిన వ్యక్తులు ఈ పవిత్రభూమిలో ఉదయించటం లేదనికాదు. దేశం వాళ్లవల్ల ఉత్తేజం పొందటానికి సిద్ధంగాఉన్నా లేకపోయినా అటువంటి మహాపురుషులు జన్మిస్తూనే ఉన్నారు. ఆ కోవకు చెందిన వాడు బంకిమచంద్రుడు. బరోడాలో ఉన్నప్పుడు ఇందుప్రకాశ్ పత్రికలో బంకింబాబును గురించి రాశాడు. ఆయనను గురించి కవిత కూడా రచించాడు. బంకింబాబును ప్రశంసించే రచన 1907లో బందేమాతరం పత్రికలో పునరుద్ధరణ పొందింది.

“ఈ మహత్తర ప్రాచీనదేశపు పూర్వవైభవాలను తలుచుకుంటూ పూర్వపు ఋషిపుంగవులనూ వారు సృజించిన భావములనూ నాగరికతనూ ప్రశంసించిస్తూ అటువంటి మహిమాన్వితములు ఉదయించిన మహాయుగం గతించిపోయిందనీ, విషాదకరమైన వర్తమానంలో పతితులైన నేటి మానవులలో ఋషిసత్త్వములు జన్మించరనీ విచారపడేవారు చాలామంది ఉన్నారు. ఇది పొరబాటు, ముమ్మాటికీ పొరబాటు. మన దేశం, మన జాతీ, మన మతమూ చిరంతనమైనవి. మన శక్తి, మన మహత్వమూ, మన పావనత్వమూ మబ్బుచాటున మరుగుపడినవేకాని అంతరించిపోలేదు. ఈ పవిత్రభూమి వీరులనూ, ఋషులనూ, సాధుపురుషులనూ సహజంగా ప్రసాదిస్తూనే ఉన్నది. అటువంటివారు ప్రతి యుగంలోనూ ప్రభవిస్తూనే ఉన్నారు. జాతిని పునరుజ్జీవింపజేసి నవభారతమును సృష్టించిన వందేమాతరమనే మంత్రమును ప్రసాదించిన మహనీయుని నామమును ఇటీవల వెలసిన ఋషిపరంపరలో చేర్చవలెనని మనం చివరికి గ్రహించగలిగినాము.”

కలకత్తాకు వచ్చిన తరువాత బాజీప్రభు అనే వీరునిగురించి కావ్యం రచించాడు అరవిందుడు. శివాజీ తిరోగమనాన్ని రక్షిస్తూ ఒక కనుమవద్ద చిన్న సేనతో పన్నెండు వేలమంది శత్రుసైన్యాన్ని రెండుగంటలపాటు అటకాయించిన

దుష్కర్మలపై అంకుశం ఆస్తికత్వం.

వీరాగ్రేసరుడు బాజీప్రభు. భూతకాలపు మేఘమండలంనుంచి దిగువ నిలబడి ముగ్ధులై ఆలకించే భారతీయులకు భాజీప్రభువు ఈ సందేశం అందిస్తున్నట్లు అరవిందుడు చిత్రించాడు.

“ఉక్కువలె మొక్కువోని ఆత్మబలం అలవరచుకోవాలి.

“దేవి భవాని అనుగ్రహిస్తే శక్తికీ కరవాలములకూ కరవు ఉండదు.

మన జాతి భవితవ్యమును పరాజయమునుంచి ఆమె కాపాడగలదు.”

ముక్తాచంద్రుల్లో నడిచిన ఈ వీరగాథ నాటి దేశపరిసర వర్ణనతో ప్రారంభమవుతుంది.

“దక్కను వీరభూమి మధ్యాహ్న మార్తాండుని ప్రచండవీక్షణల నిరంకుశ పాలనలో అణగారినావున్నది.

“సూర్యాతపంలో పర్వతాలు మౌనంగా నిలబడ్డాయి.

వీనాడో ఇంకిపోయిన వాహినులవంక ఎండిపోయిన పొలాలు దాహంతో తపిస్తూ ఆశగా చూస్తున్నాయి.”

మండిపోయే ఆ మరుభూమికి బాజీప్రభుని మహత్తర ప్రాణత్యాగం పుష్పినోసగే వృష్టి కాదా? విశాల భారతదేశమంతా ఆనాడు ఇంకొకవిధమైన నియంతృత్వపు ప్రచండవీక్షణలో సామ్రాజ్యసామ్రాజ్యాలను విధిస్తోంది. బాజీ ప్రభువువంటి వీరులు ఆవిర్భవించాలని భారతదేశం వేచి చూడటంలేదా?

“తనయునికి తల్లి ప్రబోధం” అనే మకుటంతో తొలుత ప్రచురితమైనది “విమల”. మహాభారతంనుంచి గ్రహించిన ఈ కథకు కొత్త మెరుగుదిద్ది నూతనార్థం కల్పించాడు.

శత్రువులు సంజయుడనే రాజకుమారుని పదవీచ్యుతుని చేయగా అతను నిరాశా నిస్పృహలకులోనైపోయి ధర్మాన్ని మరిచిపోతాడు. రాజ్యం శత్రువుల నుంచి గెలుచుకోవటమో, ఆ ప్రయత్నంలో ప్రాణం విడవటమో రాజధర్మం. సంజయుడు తన దుష్టిని భరిస్తూ సామాన్యజీవితం గడపాలని తలపోసి విధికి తలవంచుతాడు. ప్రదీప్తజ్వాలవంటి వీరమాతకు పుత్రుడు కావటం అతని భాగ్యం.

“కుమారా!” అని సంబోధించింది విదుల.

“మాతృహృదయానికి ఆనందం అందించే నందనుడవు కావు నీవు.

వినబడటంలేదా శత్రువుల విజయోత్సాహం, అవహేళనలు?

ఇంకా ఇల్లాగే కాలం గడిపేయాలనుకుంటున్నావా?

నీ జనకుడు వీరాగ్రేసరుడు కాడా? నిన్ను నా గర్భంలో ధరించలేదా?

నీచులైన పిరికిపందలకు పుట్టినవాడివి మారుపడి మా బిడ్డగా పెరిగావా?

పురుషకారం ప్రదర్శించు. తీవ్రప్రయత్నంలో వెనకడుగువేయకు కదనానికి కదలిపో.

కర్తవ్యం నిర్వర్తించినప్పుడే దైవబుణం తీరుతుంది; నిన్నుగురించి నువ్వు సిగ్గుపడే అవసరం పోతుంది.

సంజయా! నీ జ్వాల ధూమ ధూసరితం కానీయకు.

ఆకలిగొన్న వీరసింహంలాగా శత్రువులమీద ఉరికి తీవ్రభయంకర శౌర్యం చూపి సంహరించు.

ఓడిన శత్రువుల మృతకళేబరాల మధ్య ప్రభంజనంగా విజృంభించు.

ఉదాత్త కార్యచరణకు వెనుదీయకు. నీచక్రవర్తులకు పాల్పడకు. నీచక్రవర్తులకు అవసరమైనవారికి స్వర్గద్వార ప్రవేశం ఉండదు, ఇహలోకంలో విజయం కలగదు.

భీకర సంఘర్షణ పిడికిలినుంచి దుర్బలమైన విజయమును నువ్వు వశపరుచుకున్నాడు నిన్ను నా కన్నబిడ్డగా ప్రేమిస్తాను.”

సంజయుని పోలిన స్థితిలో ఉన్న భారతీయులకు భారతమాత ప్రబోధం ఈ పలుకుల్లో ధ్వనించటంలేదా?

భవానీమందిరంలో దేశమాత పునరుజ్జీవనం పొందటానికి ప్రజలు చేయవలసిన కర్తవ్యాలు ప్రబోధించాడు. ఆదర్శ వీరమాత తనసంతానం నుంచి ఆపేక్షించే కర్తవ్యదీక్షను విదుల కంఠస్వరంలో పలికించాడు. జనని కటాక్షముకొరకు తనయులు పరించవలసిన మంత్రమును దుర్గాస్తోత్రంలో అందించాడు. జాతి ఆకాంక్షలతో స్పందించే ఈ మంత్రం ద్వారా సమగ్ర సమర్పణచేసుకుని జనని ఆశ్రయమును పొందే మార్గం సూచిస్తుంది ఈ మంత్రం.

“దుర్గామాతా! త్రిశూలధారిణీ, సింహవాహినీ, కవచరక్షిత సుందరగాత్రీ, విజయప్రదాయినీ జననీ! నీప్రసన్నస్వరూప సాక్షాత్కారంకోసం భారతభూమి నిరీక్షిస్తున్నది. మా విన్నపం ఆలకించు. ఈ భారతవర్షంలో సాక్షాత్కరించు.

దుర్గామాతా! ప్రేమశక్తి సుజ్ఞానప్రదాయినీ! ప్రచండ సౌందర్యరూపిణీవై నీ ప్రబలశక్తిని ప్రదర్శిస్తున్నావు. జీవితనమరంలో భారతవర్ష సంగ్రామరంగంలో నీవు నియమించిన సైనికులము జననీ!

మా హృదయాలకూ మనస్సులకూ అమరశక్తిని, మా ఆత్మకూ బుద్ధికి దివ్యాంశలనూ సుజ్ఞానమునూ ప్రసాదించు మాతా!”

- మనోజ్ దాస్

H H H

ప్రాణాలకు తెగించి సముద్రంలో మునిగినవాడికే ముత్యం లభిస్తుంది.

వందేమాతరం

మానవుని ఆవిర్భావం భారతవర్షంలోనే

మానవుని ఉత్పత్తి ఎక్కడో జరిగి ఉండాలి. అతడు ఎక్కడ జన్మించాడు? ఇంత పెద్ద విరాట్ వరివారాన్ని వికసింపజేయడంలో ఎలా విజయం సాధించాడు? అనేది చాలా ముఖ్యమైన ప్రశ్న. ప్రథమ మానవుని రాక ఈ భూమి మీద ఎక్కడ జరిగింది? ఈ విషయంలో అనేక అభిప్రాయాలున్నాయి. తూర్పు జగత్తు మనువుని మానవ పూర్వజునిగా భావిస్తోంది. పాశ్చాత్య విజ్ఞానం కోటి నుండి మానవ వికాసం జరిగిందని విశ్వసిస్తోంది. ఈ వైజ్ఞానికుల అభిప్రాయం ప్రకారం వానరుని నుండి ఈ మానవ వికాసయాత్ర చాలా నెమ్మదిగా జరుగుతూ వచ్చింది. నరతత్వవిజ్ఞాన శాస్త్రవేత్తల ప్రకారం వానరుని నుండి పూర్వమానవుని వరకు పరిణామానికి ఆరుకోట్ల సంవత్సరాల దీర్ఘ సమయం పట్టి ఉండాలి. ఈ ఆరుకోట్ల సంవత్సరాలను వారు అయిదు యుగాలుగా విభజిస్తారు. (1) పూర్వ జీవకాలం - ఒక కోటి ఎనభై లక్షల సంవత్సరాలు, (2) ఆది జీవకాలం - 1కోటి 20 లక్షల సంవత్సరాలు, (3) అల్పజీవకాలం- 1కోటి 20 లక్షల సంవత్సరాలు, (4) మధ్య జీవకాలం - 1కోటి 20 లక్షల సంవత్సరాలు, (5) అతి నూతన కాలం 1కోటి 10లక్షల సంవత్సరాలు.

కొంతమంది శాస్త్రవేత్తల అభిప్రాయం ప్రకారం అతినూతన కాల అంతిమ సమయంలోనే మానవుని వికాస యాత్ర ప్రారంభమై ఉండి ఉండాలి. మేథావి క్లెరీ అలెక్సేవే తన “మానవ జాతి ఉత్పత్తి” అధ్యయనంలో ఈ విధంగా నిర్ధారించాడు- (1) పాతరాతియుగం - దీనికి 40 నుండి 20 లక్షల సంవత్సరాలకు ముందు ఆస్ట్రేలోపిథిసిస్ ఆగమనంగా భావించబడుతోంది. (2) పాత రాతియుగం, ఇందులో పిథెక్టెంట్రోపస్ జన్మించింది. (3) మధ్య పాతరాతియుగం - ఇది వికసించిన ఆదిమయూథ్ కాలం. ఇందులో నియాండరథల్ మానవ వికాసం జరిగింది. (4) ఆదిమ సముదాయం లేదా ఉత్తర రాతియుగం, మధ్యరాతియుగం, నవరాతియుగం, ఆరంభిక కాంస్యయుగంలో ఆధునిక మానవ వికాసం జరిగింది.

విశ్వ విఖ్యాత పత్రిక 'టైమ్' 14 మార్చి, 1994 సంచికలో

దీని మీద విస్తృత వివరణ ప్రచురింపబడింది. దీని ప్రకారం 1856లో నియాండర్ లోయ కనుగొనబడింది. ప్రథమ మానవుని అస్తిత్వం ఈ లోయలోనే నిరూపణ కావడం వలన మానవుని నియాండరథల్ అన్నారు. వీరి అవధి రెండు లక్షల నుండి 27వేల సంవత్సరాలుగా భావించబడుతుంది. డార్విన్ వ్రాసిన 'ఆరిజిన్ ఆఫ్ స్పెషిస్' ప్రచురణకు చాలాకాలం ముందుగా ఈ నియాండరథల్ మానవుని ఆచూకీ తెలిసింది. ఐరిష్ భూగర్భ శాస్త్రవేత్త డా॥విలియమ్ కింగ్ వీరిని ఆదిమానవుని రూపంలో చిత్రీకరించారు. జర్మనీ విజ్ఞానవేత్త రుడాల్ఫ్ పిర్చ్ వీరినే మానవుల మూలంగా గుర్తించాడు. 1886లో పిర్చ్ ప్రతిపాదనలను అంగీకరించారు. 1900కు పూర్వం దక్షిణ ఫ్రాన్స్ డార్డ్ గన్ ప్రాంతంలో నియాండరథల్ జాతి పుర్రెలు చాలా దొరికాయి.

అమెరికా, బ్రిటిష్ నరతత్వ విజ్ఞానవేత్తలు వీరిని హోమోసేపియన్స్ సంబంధంగా గుర్తించారు. కొంతమంది వైజ్ఞానికులు వీరిని హోమో ఇరెక్ట్ తరువాతి తరంగా గుర్తించారు. వీరి అభిప్రాయం ప్రకారం వీరు 30-35 వేల సంవత్సరాల క్రితం అంతరించిపోయారు. ఈ విషయంలో వైజ్ఞానికుల మధ్య అభిప్రాయ భేదాలున్నాయి. తేల్ అబీవ్ యూనివర్సిటీ, ఇజ్రాయిల్ కు చెందిన యోల్ రేక్ యూరస్ లో వచ్చిన హిమయుగ కారణంగా ఇది అంతరించి ఉండవచ్చని చెబుతున్నారు. హార్వర్డ్ విశ్వ విద్యాలయానికి చెందిన బార్ యోరోఫ్ అభిప్రాయం ప్రకారం ఈ జాతి అంతరించిపోలేదు. హిమ యుగం నుండి రక్షణ కోసం ఉత్తర భాగం వైపు పలాయనమయ్యారు. మిచిగాన్ యూనివర్సిటీకి చెందిన మిల్ ఫోర్డ్ వోల్ఫ్ వీరు ఇంకా జీవించే ఉన్నారని, వారే సుమారు పదివేల సంవత్సరాల క్రితం ఆధునిక మానవుడుగా పరిణామం చెందారని చెప్పారు.

మానవ ఉత్పత్తి విషయంలో ఇన్ స్టిట్యూట్ ఆఫ్ హ్యూమన్ ఆరిజిన్ సంస్థ చాలా లోతైన అధ్యయనం చేసింది. ఈ సంస్థకు చెందిన కార్ల్ స్పీశర్, గర్మిష్ కర్టీస్ లు ఇండోనేషియా నుండి సేకరించిన హోమో ఇరెక్ట్ మీద చాలా నిశితంగా అధ్యయనం చేశారు. ఈ అధ్యయనం ప్రకారం ఆదిమానవుడు మొదట

విద్యుత్తు ఉండి విద్యాదానం చేయకపోవడం రాక్షసత్వం.

ఆఫ్రికాలో పుట్టి తరువాత ఇండోనేషియా చేరాడు. జాన్ హాప్పిన్స్ యూనివర్సిటీకి చెందిన ఎలెన్ వాకర్ కూడా తన పరిశోధనల ద్వారా ఈ ఫలితాలను ధృవపరిచాడు. ఇంకా అనేక మంది వైజ్ఞానికులు 40 లక్షల సంవత్సరాలకు పూర్వం ఆఫ్రికా అడవులలో ఆదిమానవుడు స్వచ్ఛందంగా, నిర్బంధంగా సంచరించాడని స్పష్టం చేశారు. ఆ సమయంలో ఆఫ్రికాలోని జలవాయువులు మానవునికి ఉపయోగకరంగా ఉండేవని భావిస్తున్నారు.

మానవజాతి ఉత్పత్తి నిజంగా కోతి వంశం నుండి జరిగిందా? ఈ విషయాన్ని ప్రయోగాల ద్వారా నిరూపించడానికి ఐ.హెచ్.ఓ అధ్యక్షుడు డోనాల్డ్ జాన్సన్ ఇథియోపియాలోని దట్టమైన అడవులలో తిరిగి వచ్చాడు. అక్కడ లభించిన అవశేషాలు ఆధారంగా డోనాల్డ్ ఒక ఆనందకరమైన విషయాన్ని అందజేశాడు. ఇది తమ సహచరులతో కలిసి 25 సంవత్సరాలు చేసిన అధ్యయనం ఫలితం. దీని ప్రకారం ఈ ప్రాంతంలోని మూడున్నర అడుగుల మహిళ ఆదిమానవుని తల్లి. ఆమెకు వైజ్ఞానికులు లూసీ అని పేరు పెట్టారు. భూగర్భ శాస్త్రవేత్తలు ఈ లూసీనే ఆదిమానవుని తల్లిగా గుర్తిస్తారు. ఐ.హెచ్.ఓ కి చెందిన బీల్ కింబేల్, టీమ్ వైట్లు ఈ లూసీ అవశేషాల వయసు పంథొమ్మిదన్నర లక్షల సంవత్సరాలుగా లెక్కించారు. 1970లో టాంజానియాకు చెందిన మేరీ లిల్లి లూసీ 39లక్షల సంవత్సరాల పూర్వానికి చెందినదిగా గుర్తించింది. వీరి టీమ్ జ్యూలాముఖి రాతిబండల మీద లూసీ, ఆమె పరివారానికి చెందిన ఇతర సభ్యుల పాదాల గుర్తులను కూడా గుర్తించడంలో విజయం సాధించింది.

ఆదిమానవుని తల్లి లూసీని విజ్ఞానవేత్తలు ఆస్ట్రేలోపథికన్ అఫ్రెంసిస్ జాతిలో లెక్కించారు. వారి అభిప్రాయం ప్రకారం ఆమె చింపాంజీ, గొరిల్లా పాదాలతో సమానమైన పాదాలతో సంచరిస్తూ ఉండేది. డోనాల్డ్ జాన్సన్ ఈ లూసీని కోతి రూపంలో చిత్రించారు. దీని ముందు దవడ, కపాలము చింపాంజీకి సమానమైనవిగా ఉండేవి. లూసీ ఐదు అడుగుల కోతి కంటే ఎక్కువ నడకను కలిగి ఉండదని ఒక అభిప్రాయం. అది కాళ్లు, చేతులను స్వతంత్రంగా ఉపయోగించేది. అందువలననే భోజన వ్యవస్థలో కష్టం ఉండేది కాదు. ఇథియోపియాలోని గ్రేట్ రిఫ్ట్ కొండలలో దీని అవశేషాలు లభించాయి.

ఈ ఘాట్ ప్రత్యేకతలు ఏమిటంటే ఇక్కడ ఆఫ్రికా, సోమాలి, అరబ్ల టెక్టోనిక్ ప్లాంట్లు ఒకదానికొకటి కలుస్తాయి.

మనిషి కపాలం సుమారు 1300 ఘనపు సెంటీమీటర్లు ఉంటుందని అన్వేషకుల కథనం. మరి లూసీ కపాలం 500 ఘనపు సెంటీమీటర్లు ఉన్నది. హోమో హెవిలీస్ కపాలం 630 ఘనపు సెంటీమీటర్లు ఉన్నది. సాధారణంగా పురుషుడు అయిదు అడుగుల ఎత్తు, 100 పౌండ్ల బరువు ఉంటాడు. మహిళ బరువు 60 పౌండ్లు ఉంటుంది. లూసీ బరువు కూడా ఇంతే అని తేలింది. లూసీ ఒక లక్ష ఎనభైవేల సంవత్సరాలలో 9వేల తరాల యాత్రను నిర్ణయించిందని భావించబడుతోంది. ఈ లూసీ అవశేషాలు క్రీన్ లాండ్ మ్యూజియం ఆఫ్ నేచురల్ హిస్టరీలో ఉండబడ్డాయి. ఆమె కాలునిక చిత్రాన్ని ప్రప్రథమంగా ఓవెన్ లావ్ జాయ్, బ్రూసీ లెటీమర్లు తయారు చేశారు.

వృద్ధికి మూలం ప్రకృతి అనేది అందరకూ తెలిసిందే. ఈ ప్రకృతి నియమాలకు అనుగుణంగానే అఫ్రెంసిస్ కూడా వృద్ధి చెంది ఉండవచ్చు. బలమైన, ధృఢమైన జాతి మాత్రమే తన గుణాలను ముందు తరాలవరకు అందించగలదు. పర్యావరణ నియమం ఈ అఫ్రెంసిస్ మీద కూడా ఉండి ఉండవచ్చు. ఏది ఏమైనా విభిన్న ప్రమాణాలు ఆధారంగా ఈ జాతి 30 నుండి 20 లక్షల సంవత్సరాల వరకు నిర్బంధ భావంతో సంచరించింది. ఈ కాలంలో వారిలో శారీరక పరివర్తన ఏమీ జరుగలేదు. ఏదైనా మార్పు జరిగితే అది ఎముకలలోనే. కాలాంతరాన ఈ ఎముకల పరివర్తన మూడు కొత్త జాతులలో విభజనం చెందింది. అవి ఆస్ట్రేలోపథికన్, ఆఫ్రేకేనన్, పైరాంథోపస్ రోబుస్టా. పైరాంథోపస్ బోసోయి రూపాలుగా తెలుస్తోంది. వైజ్ఞానికుల నమ్మకం ప్రకారం పి.రోబుస్టా, పి.బోసోయి కాలగర్భంలో కలిసిపోయాయి. ఎ.అఫ్రేకన్ మాత్రమే జీవించగలిగింది. ఇది కూడా తరువాత నాగరిక మానవజాతి పూర్వజాతిగా అయింది.

దీనికి 25 లక్షల సంవత్సరాలకు పూర్వం హోమో హైబిలిస్ జాతి ఉండేది. వీరి పేరు హ్యూండ్మాన్ గా తెలుస్తోంది. ఈ జాతి కపాలం మామూలుకన్నా పెద్దది. ఈ జాతి వారే ముందుగా తమ ఆత్మరక్షణకు సాధనాలను ఆవిష్కరించి ఉపయోగించడం ప్రారంభించారు. ఆదిమ జాతికి చెందిన వీరు ఆయుధాలను ఏ పని కోసం వినియోగించారనేది ఇక్కడ ముఖ్యమైన ప్రశ్న. ఈ విషయంలో కూడా వైజ్ఞానికులలో వేరువేరు అభిప్రాయాలున్నాయి. కొంతమంది వనస్పతులు, ఆహార సంగ్రహణలోను, కందమూలాల త్రవ్వకంలోను, చిన్నచిన్న జంతువుల బిలాలను త్రవ్వడంలోను

ఆత్మశోధనకూ, ఆత్మనిర్మాణానికీ సాధనం స్వాధ్యాయం.

ఉపయోగించేవారని చెబుతుంటారు.

బుద్ధిమంతులైన హోమో హైబిలిస్ వారు ఆయుధాలను ఆకర్షణీయ రీతులలో తయారు చేసేవారు. వాటిలో 1.52 మీటర్ల పొడవు, 45 కిలోల బరువు గలవి దొరికాయి. అయినప్పటికీ వీరు పూర్తిగా శాకాహారులు. ఈ ఆయుధాలను వారు అడవి జంతువుల నుండి ఆత్మరక్షణకు ఉపయోగించేవారు. దానితో పాటు ఇవి కందమూలాలు, మొక్కల త్రవ్వకానికి ఉపయోగపడేవి. ఈ జాతి తరువాత హోమో ఇరెక్టస్ 5 అడుగుల 6 అంగుళాలు ఉండేది. మెడ క్రింది భాగం ఈనాటి మానవునితో చాలా వరకు కలుస్తుంది. వీరి కపాలం గొరిల్లా, చింపాంజీలతో సమానమయిన వెడల్పు కలిగి ఉండేది. క్రింది దవడలో గడ్డము కనబడును. నరజాతి విజ్ఞాన శాస్త్రంలో మానవునికి, కోతికి మధ్యజాతి ఆనవాలు కనబడదు. ఈ అజ్ఞాత జాతి ప్రామాణికతను వైజ్ఞానికులు తమతమ పద్ధతులలో తెలియజేయడానికి ప్రయత్నించారు.

నరతత్వ శాస్త్ర వైజ్ఞానికులు హోమో ఇరెక్టస్ ఉత్పత్తి ఆఫ్రికాలో జరిగిందని నమ్ముతారు. వైజ్ఞానికులు వీరిని సంచారజాతులుగా గుర్తించడం వలన ఆఫ్రికా నుండి విశ్వంలోని ఇతర ప్రాంతాలకు వీరు వ్యాప్తి చెంది ఉండవచ్చు. దీని అవధి 18 లక్షల సంవత్సరాలకు పూర్వానిది. గత 24 లక్షల సంవత్సరాల నుండి 4000 సంవత్సరాల వరకు హోమో ఇరెక్టస్ అస్తిత్వం కనబడింది. తరువాత వీరు మధ్య తూర్పు యూరప్ ల మీదుగా పసిఫిక్ ప్రాంతాలకు వ్యాపించారు. వైజ్ఞానికుల అభిప్రాయం ప్రకారం హోమో ఇరెక్టస్ వారి ఆయుధాలు ఇంకా వృద్ధి చెందిఉన్నాయి. వారు ఈ ఆయుధాలను ప్రత్యేకమైన రాళ్లతో తయారు చేశారు. అవి మొనదేలి, పగిలిపోనివిగా ఉండేవి. వైజ్ఞానికులు వీరి ఈ నైపుణ్యానికి 'ఎశ్యూలియన్' అని పేరు పెట్టారు.

ఎశ్యూలియన్ యుగంలో ఈ ఆదిమజాతి వారు పశువులను తోలుకుని ఏదో ఒక నిశ్చిత స్థానానికి వెళ్లేవారు. అంతే గాక క్రూర మృగాలను తమ పదునైన ఆయుధాలతో కొట్టి తరిమేసేవారు. వీరి చేతిలో మరణించే జంతువులలో ఎక్కువగా గుర్రాలు, చిన్నచిన్న జంతువులు ఉండేవి. భూగర్భ శాస్త్రవేత్తలు, నరతత్వ శాస్త్రవేత్తలు ఏవో నిశ్చిత స్థానాలలో లభించిన రాశులను చూసి ఈ నిర్ణయానికి వచ్చారు. ఈ కాలంలో కందమూలాలు

సంగ్రహించడం, చిన్నచిన్న జంతువులను వేటాడటం బాగా వాడుకలో ఉండేవి. వీరిని సర్వ భక్షకులుగా విజ్ఞానశాస్త్రం అనుమానిస్తోంది. వీరి ఆహారంలో ప్రాణి ప్రాటీన్లు ముఖ్య వస్తువులుగా ఉండి ఉండవచ్చు. హోమో ఇరెక్టస్ జాతి ఆయుధాల విషయంలో ఆస్ట్రేలియన్ నేషనల్ యూనివర్సిటీ, కెన్బెర్రాకు చెందిన ప్రొఫెసర్ ఎలెన్ థార్నె ఇలా చెబుతున్నాడు - ఆది మానవులు రాళ్లతోనే కాక వెదురు కర్ర మొదలైన వాటితో కూడా ఆయుధాలు తయారు చేసి ఉపయోగించేవారు. తూర్పు ఆఫ్రికాలో రిస్సీపూట్లో దీనికి ఆధారాలు లభిస్తాయి.

హోమోఇరెక్టస్ కాలంలో నరవిజ్ఞాన శాస్త్రకారులు మానవ వికాసానికి చెందిన విషయాలు తెలుసుకోవడానికి ఇంకా అనేక జీవన ఆధారాలను వెలికితీశారు. ఈ విషయం గురించి 'సైన్స్' పత్రికలో విస్తృత వివరణ ప్రచురింపబడింది. దీని ప్రకారం 1936లో మోజోకార్డ్ చైల్డ్ యొక్క పదిలక్షల సంవత్సరాల పురాతన కపాలం బయటపడింది. రేడియో యాక్టివ్ పరీక్షలతో కనిపెట్టిన ఒక ప్రక్రియ ప్రకారం దీని వాస్తవిక వయసు 20 లక్షల సంవత్సరాలు. విజ్ఞానవేత్తలు దీనిని "మిస్సింగ్ లింక్" రూపంలో గుర్తించారు. స్వీశర్, మానవ వికాస యాత్ర ఈ జీవ అవశేషాల నుండే ప్రారంభమైందని నమ్మి, ఇది లక్షలాది సంవత్సరాల ప్రాచీనమైనదై ఉండవచ్చని చెప్పాడు. విజ్ఞాన వేత్తల అభిప్రాయం ప్రకారం ఈ వలసల చరిత్ర చాలా పురాతనమైనది. ఏనుగు కూడా ఆఫ్రికాను వదిలి వెళ్లింది. ఇదే విధంగా ఆదిమానవుడు కూడా ఆఫ్రికాలోని ప్రతికూల వాతావరణం నుండి రక్షణ పొందడానికి ఇతర ప్రాంతాలకు వెళ్లి ఉండవచ్చు.

ఏల్ విశ్వవిద్యాలయానికి చెందిన సైలియంటాలజిస్ట్ ఎలిజబెత్ వార్థా ఆదిమానవునిలో నిరోధక శక్తి ఆశ్చర్యజనకంగా వృద్ధి చెందిందని గుర్తించింది. ఈ శక్తి ఆధారంగానే వారు ప్రకృతి భీభత్సాలను నవ్వుతూ సహించేవారు. ఇలాంటి విపరీత పరిస్థితులలో వారు నశించకపోవడమే దీనికి అతిపెద్ద ప్రమాణం. ఎలిజబెత్ అభిప్రాయం ప్రకారం 25 నుండి 27 లక్షల సంవత్సరాలకు పూర్వం ఆఫ్రికాలో అల్పకాల హిమయుగం ఉంది. ఆ సమయంలో అత్యధిక ఉష్ణోగ్రత 11 డిగ్రీల సెల్సియస్ ఉండేది. ఇందువలననే ఆదిమానవుడు సవానా లాంటి వేడి ప్రదేశాలకు వలసపోయాడు. పెద్దపెద్ద దట్టమైన అడవులు, వృక్షాల మధ్య

గ్రంథం లేని గది ఆత్మలేని శరీరం.

నివసించేవాడు. ఈ కారణంగానే ఈ జీవులను వృక్షోపజీవులు అనేవారు. వీరు చేతులను ఎక్కువగా ఉపయోగించేవారు. వర్షాలు ఇతర కారణాల మూలంగా వాతావరణంలో చాలా మార్పు వచ్చింది. అడవులు, గడ్డిమైదానాలు ఆవిర్భవించాయి. మైదానపు కాంతులలో చింపాంజీ మొదలైనవి బయలుదేరాయి. అప్పుడు కాళ్ల ఉపయోగం ప్రారంభమైంది. వికాసపు ఈ చరణంలో కాళ్లు వృద్ధి చెందిన తరువాతనే ఆదిమానవుడు ప్రపంచంలోని ఇతర ప్రాంతాల వైపు వెళ్లి ఉండవచ్చు.

జాన్ హాప్కిన్స్ విశ్వవిద్యాలయ ప్రొఫెసర్ వాకర్ అభిప్రాయం ప్రకారం హోమో సివియస్ జాతి హోమో ఇరెక్టస్ నుండి వికసించింది. నరవర్గ శాస్త్రవేత్తలు హోమో సివియస్ల ఉత్పత్తి కూడా ఆఫ్రికాలోనే జరిగిందని భావిస్తున్నారు. ఆధునిక మానవునికి హోమోసివియస్లకు మధ్య సన్నిహిత సంబంధం ఉన్నది. ఆస్ట్రేలియాకు చెందిన థార్నే అభిప్రాయం ప్రకారం హోమోసివియస్లు అనేక వర్గాలుగా విడిపోయారు. ఈ వర్గాల తరాల మధ్య అనువంశిక గుణాల స్థానాంతరణ జరిగింది. ఈ రకమైన వైజ్ఞానిక నమ్మకాల ప్రకారం మానవ జీన్ జోహాన్స్ బర్గ్ నుండి బీజింగ్ వరకు, పారిస్ నుండి చెన్నై వరకు ప్రసరించింది. 'టైమ్' పత్రిక 14 మార్చి 1994 సంచిక ప్రకారం చైనాలో లభించిన రెండు లక్షల సంవత్సరాల నాటి జీవశకలం ఆసియాలో మానవ ఉత్పత్తి సంకేతాన్నిస్తోంది. గోరఖ్పూర్ విశ్వవిద్యాలయానికి చెందిన అసిస్టెంట్ ప్రొఫెసర్ శ్రీ హెచ్. గోపాల్ శోధనా పత్రం "ప్రాగ్ ఐతిహాసిక్ మానవ్ ఔర్ సంస్కృతి"లో కూడా ఇలాంటి చర్చలే ఉన్నాయి.

విజ్ఞాన శాస్త్రవేత్తల ప్రకారం మానవులలో నాలుగు జాతులున్నాయి. శ్వేతకేశన, పసుపురంగు మంగోలియన్లు, నల్లటి నీగ్రోలు, రెడ్ ఇండియన్లు. ఈ నాలుగు కాక భారతజాతి ఐదవ జాతిగా గుర్తించబడింది. ఈ జాతిలో నాలుగు రంగులు, ఆకారాల మిశ్రమం ఉన్నది. జెనెటిక్ రచన వలన స్పష్టమయ్యేదేమిటంటే భారతజాతి ఈ నాలుగు జాతుల సంక్రమణంతో ఉద్భవించలేదు. భారతీయులలో అన్ని రకాల జీన్స్ లభిస్తాయి. ప్రపంచంలోని ఏ ఇతర మానవ జాతిలోను అన్ని జాతుల ఆకారాల జీన్స్ లేవు. వర్ణ సంక్రమణం లేకుండా శ్వేతజాతి, నీగ్రో లేదా మంగోలియన్ ఆకృతి గల బాలకుడు ఉద్భవించడు. కాని భారతీయులలో ఇప్పుడు కూడా ఏ కులంలోనైనా వర్ణసంక్రమణం లేకుండానే నీగ్రో, మంగోలియన్

లేదా కాకేశన్ ఆకృతి గల శిశువు జన్మిస్తాడు. దీన్ని బట్టి పరిశోధకులు మనుష్య జాతి ఉత్పత్తి భారత్లోనే జరిగిందనే అర్థాన్ని ఆరా తీస్తున్నారు.

డాక్టర్ ఐన్సన్, ఇతర కొంతమంది శాస్త్రవేత్తలు భౌగోళిక స్థితిని అధ్యయనం చేసి పూర్వకాలంలో ఆఫ్రికా, అమెరికా, యూరప్ లలో మానవ ఉత్పత్తికి కావలసిన పరిస్థితులు ఉండేవి కావని నిర్ధారించారు. డాక్టర్ ఐన్సన్ మానవ ఉత్పత్తి సంఘటన హిమాలయాలవైపు జరిగిందని సూచిస్తున్నాడు. టేలర్ సాహెబ్ ఆ స్థానం స్వర్ణతుల్యమైన కాశ్మీరే అని చెబుతున్నాడు. ఇరాన్ కు చెందిన పార్శీ జాతి కూడా తమ మూల నివాసం హిమాలయాలనే నమ్ముతారు. పార్శీలు, హిందువులు, యూదులు, క్రీష్టియన్ల మత గ్రంథాల ప్రకారం పదినెలలు చలి, రెండునెలలు వేడి ఉండే స్థానంలో సృష్టి ప్రారంభమై ఉండాలి. కనుక, అది ఖచ్చితంగా మానవసంకారం నుండి కాశ్మీర్ వరకు అయి ఉండాలి. ఇబ్నే అలీ హతిమ్ కూడా హిందూ పర్వతాలలోనే ఆదమ్ స్వర్గం నుండి దిగాడని అంగీకరిస్తున్నాడు. చరిత్రకారుడు ఎ.ఎల్.బాశమ్ తన ప్రసిద్ధ గ్రంథం 'ద వండర్ దట్ వాజ్ ఇండియా'లో క్రీస్తుకు సుమారు ఒక లక్ష కంటే ఎక్కువ సంవత్సరాలకు ముందు ఆదిమానవుడు మొదటి సారిగా తన ప్రథమ జీవన చిహ్నాన్ని భారత్ లో వదిలాడని వ్రాశారు. మహాభారతంలో ఈ శ్లోకం కూడా మానవ జాతి ఉత్పత్తి భారత్ లోనే జరిగిందని తెలియజేస్తుంది-

అథగచ్ఛేత రాజేంద్ర దేవికాం లోక విశ్రుతామ్ ।

ప్రసూతిర్యత్ర విప్రాణాం శ్రూయతే భరతర్షభ ॥

అర్థం : సప్తరుషి తీర్థం వద్దగల వితస్తా నదీ శాఖ అయిన దేవికా నదీ తీరాన మానవ జాతి ఉత్పత్తి జరిగింది.

ఇలాంటి అన్ని ప్రమాణాలు ఆదిమానవుని జన్మ దేవభూమి భారత్ లోని ఉత్తరాఖండ్ ప్రాంతంలోనే జరిగిందని ధృవపరుస్తున్నాయి. ఇక్కడ నుండే సభ్యతా కిరణాలు అన్ని వైపులా వ్యాపించాయి. ఇదంతా స్పష్టంగా తెలిసిన తరువాత భారత్ లో జన్మించడం ఇంత గొప్పగా ఎందుకు భావిస్తారో అర్థమవుతుంది. సురదుర్లభమైన ఈ తనువు జననీ జన్మభూమి కోసం వినియోగపడితే అంతకన్న శ్రేష్ఠమైనది ఇంకేముంది.

అనువాదం: డి.వి. ఆర్. మూర్తి
H H H

జ్ఞానంలో మునిగిపోవడమే అమరత్వం.

భాగవత బోధ

సమాజ ఋణాన్ని తీర్చుకుని సంతోషించు

సామాజికతలోనే ప్రగతి

మనిషి సామాజిక జీవి. అతడి ప్రగతి, ఔన్నత్యం, వివేకములేకాక, అతడి రక్షణ, అస్తిత్వములుకూడ ఇతరులపై ఆధారపడి ఉన్నాయి. ఇతర ప్రాణులు తమ కాళ్లమీద తాము నిలబడగలుగుతాయి. కానీ, మనిషికి మరో మనిషి అవసరం అడుగడుగునా ఏర్పడుతుంది. ఆవుదూడ వుట్టిన కొద్దిసమయంలోనే గంతులు వేస్తుంది. తన అవసరాన్నిబట్టి తల్లి దగ్గరకు వెళ్లి స్వయంగా పాలు తాగుతుంది. కాని మానవ జాతిలో శిశువులు సంవత్సరాల తరబడి ఇతరులపై ఆధారపడతారు. విద్య, నాగరికత, విజ్ఞానం, వ్యాపారం, వ్యవసాయం, పరిశ్రమలు మున్నగు అన్ని రంగాలలో ఒంటరి వ్యక్తి ఎందుకూ పనికిరాడు. సామాజిక వ్యవస్థను ఏర్పరచుకుని మాత్రమే అతడు జీవించవలసి వస్తుంది.

వాస్తవానికి, ఇతర ప్రాణులతో పోల్చినపుడు మనిషి మరింత ప్రగతి పొందడం వెనుక అతడు సామూహిక-సామాజిక ప్రవృత్తి ఉన్నది. బుద్ధికూడా మనిషికి ఉన్న ఒక గొప్ప ప్రత్యేకత. అయితే సామూహికతను ఉపేక్షించినపుడు ఆ బుద్ధిపైతం తన విలువను కోల్పోతుంది. మనిషి తనను తాను సమాజమనే శరీరానికి తానొక అవయవమని భావించినంతవరకు, సామాజికమైన కట్టుబాట్లనూ సంప్రదాయాలనూ ఖచ్చితంగా పాటించినంతవరకు, స్వార్థ ప్రవృత్తి సామూహికతకు ఆటంకం కాకుండా జాగ్రత్త పడినంతవరకు- ఆ వ్యక్తి, అతడి సమాజమూ ప్రగతి పొందుతూ ఉంటాయి. కానీ, వ్యక్తి సమాజానికి కన్నా స్వార్థానికి మరింత ప్రాముఖ్యం ఇస్తే - సమాజం పతనం అవుతుంది. కొద్ది సమయం తర్వాత ఆ వ్యక్తి తానుకూడ అసామాజికతకు శిక్షను అనుభవించవలసివస్తుంది.

సమతా భావనయే పరమేశ్వర పూజ

సమాజానికి కన్న వ్యక్తిగత స్వార్థానికి ప్రాధాన్యం ఇవ్వడం అసుర లక్షణమని భారతీయ సంస్కృతి చెపుతోంది. దుష్టత్వాన్ని వదలి శ్రేష్ఠ జీవితాన్ని గడపవలసిందని నొక్కిచెపుతూ భక్త ప్రహ్లాదుడు తన తండ్రి హిరణ్యకశిపునితో ఇలా అంటాడు-

‘మీరు మీలోని ఈ అసుర భావనను వదలి వేయండి. అందరినీ సమానంగా పరిగణించేలా మీ మనస్సును మలచుకోండి. తన వశంలో లేకుండా చెడు మార్గంలో పయనించే మనస్సును మించిన శత్రువు ఈ ప్రపంచంలో మరొకటి లేదు. అందరివట్లా సమతా భావాన్ని మనస్సులోకి తేవడమే భగవంతునికి మహత్తరమైన పూజ.

హిరణ్యకశిపుడు తన సిరి సంపదలకు మాత్రమే ప్రాముఖ్యం ఇచ్చాడు. సమాజంలోని ఇతర వ్యక్తులకుకూడ తనకువలెనే అవసరాలు ఉంటాయన్న ఆలోచననే అతడు దరికి రానివ్వలేదు. ఇది అసుర భావన. ఈ భావనను వదిలి పెట్టనిదే మనిషి శ్రేష్ఠ జీవన విధానాన్ని అవలంబించలేడు.

అందరిలోని ఆత్మతత్వం ఒక్కటే

వాస్తవానికి- అందరిలో భగవానుని చేతనను అనుభూతిపొందే వ్యక్తి ఇతరుల అవసరాలను గుర్తించి వారికి ఏదైనా ఇస్తాడు. ఇది పరమేశ్వరునికి సమర్పించడం వంటిదే. అందరిలో ప్రకాశించే ఆత్మతత్వం ఒకటే అనే సత్యాన్ని మరచిపోయిన వ్యక్తి స్వార్థపరుడుగా మారతాడు. సోదరి దయకు ప్రతీక. అతిథి ధర్మానికి ప్రతీక. అభ్యాగతి అగ్నికి ప్రతీక. జగత్తులోని ప్రాణులన్నీ మన ఆత్మకు ప్రతీకలు. మనిషి తన స్థూల బుద్ధి కారణంగా ఈ సత్యాన్ని అర్థంచేసుకోలేడు. ఫలితంగా స్వార్థపరుడుగా, అసామాజిక వ్యక్తిగా తయారవుతాడు. నేను వేరు, సమాజంలోని ఇతరవ్యక్తులు వేరు - అని అనుకోవడం పొరపాటు.

భాగవతం ఈ సత్యాన్ని ఇలా వివరిస్తోంది-

‘దేహధారులందరి ఆత్మా ఒక్కటే. కార్యకారణాలకూ, మాయకూ దీనితో ఎలాంటి సంబంధమూ లేదు. నీరు, కుండ మున్నగు ఉపాధుల భేదంవల్ల సూర్యుడు, చంద్రుడు మున్నగు ప్రకాశం కలిగిన పదార్థాలూ, ఆకాశమూ వేర్వేరుగా కనిపిస్తాయి. అయితే అవి ఒక్కటే. అలాగే, మూర్ఖులు, శరీరాలలోని భేదాన్ని ఆత్మయొక్క భేదంగా పరిగణిస్తారు.

అన్ని దానాలలో గొప్పది జ్ఞానదానం.

కులభేదం, లింగభేదం తగవు

భగవానుని కథలను అందరూ చెప్పవచ్చు, వినవచ్చు; కానీ, కర్మకాండ ద్విజులకు మాత్రమే పరిమితం-అని జనం చెబుతూ ఉంటారు. భక్తుడైన ఉద్ధవుడు కృష్ణ పరమాత్మతో క్రియాయోగం గురించి చెప్పతూ ఇలా అంటాడు-

‘మర్యాదా రక్షకుడవైన ఓ ప్రభూ! ఈ క్రియాయోగం బ్రాహ్మణులు, క్షత్రియులు మున్నగు అన్ని వర్ణములవారికీ, బ్రహ్మచర్యం, గృహస్థం మున్నగు అన్ని ఆశ్రమాలవారికీ పరమ కళ్యాణదాయకం. స్త్రీలకూ, శూద్రులకూకూడ ఇది అన్నిటినీ మించిన సాధనా విధానం.

ఆ వర్ణాలకన్న, ఆ పురుషులకన్న అవర్ణులూ, స్త్రీలు తక్కువ అధికారం కలిగినవారు కనుక వారిని గురించి తర్వాత పేర్కొన్నారు- అని కొందరు వాదించవచ్చు. అయితే ఇలా ఆలోచించడం కూడ మన భేదబుద్ధి చేసే ప్రతిక్రియయే. స్త్రీలనూ, శూద్రులనూ హీనులుగా మన పెద్దలు ఎన్నడూ పరిగణించలేదు. స్త్రీల విషయంలో భవిష్యపురాణంలో శ్రీ కృష్ణ పరమాత్మ యుధిష్ఠిరునితో ఇలా అన్నారు-

‘మహిళకు పూజ జరిగిన చోట దేవతలు నివసిస్తారు. వీరికి పూజ జరగని చోట అంతా నాశనం అవుతుంది.’

ఇక్కడ పూజ అంటే అర్థం అక్షతలు చల్లడం కాదు, వారిని పూజనీయ, గౌరవనీయ స్థితికి వికసంపజేయడం

మహిళను కించపరచడం రాక్షసత్వం

దేవత్వం, స్నేహం, సద్భావం పురుషులలోకన్న మహిళలలో హెచ్చుగా ఉన్నాయి. మహిళలు గౌరవనీయులు అయిన చోట, అనగా వికాసం పొందిన చోట, వారు తమ దివ్యగుణాలతో వాతావరణంలో దివ్యత్వాన్ని నింపుతారు. వారి ప్రభావంవల్ల కుటుంబ సభ్యులలో ధైవీ గుణాలు నిర్మాణం అవుతాయి. మహిళలపట్ల ఉపేక్ష జరిగే చోట, వారి వికాసం జరుగనివ్వని చోట దివ్యత్వం ఉపేక్షకు గురి అవుతుంది. నీచమైన ఆచరణ పెరుగుతుంది. పురుషుడు, మహిళ సమాజంలో సగం-సగం అవయవాలు. వారి అధికారాలు సమానమైనవి. మరొకరి అధికారాలను అపహరించడం దేవతల పని కాదు. అది రాక్షసుల పని. మహిళను వికాసం పొందకుండా ఉంచడం

రాక్షస కార్యం. దేవశక్తులు ఈ పనికి కోపగిస్తాయి. మన సమాజంలో మహిళ పరిస్థితి నేడు బాగా దెబ్బతిని ఉన్నది. దాని ఫలితమే సామాజిక అశాంతిగా మన ముందున్నది. మహిళను పురుషునికన్న తక్కువదని భావించడం కుటుంబ సంతులనంపై, సామాజిక సంతులనంపై గొడ్డలిపెట్టు. ఇలాంటి అవినీతి చర్య జరిపేవారు భగవానుని కృపను ఎన్నడూ పొందలేరు.

సామాజిక సమతను సాధించాలంటే...

భక్తి అంటే అర్థం పరమేశ్వరుని పట్ల, అధర్మములపట్ల నిష్ఠ కలిగి ఉండడమే. మనిషి సంకుచితమైన, హేయమైన స్వార్థపరత్వంలో మునిగిపోవడంవల్లనే అతడు సామాజిక సమత పరిధులను, సద్భావన పరిధులను అతిక్రమిస్తాడు. తన శరీరంవరకే, తన కుటుంబంవరకే ఆలోచించగలిగిన వ్యక్తి సామాజిక కర్తవ్యాలను అర్థం చేసుకోలేడు. తమ శరీరాలకు మాత్రమే ప్రాధాన్యం ఇస్తూనే కుబేర పుత్రులు నల, కూబరులకు నారద మహర్షి ఇలా బోధించాడు-

‘శరీరం ఒక మామూలు వస్తువు. అది ప్రకృతినుండి పుడుతుంది. ప్రకృతిలోనే కలసిపోతుంది. ఇలాంటి స్థితిలో-దానిని ఆత్మగా పరిగణించి, ఇతరులను కష్టపెట్టే వ్యక్తి, ఇతరుల ప్రాణాలు తీసే వ్యక్తి మూర్ఖుడు, పశుప్రాయుడు.’

ఇలాంటి పశు ప్రవృత్తి సమాజంలో వ్యాపిస్తే, సమాజిక అసంతులనం ఏర్పడుతుంది. సమాజంలో సమతూకం, సద్భావం లోపిస్తాయి.

సామాజికత అనే ఆదర్శం ఇది- అధిక సామర్థ్యం కలిగిన వ్యక్తి సమాజ శ్రేయస్సును సాధించడంలో తనకు అంతటి అధిక బాధ్యత ఉన్నదని గుర్తించడం. సముద్ర మథనం తర్వాత కాలకూట విషం అందరిలో భయోత్పాతం కలిగించగా, పరమ శివుడు తన కర్తవ్యాన్ని నిర్ణయించుకుంటూ పార్వతీదేవితో ఇలా అన్నాడు-

‘నిస్సహాయులైన వీరంతా ఏదోవిధంగా తమ ప్రాణాలను కాపాడుకోవాలని కోరుకుంటున్నారు. వీరిని నిర్భయులను చేయడం ఇప్పుడు నా కర్తవ్యం. దీనులనూ, దుఃఖితులనూ రక్షించడంలోనే శక్తిసామర్థ్యాలు కలిగిన వ్యక్తి జీవితానికి సార్థకత ఉంది.

గుణ కర్మ స్వభావాల సమన్వయంతో రూపొందిన వ్యక్తిత్వమే నిజమైన సంపద.

సమాజ ఋణం తీరే మార్గం

ఒక వ్యక్తి మరో వ్యక్తికోసం తనను ఎందుకు ప్రమాదంలో పెట్టుకోవాలి అన్న ప్రశ్న వస్తుంది. దీనికి రెండు సమాధానాలు ఉన్నాయి.

మొదటిది - ఆత్మ స్థాయిలో చూచే వ్యక్తికి సమాజంలోని ఇతర వ్యక్తులకూడ తన శరీరంలోని అవయవాలూగానే కనిపిస్తారు. వారు వరాయివాళ్లుగా కనిపించరు. తలను కాపాడడానికై చేయి దెబ్బను అడ్డుకుని గాయపడుతుంది. తలను కాపాడడానికై కాళ్లు గతుకుల బాటలో సైతం వేగంగా పరుగులు తీస్తాయి. అలాగే, సామాజిక స్పృహ కలిగిన వ్యక్తి సమాజాన్ని తన శరీరంగా పరిగణిస్తాడు. సమాజంకోసం ఆనందంగా కష్టపడతాడు.

రెండవ వాస్తవం ఇది - మనిషి పుట్టుకనుండి అంత్యదశవరకు సమాజం ఇచ్చే దానాలు ఆధారంగా ముందుకుపోతాడు. అందువల్ల అతడు సమాజానికి ఋణపడి ఉన్నాడు. ఎప్పుడైనా తనలోని ఏదైనా ప్రత్యేకత సమాజ హితానికి పనికివస్తే - అతడు ఆ ప్రత్యేకతను దానికి వినియోగించి ఆ సమాజ ఋణంనుంచి కొంత వరకు విముక్తి పొందుతాడు. కనుక ఆ పనికి అతడు సంతోషించవలసి ఉంటుంది. అలా చేయడం మనిషి ఆత్మపరమైన ప్రగతికి చిహ్నంకూడా. తన ఆత్మ ఎంతటి విశాలమైన క్షేత్రంలో వ్యాపించిన అనుభూతిని ఎవడు పొందుతాడో- అతడిలో అంత హెచ్చుగా దేవుని వెలుగు ఉన్నదని ఋజువవుతుంది.

నారద మహర్షి యుద్ధిష్ఠిరునికి చేసిన ఈ ఉపదేశం ఇందుకు ప్రమాణం-

‘యుద్ధిష్ఠిరా! ఏకరసంగా ఉంటూనే భగవానుడు వాటి వైవిధ్యం కారణంగా కొంత హెచ్చుగానో, తక్కువగానో శరీరాలలో ప్రకాశిస్తాడు. ఏ వ్యక్తి తన ఆత్మ ఎంతగా వ్యాపించి ఉన్నట్లు చూస్తాడో, ఆ వ్యక్తిలో ఈశ్వరత్వానికి అంతగా పాత్రత ఉంటుంది.

సమాజం ఒక విశాల కుటుంబం

సమాజ ప్రగతి, ఆత్మ ఉన్నతి రెండూ మనిషి దృక్పథ వికాసానికి ఫలితాలు. సామాజికతకూ, వ్యక్తిగత ఉన్నతికీ మధ్య పరస్పర వైరుధ్యం లేదు. అవి ఒకదానికి మరొకటి పూరకాలు. సమాజాన్ని ఒక విశాల శరీరంగా పరిగణించి దాని అవయవంగా తనను తాను వికసింపజేసుకోవడం, బలపరచుకోవడం, సమాజంలోని ఇతర అవయవాల అధికారాలను లాగికొనకపోవడం, ఆ అవయవాలతో సమన్వయం సాధించి ముందుకు సాగడం- ఈ ప్రవృత్తులను అలవరచుకోవడం వల్ల పెక్కు ప్రయోజనాలు చేకూరుతాయి. ఈ ప్రవృత్తులను అలవరచుకోవడానికి శాస్త్రాల విధి నిషేధాలు అవరోధాలు కావు. అవరోధాలు మన అజ్ఞానం, ఆత్మపరమైన సంకుచితత్వం. సంకుచితత్వాన్ని అధిగమించి ఆత్మకళ్యాణానికి మనం అధికారులం కావాలనీ, ఆదర్శ సమాజాన్ని స్థాపించిన కీర్తి మనకు అందాలనీ ఆ పరమేశ్వరుడు అనుగ్రహించుగాక.

H H H

సగం నిండిన కమండలం

ముని కౌత్యుడు కమండలంలో సగానికి నీరుని నింపి ఇది ఖాళీయా? నిండు కమండలమా? అని శిష్యులను ప్రశ్నించాడు. శిష్యులలో ఒకరు సగం నిండి ఉన్నదని. మరొకరు సగం ఖాళీగా ఉన్నదని బదులు పలికారు. ముని నవ్వి ఈ దృష్టి భ్రమయే లోకమంతా వ్యాపించిఉన్నది. రిక్త స్థానాన్ని చూచేవారు లోట్లు, ఇబ్బందుల గురించి కలత చెందుతూ జీవితాన్ని దుఃఖమయం చేసికొంటున్నారు. నిండిఉన్నదాన్ని గుర్తించేవారు లభించిన దానికి తృప్తి నొందుతూ ఆనందంగా, ఆశతో రేపు అనేదాని కోసం ఎదురు చూస్తున్నారు.

కమండలం ఎంత ఖాళీగా ఉన్నదో చూడటం కంటే ఎంతవరకు నీటితో నిండి ఉన్నదో గమనించినవారి దృష్టికోణం, వ్యక్తిత్వం గొప్పవని కౌత్యుడు శిష్యులకు తెలియజేశాడు.

- ప్రజ్ఞాపురాణం నుండి

చేయవలసిన పనులు చెయ్యి. చేయదలచిన పనులు మిగులకుండా చూడు.

బోధ కథ

ధర్మప్రయోజనం

“స్వామీ! మా మహారాజు తరఫున మీ పాదాలకు నమస్కరిస్తున్నాను. వారి యజ్ఞం సఫలం కావడానికి మీ ఆశీస్సులే చాలు. అయినా యజ్ఞ ఆచార్య వీరంపై తమ పాదాలను అర్చన చేయాలని మా మహారాజు ఆకాంక్షిస్తున్నారు.”

రాజకవి సాష్టాంగ ప్రణామం చేసి మోకాళ్ళమీద కూర్చుని అలా ప్రార్థన చేశాడు.

వారణాశి విశ్వనాథ భగవానునికి ప్రియమైన పురం. సరస్వతీ పుత్రులకు క్రీడా రంగం. విద్యా దానం నిరంతరం జరిగే పావన క్షేత్రం. విద్య కోసం వచ్చే వ్యక్తికి నిరాశ కలిగించడం విద్వాంసునికి అప్రతిష్ట అనే భావం ఆ నగరంలో వ్యాపించి ఉంది. కాశీ నగరం పరమ పవిత్రమైన విద్యా కేంద్రం. అక్కడి ఆచార్య శ్రేష్ఠుడు చంద్రమౌళి. దేశంలోని పాలకులంతా ఆయన పాదాలకు తలవంచి నమస్కరించి తాము కృతార్థులు అయినామని భావిస్తారు.

చరణాద్రి వారణాసికి పొరుగున ఉన్న రాజ్యం. ఆ రాజ్యాన్ని పాలించే రాజు విశ్వనాథుని దర్శనం కోసం తరచు వారణాసి వస్తూ ఉంటాడు. ఆచార్య చంద్రమౌళికి నమస్కరించనిదే తన తీర్థయాత్ర పూర్తి కాదని ఆయన భావిస్తూ ఉంటాడు. అయితే, యజ్ఞం కోసం ఆయనను ఆహ్వానించడానికి స్వయంగా వారణాసి వచ్చే సాహసం చేయలేకపోయాడు ఆ రాజు. వీతరాగి, తపోధనుడు అయిన ఆ ఆచార్యుడు దాన్ని తిరస్కరిస్తే అందుకు తాను తట్టుకోలేనని ఆయన భయం.

రాజకవి బ్రాహ్మణుడు. పైగా ఆచార్యునికి సన్నిహితుడు. అతడి ముందు ఆచార్యుని మనస్సు కరిగిపోతుంది. తన ప్రార్థన సఫలం కావడానికి రాజకవిని సంపదం ఒక్కటే సరైన మార్గమని ఆ రాజు భావించాడు.

రాజకవి ఆచార్యునికి తన ప్రార్థనను మరోవారు వినిపించాడు. యజ్ఞానికి అధ్యక్షతన వహించవలసిందని ఆయనను కోరాడు.

“మీ రాజుగారి సంకల్పం ఏమిటి? ఏ లక్ష్యాన్ని సాధించడం కోసం ఆయన ఈ యజ్ఞం చేస్తున్నారు?”- అని ఆచార్యుడు సూటిగా ప్రశ్నించారు.

“మా మహారాజు లొకికమైన ఏ లక్ష్యంతోనూ యజ్ఞం చేయడం లేదు. ఇంద్రుణ్ణి సంతృప్తి పరచడం కోసమే ఈ యజ్ఞం

జరుగుతోంది. అది పారలౌకికమైన అభ్యుదయాన్ని సాధిస్తుంది.” - అని రాజకవి సమాధానం చెప్పాడు.

“అపామ సో మమమృతా భూమః” - అంటూ ఆచార్యుడు ఒక వేద మంత్రాన్ని ఉచ్చరించారు. వారిలా అన్నారు- అది బాలురు చేసే పని. నావంటి వృద్ధునికి అందులో అభిరుచి ఉండదు.”

“స్వామీ!” - అని అభ్యర్థనగా సంబోధించి రాజకవి మౌనం వహించాడు.

ఆచార్యుడు ప్రశాంతమైన స్వరంతో ఇలా అన్నారు- “కోరికలు తీర్చే సాధనం కాదు ధర్మం. ఈ లోకంలో పలువురు ధర్మాచరణకు ఫలాన్ని ఆశిస్తారు. కొంత ఔదార్యం కలిగిన వ్యక్తులు ధర్మాచరణ ద్వారా స్వర్గం లభించాలని ఆశిస్తారు. ఇలాంటి వ్యక్తులు కోరికలకు దాసులు. బాలకులు. ధర్మం స్థూల దేహానికీ, సూక్ష్మ దేహానికీ తృప్తిని ఇచ్చే సాధనమే. అయితే మీరు తలపెట్టిన పని ధర్మాన్ని దుర్వినియోగం చేయడమే అవుతుంది. అలాంటి దుర్వినియోగంలో నేను సహకరిస్తానని మీరు ఆశించవద్దు.”

“ఆచార్య వర్యా!” - అంటూ రాజకవి ఏదో చెప్పబోతున్నాడు. ఇంతలో ఆయుధాలు, కవచం, శిరస్త్రాణం దూరం నుండే వదలివేసిన కోసల రాజ్య మహాసేనాధిపతి ఆచార్యునికి సాష్టాంగ నమస్కారం చేసి ‘శరణు కోసం వచ్చాను’- అన్నాడు.

“ఈ నగరంలోని ప్రతి వ్యక్తీ విశ్వనాథ భగవానుని శరణంలో ఉన్నాడు. దండపాణి అయిన కాలభైరవుడు ఈ పురానికి పాలకుడు. మాత అన్నపూర్ణ ఆశ్రయంలో నీకు అభయం కలుగు గాక”- అంటూ వంగి ఉన్న సేనాధిపతిని ఆచార్యుడు స్వయంగా లేవదీశారు.

“మీరు ఇక్కడ ఇలా ఒంటరిగా?”- అంటూ రాజకవి సేనాధిపతి వైపు చూచాడు.

“వద్దు నాయనా!”- అంటూ ఆచార్యుడు అతడిని ఆపివేశారు. విశ్వనాథుణ్ణి శరణు కోసం వచ్చిన వ్యక్తిని ఎవరూ ప్రశ్నించకూడదు. జగజ్జనని అన్నపూర్ణ కేవలం మమతామయి, వాత్సల్యమయి.

“స్వామీ!” - అంటూ సేనాధిపతి ఏదో చెప్పబోయాడు.

“వద్దు. ఏదీ చెప్పవలసిన అవసరం లేదు. నీవు గంగాస్నానం చేయి. విశ్వనాథుణ్ణి, అన్నపూర్ణను దర్శనం చేసుకో. ఆ తర్వాత రా.

మన భావ పరిశుద్ధతను బట్టి దొరుకుతాడు గురువు.

ఆ జగన్మాత నీకు తగు ఏర్పాటు చేస్తుంది”- అని ఆచార్యుడు అన్నారు. గురుదేవుని సంకేతం అందుకుని ఒక విద్యార్థి సేనాధిపతి వెంట వెళ్లడానికై లేచి నిలబడ్డాడు.

“రాజా! మీ సేనాధిపతి ఇప్పుడు విశ్వనాథ భగవానుని శరణు పొందుతున్నాడు.”- అని ఆచార్యుడు తన పాదాలకు ప్రణమిల్లిన కోసల రాజుతో అన్నాడు.

కోసల రాజు తల వంచి చేతులు జోడించి ఇలా అన్నాడు- “అతడు చేసిన నేరం ఏమిటనే ప్రశ్న ఇక్కడ ఉదయించదు. నేను అతడి వెనుకనే వచ్చాను. అయితే కాశీ నగర సమీపానికి వచ్చినపుడు, విశ్వనాథ భగవానుణ్ణి, తమరిని దర్శించుకోవాలనే కోరికను వదులుకోలేకపోయాను.”

“నీవు వివేకవంతుడివి”- అని ఆచార్యుడు నవ్వుతూ అన్నారు.

కోసల రాజు ఆ అవకాశాన్ని వినియోగించుకుని ఇలా అన్నాడు- “ఎన్నో సంవత్సరాలుగా ఒక ప్రశ్న నన్ను వేధిస్తోంది. అయితే ఆ ప్రశ్న అడగడానికి ధైర్యం చాలడం లేదు.”

“ఒక బ్రాహ్మణుణ్ణి చూచినా నీకు భయం కలుగుతోందా?”- అని ఆచార్యుడు నవ్వుతూ వ్యాఖ్యానించారు.

“ఇది రఘువంశపు సంప్రదాయం”- అని రాజు వినయంగా అన్నాడు.

“మర్యాదా పురుషోత్తముడైన శ్రీరామచంద్రుని వంశీయునికి యోగ్యమైన మాట అన్నావు. నీ ప్రశ్న ఏమిటి?”- అని ఆచార్యుడు ప్రసన్నంగా అడిగారు.

“విక్రమాదిత్య సమ్రాట్టుకు వచ్చిన కీర్తి ఏ ధర్మానికి ఫలితం?”- అని రాజు ప్రశ్నించాడు.

“నాయనా! కీర్తి ధర్మానికి ఫలితం అనేది నిజమే. కాని ధర్మానికి పరమ ప్రయోజనం అది కాదు. కీర్తి శరీరం యొక్క పేరుకు వస్తుంది. నశించే శరీరం పేరు నిజంగా నీ పేరేనా? రాజా! పేరుకు కీర్తిని కోరుకోవడం అజ్ఞానం కాదా. ఈ వ్యామోహాన్ని నీవు వదులుకోగలుగుతావు”- అంటూ ఆచార్యుడు సమాధానం చెప్పారు. ఆ చెప్పిన తీరు పసిపిల్లవాడికి ఎంతో వాత్సల్యంతో విషయాన్ని బోధపరుస్తూవుట్లు ఉంది.

“స్వామీ!”- అంటూ రాజు తల వంచాడు. అతడు దీర్ఘాలోచనలో పడ్డాడు. కానీ, అందుకు అతడికి వ్యవధి లేకపోయింది.

“స్వామీ! ఈ భేతాళుడు మీకు ప్రణామం చేస్తున్నాడు”- అంటూ దూరం నుండి మేఘ గంభీర స్వరం వినబడింది.

“భేతాళ భట్టు”- అంటూ ఆచార్యుడు లేచి నిలబడ్డారు. ముందుకు వెళ్లి సాష్టాంగ ప్రణామం చేసిన ఉజ్జయిని మహామంత్రిని లేవదీశారు. “నీతిశాస్త్ర పండితులలో అగ్రగణ్యుడు ఇలా ప్రణామం చేయవలసిన అవసరం లేదు”- అన్నారు.

“ఇది ఈ ప్రజలకున్న అధికారం కదా. కొడుకు అధికారాన్ని తండ్రి సైతం అతడి నుండి లాగుకొనలేడు.”

“ప్రవర్తన విషయంలో నీతో వాదించి ఎవరైనా విజయం సాధించగలరా?”- అంటూ ఆచార్యుడు చేతులు పట్టుకుని భేతాళ భట్టును వ్రక్కన ఉన్న ఆసనంపై కూర్చోబెట్టారు. ‘శకారి విక్రమాదిత్యుడు కుశలమే కదా’- అని అడిగారు.

“ఆయన తమ దర్శనానికి అనుమతి కోసం ఎదురు చూస్తున్నారు.”

ఈ మాట కోసల రాజును సంభ్రమంలో ముంచినంతగా ఆచార్యుణ్ణి ముంచలేదు.

“శకారి విక్రమాదిత్యుని శీల సంపదకు సాటి లేదు”- అంటూ ఆయనను తీసుకురావలసిందని తన శిష్యులకు చెప్పారు.

“మహాకాల భగవానుని ప్రతీహారీ విక్రముడు ప్రణిపాతం చేస్తున్నాడు”- అంటూ విక్రమాదిత్య సమ్రాట్టు సాష్టాంగపడ్డాడు. ఆయనను లేవదీయడానికి ఆచార్యుడు త్వరత్వరగా ముందుకువెళ్లారు.

“శకారి విక్రమాదిత్యా! నీవు సరిగా సమయానికి వచ్చావు. ఆశించని సమాధానం ఇవ్వకుండా నీవు ఈ ముసలి బ్రాహ్మణుణ్ణి రక్షించావు. నీ కీర్తి ఏ ధర్మాచరణకు ఫలితమో కోసల రాజు తెలుసుకొనగోరుతున్నాడు”- అని కుశల ప్రశ్నల తర్వాత ఆచార్యుడు అన్నారు.

“నేను సమ్రాట్టుకు అనుచరుణ్ణి”- అన్నాడు కోసల రాజు. కోసల రాజ్య ప్రతిష్ఠనూ, కోసల రాజధాని ప్రతిష్ఠనూ రక్షించిన విక్రమాదిత్యుని ముందు తాను తన స్పర్థను ప్రకటించడం అతడికి సిగ్గునిపించింది.

“విక్రముడు ధర్మం ఎలా ఆచరించగలుగుతాడు స్వామీ. ఇక కీర్తి మహాకాల భగవానునిది. అందులో నాదేముంది?”- అని విక్రమాదిత్య సమ్రాట్టు సరళమూ, శ్రద్ధాపూరితమూ అయిన స్వరంతో అన్నాడు.

తన సమ్రాట్టు ఇచ్చిన సమాధానం భేతాళ భట్టుకు సంతోషం కలిగించింది.

అయితే ఆచార్యుడు మళ్ళీ ఇలా అడిగారు- “ధర్మ

నిష్కారణమైన ఉత్సాహం కావాలి. ఉత్సాహం నీ స్వభావం కావాలి.

ప్రయోజనం ఏమిటని నీవు భావిస్తున్నావు?”

“ధర్మ మార్గాన్ని వీతరాగులైన మహాపురుషులు అనుసరిస్తారు. ఏమైనా ధర్మానికి ఉన్న ఒక ప్రయోజనం మాత్రమే నాకు తెలుసు. అర్థకామముల వ్యామోహం వల్ల అంతఃకరణం కలుషితం కాకుండా ఉండడం. మహాకాలుని చరణాల పట్ల అనురాగం కలిగి ఉండే అర్హతను వ్యక్తి పొందడం”- అని సవ్రాట్టు గంభీర స్వరంతో వివరించాడు.

“ధర్మం వల్ల లభించే కీర్తి సంగతి ఏమిటి?”- కోసల రాజు ప్రశ్నించాడు.

“అజ్ఞానులు సత్కార్యానికి పరమ ప్రేరకుణ్ణి చూడలేరు. కనుక వారు దేహాన్ని ప్రశంసిస్తారు. ఆ ప్రశంసకు పులకించిపోయేవారు కూడా అజ్ఞానులే”- అంటూ సవ్రాట్టు కోసల రాజువైపు స్నేహపూర్వకంగా చూచాడు.

ఈ చర్చ ఇలా జరుగుతూ ఉండగా, చరణాద్రి రాజకవి ఏదో చెప్పాలని ఆతురతతో ప్రవేశించాడు. కాని ఒక్క క్షణంలో అతడు మిన్నకుండిపోయాడు. సవ్రాట్టు వివ్రాదిత్యుడు తన మహామంత్రితో పాటు ఆచార్యుని సమీపాన ఉంటారని అతడు ఊహించలేదు. ఆచార్యుని వద్దకు కోసల రాజు వచ్చినట్లు మాత్రం అతనికి త్రోవలో తెలిసింది.

“నాయనా! ఇంత ఆతురత ఎందుకు?”- అని ఆచార్యుడు అడిగారు.

“మీరు ఇంతకు ముందు పంపిన వ్యక్తి అన్నం, నీరూ వదలివేసి కూర్చున్నాడు. అతడు అలా ఎంతసేపు ఉంటాడో తెలియదు.”

“ఆ పెద్ద మనిషి ఎవరు”- అని సవ్రాట్టు ఆచార్యుని వైపు చూస్తూ అడిగాడు.

“అతడు కోసల సేనాధిపతి”- అని ఆచార్యుడు చెప్పారు. “మేము అతడిని చూస్తాము”- అంటూ ఆయన ఆసనం నుండి లేచారు. అందరూ తమ ఆసనాల నుండి లేచి నిలబడ్డారు.

కొద్దిసేపటి తర్వాత అందరూ కోసల సేనాధిపతి వద్దకు వెళ్లారు. అతడు ఆచార్యునితో సహా అందరికీ ప్రణామం చేశాడు. అతడు ఇలా చెబుతున్నాడు- “నా నేరం వల్లనే నా సర్వస్వమూ నా నుండి లాగికొనబడింది. నేను ఇప్పుడు బికారిని. ఇప్పుడు ఎవరి నుండి ఏదీ తీసుకోను. ఉపవాసం రూపంలో నేను చేసే ధర్మం నాకు సంపదను ఇవ్వజాలదా? ఇవ్వకపోతే నేను ఉపవాసం కొనసాగించి ప్రాణాలు వదులుతాను.”

“నీ సంపద వశపరచుకోబడలేదు. నిన్ను పదవి నుంచి తొలగించాం. అంతే”- అని కోసల రాజు అన్నాడు.

“నా సంపద వశపరచుకోబడలేదా?”- అని పదవిని కోల్పోయిన ఆ సేనాధిపతి ఆశ్చర్యంగా అన్నాడు. అతడి ఆవేశం చల్లారింది.

“నీవు ఇక్కడ యథేచ్ఛగా దానధర్మాలు చేయవచ్చు. పుణ్యం సంపాదించవచ్చు. నీ సంపద ఇప్పుడూ నీదే”- అని కోసల రాజు అతడికి భరోసా ఇచ్చాడు.

“అయితే నేను ఆ సంపదతో ధర్మకార్యాలు చేస్తాను”- అని మాజీ సేనాధిపతి అన్నాడు.

అతడు ఆచార్యుని కాళ్ళు పట్టుకున్నాడు. “ఆచార్యా! తమరు...”

అతడి మాట పూర్తి కాకుండానే ఆచార్యుడు ఇలా అన్నారు- “నీవు దేనికోసం ధర్మం చేస్తావు? ధర్మం చేయాలనే సంకల్పం చేసినంత మాత్రాన నీ సంపద అంతా నీకు అందింది. అయితే, దానం, వ్రతం, యజ్ఞం మున్నగు ధర్మ కార్యాలను ఏదో ఒక సంకల్పంతో, ఏదో ఒక కోరికతో చేస్తారు కదా.”

“అపారమైన సంపద కోసం ధర్మ కార్యాలు చేస్తాను”- అని అన్నాడు ఆ మాజీ సేనాధిపతి.

“భూమండలంలో ఉన్న బంగారమంతా, రత్నరాశులన్నీ నీకు లభించినా, అందువల్ల నీకు ఏదైనా ఉపయోగం ఉన్నదా?”- అని ప్రశ్నిస్తూన్న ఆచార్యుని చూపులు అతడి ముఖంపై స్థిరపడ్డాయి.

“ఉపయోగం లేదు”- అన్నాడు మాజీ సేనాధిపతి. అతడు ఆ నిర్ణయానికి రావడానికి కొద్ది క్షణాలు పట్టింది. “అటువంటపుడు ధర్మానికి ప్రయోజనం ఏమిటి?”- అని అతడు అడిగాడు.

“ధర్మానికి ప్రయోజనం మనిషిలో దేవత్వం ఉదయించడం. మనిషి వాసన, తృప్తి, అహంకారాల నుండి విముక్తి పొందినపుడే అది సాధ్యపడుతుంది.”

“ధర్మం వల్ల మోక్షం లభిస్తుందా?”- అని భేతాళ భట్టు ప్రశ్నించాడు.

“ధర్మం యొక్క పరమ ప్రయోజనం అంతఃకరణ క్షాళన కావడం. అంతఃకరణ నిర్మలం అయినపుడే జ్ఞానం, భగవత్ ప్రేమ ఉదయిస్తాయి”- అన్నారు ఆచార్యుడు.

ఆచార్యుని మాటలు విన్న అందరి ముఖాలలో సంతోషం కదలాడింది. వారందరి అడుగులూ ఆయనను అనుసరించసాగాయి.

H H H

అవతలివాడు నిన్ను చూచి ఏడుస్తున్నా, వాడిని చూచి నీవు నవ్వగలగాలి.

సంస్కారానికి నాలుగు మూలాధారాలు

సంస్కారానికి నాలుగు ఆధారాలు ప్రముఖమైనవి. 1. బుద్ధి, 2. నిజాయితీ, 3. బాధ్యత, 4. పరాక్రమం. శరీరానికి అన్నం, జలం, వస్త్రం, నివాసం ఎంత అనివార్యమో ఆధ్యాత్మిక ఆంతరంగిక ఉన్నతికి ఇవి అంతే ముఖ్యం.

బుద్ధి

బుద్ధికి తాత్పర్యం- దూరదృష్టి కలిగిన వివేకాన్ని ఆచరణలో పెట్టడం. అనాది కాలం నుండి ప్రజలు తాత్కాలిక ప్రయోజనాలకే ప్రాధాన్యత నిచ్చి అందుకోసం అనాచారాలను కూడ ఆశ్రయిస్తున్నారు. దీనివలన భవిష్యత్తు అంధకారమయమవుతుంది. వ్యక్తిత్వం హేయమైన స్థితికి చేరుకుంటుంది. అంతేకాక అధిక సౌకర్యాలను సంపాదించాలనే తొందరపాటులో వారు భవిష్యత్తును చెడుదారిలో పడవేసి కార్యాలు చేయడానికి కూడ వెనుకాడరు. చీమలు, చేపలు ఈ దుర్బుద్ధి కారణంగానే కొద్దిపాటి ప్రలోభంతో ప్రాణాలు విడవడం చూస్తూ ఉంటాము. తిండిపోతులు ఈ చాపల్యంతోనే తమ ఆరోగ్యాన్ని నాశనం చేసుకుంటూ ఉంటారు. కామోద్రేకం అధికంగా కలవారు యౌవనంలోనే వృద్ధులుగా, బోలుగా తయారై అకాల మృత్యుముఖంలోకి జారిపోతారు. అపరాధులలో అధికశాతం మంది ఈ మనోవృత్తి కలవారే అయి ఉంటారు. చదువుకోవాల్సిన సమయంలో దేశదిమ్మరులుగా తిరిగేవారు. యౌవనంలో అడుగడుగునా ఎదురుదెబ్బలు తింటారు. ఈ మూర్ఖత్వంతోనే మాదక ద్రవ్యాలకు బానిసలై నెమ్మది నెమ్మదిగా మృత్యువుకు దగ్గరవుతూ ఉంటారు. కేవలం ప్రస్తుత ప్రయోజనమే అంతా అని నమ్మే దూరదృష్టిలేని ఈనాటి తరానికి భవిష్యత్తు గురించి ఆలోచించే తీరిక దొరకడం లేదు.

దూరదృష్టి వివేకం అనేవి అనుభవజ్ఞుడైన రైతు చేసే కార్యకలాపాల లాంటివి. రైతు పొలాన్ని దున్ని, విత్తనాలు

చల్లి, ఎరువు-నీళ్లు పెట్టి, కాపలాకాయడంలాంటి బాధను, కష్టాన్ని శిరస్సు కెత్తుకుంటాడు. ఒక విత్తనం వందలాది విత్తనాలుగా పండే తీరుతుంది. సమయం వచ్చినపుడు, చేసిన కృషికి ఫలితంగా ధాన్యాగారం నిండా ధాన్యం లభించే తీరుతుంది. సంయమనం, సత్కార్యాలు కూడ అలాంటి తెలివితో కూడినవే. పుణ్య పరమార్థం భవిష్యత్తును ఉజ్వలంగా చేసే యోగ్యత కలిగి ఉంటుంది. సంయమన ప్రతిఫలం వైభవ పౌరుషముల రూపంలో కనిపించే తీరుతుంది. దుర్బిణీ యంత్రం ద్వారా దూరంగా ఉన్న వస్తువులను చూడవచ్చు. అది ఆధారంగా బుద్ధిని ఉపయోగించి నిర్ణయాలు తీసుకోవచ్చు. ఆధ్యాత్మిక భాషలో దీనినే మూడవ కన్ను తెరచుకోవడం అని అంటారు. దీని వలన ఆపదలనుండి బయటపడి ఉజ్వల భవిష్యత్తును నిర్మించుకోవచ్చు.

నిజాయితీ

మంచి సంస్కారానికి రెండవ చిహ్నం నమ్మకం-నిజాయితీ. చెప్పేది-చేసేది ఒకటిగా ఉంచుకోవడమే నమ్మకం- నిజాయితీ. ఇచ్చిపుచ్చుకోవడంలోని ప్రాధాన్యత ఈ సిద్ధాంతాల మీదే ఆధారపడి ఉంటుంది. వ్యక్తికి విశ్వసనీయత ఏర్పడుతుంది. సహకారాన్ని, సద్భావనలను ఆకర్షించడానికి నమ్మకం-నిజాయితీయే ప్రముఖ ఆధారం. దీనిని తమ ఉపాధిలో ఆచరించి ఎంతోమంది అతి తక్కువ స్థాయినుండి ఉన్నత స్థితికి ఎదగడంలో విజయం సాధించారు. గొప్ప బాధ్యతలను నిర్వహించడంలో నమ్మకమే విజయం సాధిస్తుంది. ఈ సద్గుణం సంస్కారానికి ఒక మహిమాన్విత భాగంగా గుర్తించబడింది. ఈ గుణాన్ని అవలంబించేవారు నిజాయితీగా కష్టపడి సంపాదించిన దానితోనే తృప్తిపడతారు. వారి పేదరికం కూడ ఎంత తీవ్రంగా ఉంటుందంటే-ధనవంతుల ధనరాశి కూడ దాని ముందు దిగదుడుపే.

తెలివితేటలు తనవి, తాను కాదు. మనస్సు తనది, తాను కాదు.

బాధ్యత

సుసంస్కారానికి మూడవ పక్షం - బాధ్యత. మనిషి అనేకానేక బాధ్యతలతో బంధింపబడి ఉంటాడు. బాధ్యతారాహిత్యం కలవారు తమ బాధ్యతల నుండి నిర్లజ్జగా తప్పించుకు తిరుగగలరు. కాని బాధ్యతాయుతులైనవారు తమ బాధ్యతలను సరియైన రీతిలో, సరియైన సమయంలో నిర్వర్తించవలసి ఉంటుంది. ఆరోగ్య సంరక్షణకు, జీవన సంపదను ఉన్నతమైన రీతిలో సద్వినియోగం చేసుకోవడానికి, ఇహపర లోకాలను నిర్వహించేవారే సంతోషాన్ని, యశస్సును, ఆరోగ్యాన్ని పొందగలరు. కుటుంబ బాధ్యత తెలుసుకున్నవారు ఆశ్రితులను స్వయంపోషకులుగా, సద్గుణవంతులుగా తయారు చేయడంలో నిమగ్నులై ఉంటారు. సంతాన వృద్ధి సమయం వచ్చినపుడు ఆలోచించి అడుగువేస్తారు. నూతన జీవని పిలిచే ముందు అందుకు తగిన వనరులు, పరిస్థితులు తనవద్ద ఉన్నాయా, లేనా అనేది ఆలోచిస్తారు. ఆశ్రితులు, అసమర్థుల పట్ల తమ బాధ్యతలను నిర్వహించడంలో స్వార్థం వారిని ఏ మాత్రం బాధించదు.

పొట్టనింపుకోవడం, పిల్లల్ని కనడం వరకే మనిషి జీవితం పరిమితం కారాదు. ధర్మం పట్ల, సంస్కృతి పట్ల, విశ్వ మానవత్వం పట్ల, మానవుని సామాజిక, సార్వభౌమిక బాధ్యతలు జోడించబడి ఉన్నాయి. ఇవి అన్య ప్రాణులపట్ల, వనస్పతుల పట్ల కూడ ఉంటాయి. వాటికి సంబంధించిన అన్ని బాధ్యతలు, కర్తవ్యాలు నిర్వహించాలనే చింతన అందరికీ ఉండాలి. స్వార్థం మీద అంకుశం ఎక్కువెట్టినపుడే ఇది సాధ్యమవుతుంది. సగటు వ్యావహారిక స్థాయికి చెందిన బాధ్యతలను స్వేచ్ఛాపూర్వకంగా స్వీకరించాలి. లోభం, మోహం, అహంకారం, కోరికలు, స్వార్థ మేఘాలు బాధ్యతాయుత తత్వాన్ని కప్పివేస్తాయి.

అవసరాలనయితే కొద్దిపాటి సమయంలో, కొద్దిపాటి శ్రమతో తీర్చుకోవచ్చు. కాని వైభవంతో కూడిన కోరికలు తీర్చుకోవడం రావణుడు, హిరణ్యకశిపుడు, అలగ్నాండరు లాంటివారికే సాధ్యం కాలేదు. మరి సాధారణ మానవులకు ఎలా సాధ్య మవుతాయి? వారు కోరికల కొలిమిలో జ్వలింపే

చింతల జంజూటంలో జీవితాంతం సంచరిస్తూనే ఉంటారు. భూత ప్రేతాల లాగా భయపడుతూ, భయపెడుతూ కాలయాపన చేసి చివరికి దుఃఖ, సాపాల భారంతో నిస్కృమిస్తారు. మానవ జన్మతో ముడిపడిఉన్న బాధ్యతలను మోయాలనుకునే వారికి చేయాలంటే చాలా ఉంది. అయితే నిజజీవితంలో సంతోష సత్ప్రవృత్తులను పెంపొందించే లోక కళ్యాణ కార్యాలకోసం అంతరంగంలో సముచిత ఉత్సాహం ఉప్పొంగినపుడే అది సాధ్యమవుతుంది. బాధ్యతలను నిర్వర్తించే, సుసంస్కార లక్ష్యాన్ని సాధించే రాజమార్గం ఇదే.

పరాక్రమం

మంచి సంస్కారానికి నాల్గవ చరణం పరాక్రమం. నిత్య జీవితంలో అనేక ఇబ్బందులు ఎదురవుతూ ఉంటాయి. వాటిని ఎదుర్కోవడానికి సాహసం కావాలి. లేకపోతే గందరగోళంలో సరియైన ఉపాయం తట్టదు. ముందుకు సాగడానికి, ప్రగతి సాధించడానికి పోటీపడవలసి ఉంటుంది. గుణ, కర్మ, స్వభావాలలో లోతుగా పాతుకుపోయిన జన్మజన్మాంతర కుసంస్కారాలతో నిరంతరం మహాభారత యుద్ధాన్ని చేయవలసి ఉంటుంది. ఈ యుద్ధంలో శ్రీకృష్ణుని ద్వారా కార్యోన్ముఖుడైన అర్జునునిలా మనం కార్యోన్ముఖులం కావాలి. మన పవిత్రతకు, రక్షణకు, ఔన్నత్యానికి అణచశక్యం కాని సాహసం తప్ప వేరే మార్గం లేదు. సమాజంలో అంధవిశ్వాసాలకు, దుస్సంప్రదాయాలకు, అనాచారాలకు కొదువ లేదు. వాటితో రాజీ పడడం సాధ్యం కాదు. జరిగేవాటిని జరగనీయడం సహనం అనిపించుకోదు. సహాయ నిరాకరణతో వాటిని నిరోధించే విధానాన్ని అనుసరించడం తప్ప వేరే దారి లేదు. ఇందుకోసం సజ్జనులను సంఘటితం చేయాలి కూడా. ఇవన్నీ పరాక్రమ చిహ్నాలు. సుసంస్కారానికి మహిమ గల అంగాలు.

సభ్యతను అన్ని విధాలా ప్రకాశింపజేయడానికి జాగరూకతతో, పరాక్రమంతో ప్రయత్నించాలి. ఆ సంస్కారాన్ని ఆచరణలో పెట్టే ప్రయత్నం చేయడం అవసరం.

అనువాదం : డి.వి.ఆర్.మూర్తి

నాకు వైరాగ్యం వస్తోంది అని గుర్తున్నవాడికి వైరాగ్యతప్ప అన్నీ ఉంటాయి.

పరిమిత కుటుంబం ప్రగతికి బాట

మనిషికి ఒక ఇంటివాడు కావడమన్నది తప్పని సరి విషయం కాదు. చేతుల్లో బలం ఉన్నవారే బరువు ఎత్తుకొనడానికి సిద్ధపడాలి. శారీరక, మానసిక, ఆర్థిక స్థితి బలంగా ఉండని వారు అవివాహితులుగా ఉండిపోవడమే ఉత్తమమైన విషయమని ప్రతి మనిషీ తెలుసుకొనాలి. ఆ విషయం తెలుసుకొనకపోతే అతడు భార్యాబిడ్డల జీవితాలను అంధకార బంధురం చేసినవాడవుతాడు. వాళ్ల క్షోభకు కారణం అవుతాడు. తమ కామ వాంఛలు తీర్చుకోవడానికి అనాలోచితంగా పెళ్లి చేసుకుని, పిల్లలను కని పెంచలేక, పోషించలేక వాళ్లను దరిద్రులుగా, దేశ దిమ్మరులుగా మారుస్తారు. అటువంటి వారు నైతికంగా, సామాజికంగా పాపం చేస్తున్నట్లే లెక్క. పెళ్లి చేసుకున్న తర్వాత కనీసం కుటుంబ నియంత్రణ పాటించినా కొంత మేలు జరుగుతుంది. శిశుహత్యలు, భ్రూణ హత్యల వంటి పాపం నుండి వారు తప్పించుకోగలుగుతారు.

ఇప్పుడు మేధావి వర్గాలలో రోజురోజుకీ బలం పుంజుకుంటున్న ఆలోచన దీని గురించే. అవివాహితులుగా జీవితం గడపమని పలువురు సలహా ఇస్తున్నారు. ఒకవేళ చేసుకున్నా సంతానం కలుగకుండా ఆరంభం నుండే జాగ్రత్తలు తీసుకొనమని వారు చెబుతున్నారు. పిల్లలను ఉన్నతులుగా తీర్చిదిద్దగల ఆర్థిక, బౌద్ధిక, శారీరక సామర్థ్యం ఉన్నవారు కూడా ఒక్కరు లేదా ఇద్దరు పిల్లలతో సరి పెట్టుకోవాలని అంటున్నారు.

జనాభా సమస్యకు విజ్ఞానులు సూచించే ఉపాయాలలో ఒకటి - ఉన్నత వర్గీయులు పెళ్లి చేసుకోవచ్చు. కాని పిల్లలను కనకూడదు. వారు నిన్ను వర్గీయుల బిడ్డలను చేరదీసి లేదా దత్తత తీసుకుని వారిని తమ ఆశ్రయంలో పెంచి విద్యాబుద్ధులు చెప్పించాలి. మరొక ఉపాయం - వివాహం 25-30 సంవత్సరాలలోపు చేసుకొనరాదు. కారణం, సంతానోత్పాదనలో సగం వృద్ధి ఈ వయస్సులోనే ఉంటుంది. అటుపైన సంతాన కణాల సామర్థ్యం తగ్గిపోతుంది. కాబట్టి 30 సంవత్సరాల లోపు యువకుల వివాహమును చట్ట విరుద్ధమైనదిగా నిర్ణయించడం మంచిదనే అభిప్రాయం ఉంది. ఇదే విధంగా మూడో ఉపాయం

ఏమంటే బాల్య వివాహాలను పూర్తిగా నిషేధించడం.

శృంగార సాహిత్యం, రేడియో టీవీలలో అదే విధమైన కార్యక్రమాల ప్రసారం మనుషులను కామోత్తేజితలను చేస్తున్నదని, యువకులను పెడదారులు పట్టించి బ్రహ్మచర్యమనే దానికి అర్థం లేకుండా చేస్తున్నదని శాస్త్రజ్ఞులు, ప్రతిభాసంపన్నులు, మేధావంతులు అభిప్రాయపడుతున్నారు. ఇటువంటి క్లిష్ట పరిస్థితిలో ఆచరణకు సాధ్యపడే ఉపాయమేమంటే - స్త్రీ పురుషులు సకాలంలో వివాహం చేసుకుని సంతానం కలగకుండా జాగ్రత్తలు తీసుకోవడం. శారీరకంగా, మానసికంగా వారు అందుకు సంసిద్ధులై ఉండాలి. సంతాన నిరోధక పద్ధతులను పాటించాలి. లేదా కుటుంబ నియంత్రణ ఆపరేషన్లు చేయించుకోవాలి. మేధావుల వనేమిటంటే అధిక జనసంఖ్య వలన కలిగే కష్టనష్టాలను ఎప్పటికప్పుడు అందరికీ తెలియజేస్తూ వ్యక్తులలో మరింత మెలకువ కలిగించడం. సంతాన నిరోధ పద్ధతులను కేవలం ఉపన్యాసాలకు, ఉపదేశాలకే పరిమితం చేయక వాటిని వ్యావహారికంగా కార్యాన్వితం చేయిస్తూ ఉండాలి.

ఈ విషయంలో జపాను ప్రభుత్వం ఎప్పటినుండో అప్రమత్తంగా ఉన్నది. ఏ కుటుంబం సంతానాన్ని పోషించలేని స్థితిలో ఉంటుందో ఆ కుటుంబానికి ప్రభుత్వమే కుటుంబ నియంత్రణ ఆపరేషన్లు చేయించుతుంది. అప్పటికే గర్భధారణ జరిగి ఉంటే గర్భస్రావం చేయిస్తుంది. నియంత్రణ లేకుండా జనాభాను పెంచుకుపోతుంటే తమ చిన్న ద్వీపం 40-50 సంవత్సరాలలో మిడతల దండువలె మనుషులతో క్రిక్కిరిసి పోతుందని, ప్రజల కనీస అవసరాలు కూడా తీరని పరిస్థితి ఎదుర్కొనవలసి వస్తుందని, ఆకలి చావులకు గురికాక తప్పదని ఆ దేశ ప్రజలకు బాగా తెలుసు. ఆ దయనీయ దుస్థితి భారిన పడకుండా ఉండాలంటే జననాలపై నియంత్రణ అవసరమని వారు అర్థం చేసుకొన్నారు. అందుకు ప్రతి వ్యక్తీ సహకరిస్తుంటాడు. దీని వల్లనే పరిమితమైన వనరులున్నప్పటికీ ఆ దేశం సమున్నత స్థాయిలో నిలబడగలిగింది. భోగభాగాలతో తులతూగుతున్నది.

ఎదుటివాడికి ఇవ్వడం వల్ల మనకు తరగని శాంతి, సుఖం వస్తాయి.

అంతే కాదు. జపాను స్త్రీ-పురుషులు వివాహానికి పెద్దగా ప్రాధాన్యం ఇవ్వరు. వారిలో మూడో వంతు మంది జీవితాంతం అవివాహితులుగానే ఉండిపోతారు. పెళ్లి చేసుకోదలుచున్న వారు కూడా బాగా వయసు వచ్చిన తర్వాత చేసుకుంటారు. వెంటనే సంతానం కలగకుండా తగిన చర్యలు కూడా చేపడతారు. పిల్లలను కనే వారి సంఖ్య చాలా తక్కువగా ఉంటుంది. ఒకరిద్దరు పుట్టగానే పిల్లలను కనడానికి శాశ్వతంగా స్వస్తి చెప్పతారు.

ఇప్పుడు మన దేశంలో నానాటికీ చేయి దాటి పోతున్న జనాభా పెరుగుదలను అరికట్టాలంటే కొన్ని కఠినమైన చర్యలు చేపట్టక తప్పదు. భార్యాబిడ్డలను పోషించగల సమర్థత లేనివారు వివాహం చేసుకొనకుండా ఉండడం కూడా మంచిదే.

వివాహము, జననములపై క్రొత్త సమీక్ష

గృహ వ్యవస్థలో వివాహం అనేది యౌవన ఆచారం. దానివలన సంతాన సాఫల్యం అను ఫలితం కలుగుతుంది. దాంపత్య జీవితపు వాస్తవిక ఉద్దేశ్యం గంగా యమునల వంటి రెండు ప్రవాహాలను ఒకటిగా కలిపి ఒకే ఆత్మగా, సంగమంగా చేయడం. అయితే ఆ ఆదర్శం ఆచరణలో అరుదుగా కానవస్తోంది. ఇప్పుడు వివాహమనే తంతుమీద, పురాతన ఆచారాల మీద క్రొత్త కోణంలో విశ్లేషణ జరుగుతున్నది. దాని పరిణతిపై లోతుగా దృష్టి సారించి ఆలోచిస్తున్నారు. మామూలుగా అయితే దాంపత్య జీవితం సఫలం కావడానికి సంతానోత్పాదనయే చిహ్నంగా భావించబడుతుంది. కాని ఇప్పటి విషయం దానికి విరుద్ధంగా ఉన్నది. జనన జన్యమైన అసౌకర్యాలు, సమస్యలు ఉన్న వివాహ వ్యవస్థ మనిషికి ఉపయోగమా? నిరుపయోగమా? అని కొందరు ఆలోచిస్తున్నారు.

గడచిన దినాలలో అర్థశాస్త్రజ్ఞులు, సమాజ శాస్త్రజ్ఞులు జననాల ఉపయోగంపై ప్రశ్నార్థకం పెట్టారు. ఈ విషయం మీద చర్చలు కొద్దికాలం క్రితం ఆరంభమయ్యాయి. కాని విషయం ఎక్కడ మొదలై ఎక్కడకు చేరిందంటే - మార్టన్ గ్రంథం "ఎస్సే ఆన్ ది ప్రిన్సిపల్ ఆఫ్ పాపులేషన్" (1789లో ప్రచురింపబడినది) ప్రపంచం మొత్తం మీద మేధావి వర్గాన్ని, ఆలోచనాపరులను కుదిపివేసింది. గ్రంథంలో ప్రతిపాదించిన విషయమేమిటంటే పెరుగుతున్న జనాభా వలన పేదరికంతో పాటు అనేకమైన

ఇతర సమస్యలు పెరగడం. యదార్థ ప్రమాణాలను సంఖ్యలతో సహా చూపిస్తూ - జనాభాను నియంత్రించక పోతే దానికి చాలినంత ఆహారధాన్యాలు, విద్య, వాహనాలు, చికిత్స వంటి ప్రాథమిక సాధనాలు కూడా సమకూర్చలేము అన్న విషయాన్ని నిరూపించే ప్రయత్నం ఆయన చేశారు. అప్పుడుగాని జనాభా నియంత్రణకు కఠినమైన చర్యలు చేపట్టక తప్పదన్న విషయం అందరికీ తెలిసిపోలేదు.

ఆరంభంలో ఈ ప్రతిపాదనకు ధార్మిక రంగాల నుండి వ్యతిరేకత ఎదురైంది. అన్ని మతాలూ ఈ ఆలోచనను వ్యతిరేకించాయి. ఆ రచయితను మత ద్రోహిగా పరిగణించాయి. కాని, మేధావులు దాని గురించి లోతుగా అధ్యయనం చేసి సమస్య వాస్తవిక రూపాన్ని తెలియజెప్పారు. ప్రతిపాదన బలం పుంజుకోగానే కార్యాన్వితం కావడానికి రంగం సిద్ధమైంది. డా॥చార్లెస్ డాయిస్ డేల్, చార్లెస్ వాడ్లాఫ్ కలిసి సం॥ 1861లో కుటుంబ నియంత్రణ గురించి ప్రచారం చేస్తూ దానికి సంబంధించిన అనేక పద్ధతులు చెప్పడానికి ఒక సంస్థను స్థాపించారు. తమ ఆలోచనలకు వ్యవహారిక రూపం ఇవ్వడానికి ఒక పుస్తకాన్ని ప్రచురించారు. దాని రచయిత రిచర్డ్ కార్లైల్. ఆర్థిక సమస్యలు పెరగడానికి కారణం కేవలం అనియంత్రిత జనాభా ఒక్కటే కాదని, స్త్రీల దుర్లభ, అనారోగ్యం, అస్వతంత్రత కూడా ఈ సమస్యకు కారణాలని ఆయన నిరూపించారు. ఆయన చెప్పేదేమిటంటే - జన్మనివ్వడమనగానే ఈ అనావశ్యక భారాన్ని మోస్తూ స్త్రీ పురుషుడి ద్వారా దోపిడీకి, అణచివేతకు గురి అవుతున్నదని. అతి కొద్ది సమయంలోనే ఈ పుస్తకం లక్షల వ్రతులు అమ్ముడయ్యాయి. దాని ప్రభావం విద్యావంతులైన స్త్రీలపై లోతుగా పడింది. ఫలితంగా వారు సంతానోత్పాదన భారాన్నిండి తమ్ముతాము రక్షించుకొనడానికై సహాయ నిరాకరణ వంటి చర్యలు చేపట్టారు.

ఐరోపాలో పారిశ్రామిక విప్లవంతో ఈ ఉద్యమానికి మరింత బలం చేకూరింది. 18వ శతాబ్దంలో అతి వేగంగా కార్ఖానాలు, కార్యాలయాలు ఏర్పడ్డాయి. ఎన్నో క్రొత్త క్రొత్త కార్యక్రమాలు, ఉద్యమాలు ఆరంభమయ్యాయి. వాటి వలన పెరిగిన పనికి పురుషులు చాలనపుడు స్త్రీలను భర్తీ చేయడం మొదలైంది. దీనితో స్త్రీలలో స్వావలంబన, స్వాభిమానాలతో పాటు సమానత్వాన్ని చాటే ఉత్సాహం మేల్కొన్నది. ఆ ఉత్సాహంలో వారు జన్మనివ్వడమనే చర్యనుండి బయటపడే

ఎప్పుడు ఏం జరగాలో అదే జరుగుతుంది. జరగవలసిన వాటికోసం ఆలోచిస్తూ చింతిస్తే మిగిలేది అనారోగ్యం.

ప్రయత్నం చేయసాగారు. అదే విధంగా పురుషుల ఆలోచనల్లో కూడా మార్పు రాక తప్పలేదు. అంతవరకూ భార్యను వంటింటికి, పిల్లలను కని పెంచడానికి మాత్రమే పరిమితం చేసిన పురుషుడు ఆమె తనతో పాటు సంపాదించడానికి అంగీకరించవలసి వచ్చింది. లేకపోతే పెరుగుతున్న ఖర్చులను తట్టుకునే మార్గం లేకపోయింది. ఏటా కాన్పులతో, పిల్లల సంరక్షణతో సరిపోయే స్త్రీకి ఇంట్లోంచి బయటకు రావాలన్నా కొద్దో గొప్పో సంపాదించాలన్నా అవకాశం ఎక్కడ దొరుకుతుంది? ఈ సమస్యలకు సమాధానం పరిమిత కుటుంబం. ఇలా జాతి ఆర్థిక సమస్యకు పరిష్కారంగా కుటుంబనియంత్రణ అనివార్యమైన అవసరంగా కనబడింది.

వివాహ ప్రక్రియ వలన స్త్రీ పురుషులిద్దరికీ సౌకర్యం కలగాలని అంగీకరించబడుతూ ఉన్నది. స్థిరమైన సహకారం సదా లాభకర పరిణామాలను ఉత్పన్నం చేస్తుందన్న సిద్ధాంతం సత్యమైనప్పటికీ - వివాహం జరిగిన తర్వాత మితిమీరిన కోరికల ఫలితంగా పిల్లల గుంపు తయారౌతుంది. వారి ఆలనాపాలన, రోగాలు రొచ్చులతో మానసికంగా, శారీరకంగా అలసిపోయిన భార్యభర్తల నడుమ ఉండవలసిన సాన్నిహిత్యం పలుచబడుతూ వస్తుంది. దారిద్ర్యం, అసౌకర్యాలు పెరుగుతున్న కొద్ది ఇద్దరి మనసుల్లోను ఒకే రకమైన ఆలోచన చోటు చేసుకుంటుంది - 'పెళ్లి చేసుకోకుండా ఉంటే బాగుండేది' అని.

ప్రత్యేకంగా ఈ ఆలోచన పురుషుల కంటే స్త్రీలలో ఎక్కువ ఆందోళన కలుగచేసింది. స్త్రీల మీద గృహిణి, తల్లి అను బాధ్యతలను, భారాన్ని మోపుతున్నారు. ఇంటి పనులతో, సంతానోత్పాదనతో ఆమె జీవితం చివికి శిథిలమయ్యేలా చేయబడింది. ఫలితంగా వారు స్వతంత్ర వ్యక్తిత్వ రక్షణ కోసం అవివాహితులుగా ఉండిపోవడానికే ఎక్కువగా ఇష్టపడ్డారు. స్త్రీ విమోచన ఉద్యమం ఆరంభంలో వారి వ్యక్తిత్వ విలువల గురించి మాత్రమే మొదలైంది. మొదటి చరణంలో వారు తమ కోరికలను ఇలా వ్యక్తపరిచారు- తమను కూడా మనుషుల్లా చూడాలి. పురుషులతో పాటు మానవ హక్కులన్నిటినీ పొందనివ్వాలి. రానురాను వారి కోర్కెలు మరింత విశాలతను సంతరించుకున్నాయి. స్త్రీకి వివాహం తప్పనిసరి కాదు; ఒకవేళ వివాహం చేసుకున్నా దానివలన ఆమెకుండే స్వేచ్ఛాస్వాతంత్ర్యాలకు అడ్డంకి కలుగరాదు; పునర్జన్మ వంటి

ప్రసవవేదనకు వారు ఎక్కువ సార్లు గురి చేయబడరాదు - ఇవే వారి కోరికలు.

ఈ విషయంపై వెలువడిన కొన్ని పుస్తకాలు ఉత్తేజకరమైన వాతావరణాన్ని ఉత్పన్నం చేశాయి. బేటీ ఫిడెన్ పుస్తకం "ఫెమి మిస్టిక్" ఐరోపాలోను, అమెరికాలోను గొప్ప దుమారం లేపింది. ఆ పుస్తకం 1963లో ముద్రించబడింది. అందులో వివాహాన్ని వాసనాత్మస్థికి చేసిన చట్టంగా వర్ణించారు. పెళ్లి అవసరమే కాదు అనైతికమైనది కూడా అని వర్ణించారు. వివాహ బంధాన్ని ఒక కూపంగా వర్ణించి అనాలోచితంగా అందులో పడవద్దని సలహా కూడా ఇచ్చారు.

స్త్రీ విమోచన ఉద్యమం వారిని ఎన్నో రంగాలలో సమానాధికారాలను పొందడానికి చాలావరకు అవకాశం కల్పించింది. అమెరికాలోని శ్రామికులలో 80 శాతం మహిళలే. అయితే, వారంతా నామమాత్రపు విలువలతో, తక్కువ వేతనాలతో పనులు చేస్తున్నారు. ఉన్నతమైన, విలువైన పదవులు కేవలం 5 శాతం మహిళలకు మాత్రమే లభించాయి. అమెరికా కన్నా రష్యాది మెరుగైన పరిస్థితి. అక్కడ స్త్రీలలో 70 శాతం వరకు డాక్టర్లు, ఇంజనీర్ల వంటి పెద్ద పదవులు లభించాయి.

సాధారణంగా అన్ని రంగాల్లో పురుషులే సమర్థులని భావిస్తారు. స్త్రీలు వంటపని, పిల్లల పెంపకంలో మాత్రమే సామర్థ్యం కలిగి ఉంటారన్న అపోహ తరతరాల నుంచి వస్తున్నది. కానీ, అవకాశం అందిరాగానే స్త్రీలు అన్ని పనుల్లోనూ తమ శక్తిసామర్థ్యాలను ప్రకటిస్తూ, పురుషులకన్నా తాము సమర్థులమన్న భావన అందరికీ కలిగేలా ప్రతి రంగంలో నిరూపించుకుంటున్నారు. సమర్థతలోనే కాక మరి అనేక విషయాల్లో ఆమెకు ఎన్నో ప్రత్యేకతలున్నాయి. జన్మనివ్వడానికి కావలసిన క్రోమోజోమ్స్ స్త్రీ దేహంలో మాత్రమే లభ్యమవుతాయి. స్త్రీ హృదయం పురుషునితో పోల్చినపుడు మరింత బలంగా, పటిష్టంగా ఉంటుంది. అనేక అసౌకర్యాలలో బ్రతుకుతున్నా దీర్ఘకాలం జీవించే విషయంలో కూడా వారే ముందున్నారు. జీవశక్తి అనే ధనం వారి వద్ద పుష్కలంగా ఉన్నది. కరుణ, సహనం, సృజనాత్మకత వంటి గుణాలలో కూడా స్త్రీలే ముందున్నారు. చదువు సంధ్యల్లోను, ఆటపాటల్లోనూ బాలురకన్నా బాలికలే ముందుంటారు. ఈ సత్యప్రమాణాల వలన తెలుస్తున్నదేమిటంటే - తన్ను తాను అధికుడిగా

మనం చేయవలసిన పనులకు ప్రణాళికనిచ్చే సాధనం మనస్సు .

భావించుకునే పురుషుడు స్త్రీకన్నా అల్పుడు అని.

“నేషనల్ ఇన్స్టిట్యూట్ ఆఫ్ ఎడ్యుకేషన్ ఆన్ సోషలాజికల్ రీసెర్చ్” సంస్థ నిపుణుడు డా॥ జాన్ బెర్నార్డ్ అభిప్రాయం ఏమంటే - “వివాహం వలన స్త్రీ కన్నా పురుషుడే ఎక్కువ లాభం పొందుతున్నాడు. గృహస్థు అయిన పురుషుడు నిశ్చింతగా, సంతోషంగా ఉండగలుగుతాడు. ఆరోగ్యంగా ఉండడమే కాక ఎక్కువ రోజులు బ్రతుకుతున్నాడు. పిల్లలకు జన్మనివ్వవలసిన పని, పాలిచ్చి పెంచవలసిన అవసరం లేనందున అతడికి దేహదారుఢ్యం చివరివరకు ఉంటుంది. అదే స్త్రీ అయితే, వివాహితురాలు కాగానే వంటపని, ఇంటికాపలా పని, దాది చేసే సేవలు, అతిథి అభ్యాగతుల సేవాసత్కారాలు మొదలైన అనేక కార్యాలతో పాటు పిల్లలను కని వారిని పెంచే పని వంటి బరువు బాధ్యతలు ఆమెపై పడతాయి. అందుకు ప్రతిగా ఆమెకు తిండి-బట్ట మాత్రం ముడుతుంది.” ఇలా అంటూ ఆయన అవివాహితురాలికన్నా వివాహితురాలు మానసికంగా, శారీరకంగా దుర్బలురాలుగా, దుఃఖితురాలుగా ఉంటుందని చెప్పారు.

ప్రఖ్యాత నాటక రచయిత జార్జ్ బెర్నార్డ్ షా కూడా వివాహ వ్యవస్థపై కటువైన వ్యంగ్య విమర్శలు చేస్తూ దానిని చట్ట సమ్మతమైన వ్యభిచారంగా పేర్కొన్నారు. దాని వెనుక ఆదర్శాలన్నవి నామమాత్రంగా కూడా లేవని ఆయన ఉద్దేశ్యం.

ఈ శతాబ్దంలో జరిగిన పైన పేర్కొన్న ఆలోచనా మథనం అనేక రకాల ప్రతిక్రియలను ఉత్పన్నం చేసింది. అమెరికాలోని స్త్రీ విమోచన ఉద్యమం, విద్వేషంలోనుండే

పుట్టుకువచ్చింది. అందులో తాము పురుషుల నుండి వేరుగా ఉండాలని, తమ స్వతంత్ర ప్రతిభను తమ వ్యక్తిత్వంతోనే వికసించ చేసుకొనాలన్న బలమైన నిర్ణయమున్నది. చైనాలోని స్త్రీలు ఈ విషయంలో అన్ని దేశాల మహిళల కన్నా ముందున్నారని చెప్పవచ్చు. అక్కడ ధరించే దుస్తులు, చేసే పనులు, నిర్వహించే బాధ్యతలు మొదలైన అన్ని విషయాలలో స్త్రీ పురుషుల నడుమ ఉండే భేదం అంతమొందించబడింది. రెండు వర్గాలవారూ చేయిచేయి కలిపి పోటీలు పడుతూ తమ సామర్థ్యాన్ని నిరూపించుకుంటూ ఉంటారు. కుటుంబాన్ని పెరగనివ్వక పోవడాన నవ్వుతూ తుళ్లుతూ రోజులు గడుపుతుంటారు. చౌకబారు సాహిత్యం, ఉత్తేజ పూరితమైన వేషభాషలు అక్కడ కంటికి కానరావు.

కాముకత, రతిచింతన, అధిక సంతానం వంటి బలహీనతలు సమస్యలకు, అనారోగ్యానికి, అకాల మరణాలకు కారణమవుతున్నాయి. ఈ విధంగా అన్ని సమస్యలకు మూలం అధిక జనాభా అన్న విషయం తెలిసి వచ్చింది. అనేక అధ్యయనాల తర్వాత నేటి యువతరంలో జననాల పట్ల ఆలోచనా విధానంలో మార్పులు రాసాగాయి. ప్రభుత్వం చేసిన చట్టాలకన్న ప్రజల మనస్సులలో నాటుకుని ఉండే నమ్మకాలకే ఎక్కువ బలం ఉంటుందన్న విషయం అందరికీ తెలిసిందే. కాబట్టి ప్రతివ్యక్తి మూఢ నమ్మకాలకు స్వస్తి పలకాలి. కుటుంబ సంక్షేమాన్ని, దేశ సాభాగ్యాన్ని దృష్టిలో పెట్టుకుని కుటుంబ నియంత్రణను తప్పక పాటించాలి. ఇతరులు కూడా పాటించేలా చూడాలి.

అనునాదం- విజయకుమారి

ఆత్మవిశ్వాసం అడుగంటితే...

ఆఫీసులో అతి పెద్ద పదవిలో ఉన్న బాబు దయనీయమైన స్థితిలో ఇంటికి తిరిగి రావటం చూచి భార్య ఆందోళనగా అలా ఉన్నారేమని ప్రశ్నించింది. దానికి ఆయన - దారిలో ఒక దొంగ నా కోటు, చెప్పులు, కళ్లద్దాలు, పెన్ను, చెవిపోగులు అన్నీ అపహరించాడని చెప్పాడు. భార్య ఆశ్చర్యంతో మీ దగ్గర పిస్తోలు కూడా ఉంటుంది కదా ఇంతలాంటి పరిస్థితి ఎలా సంభవించిందని అంటుంది. దానికి బాబు - అదృష్టం బాగుంది. వాడి దృష్టి తుపాకి మీద పడలేదు. లేకుంటే అదీ వదిలేవాడు కాదని అన్నాడు.

మానవుని అంతఃకరణలో మహాశక్తి నివాసం చేస్తోంది. దాని పేరే ఆత్మ విశ్వాసం. అది అపారమేయంగా అంగీకరించబడింది. సర్వసమర్థుడైన వ్యక్తి నుండి కూడ ఒక దొంగ తన ఆత్మ విశ్వాసంతో సర్వస్వం దోచుకోగలిగినట్లే, వ్యక్తి తన ఆత్మ విశ్వాసంతో కోరుకున్నవన్నీ పొందగలడు.

- ప్రజ్ఞాపురాణం నుండి

అదృష్టాన్ని నమ్మడం పిరికితనం.

సాధన విజ్ఞానం

ఉపాసన ఫలించాలంటే...

దేవీ-దేవతల ఉపాసన చేస్తాము. అనాదిగా భగవంతుడు, ఆయన పరివారంలోని దేవీ దేవతలే సాధారణ ప్రజల ఉపాసనకు కేంద్రాలుగా ఉంటున్నారు. పూజ, అర్చన, జపం, స్తుతి, దర్శనం, నైవేద్య ప్రసాదాల ద్వారా దేవతలను ప్రసన్నం చేసుకొని వరాలను, సుఖ సౌకర్యాలను పొందవచ్చనేది ఒక విశ్వాసం.

ఈ నమ్మకం కొన్నిసార్లు నిజ మవుతుంది. కొన్నిసార్లు విఫల మవుతుంది. ప్రాచీన చరిత్రను, పురాణాలను పరిశీలిస్తే ఎంతోమంది సాధకులు, తపోధనులు కఠిన ఉపాసన చేసి అద్భుత వరాలను, శక్తులను పొందినట్లు తెలుస్తుంది. ఋషులు, మునులు, సన్యాసుల జీవిత చరిత్రలను చూస్తే తపసాధన ద్వారా దేవతల నుండి నేరుగా పొందిన అలౌకిక విశేషాల వర్ణనే అధిక శాతం ఉంటుంది. పై సత్యాన్ని తమ అద్భుత వ్యక్తిత్వం, కర్మత్వాల ద్వారా నిజమని నిరూపించే వ్యక్తులు ప్రస్తుత కాలంలో కూడా ఉన్నారు.

పాత్రతను బట్టి ఫలితం

వీరితో పాటు ఇంటిని, కుటుంబాన్ని వదలి పూర్తి సమయాన్ని దేవారాధనకు కేటాయించి సాధన ఆరంభించిన తరువాత కాలగర్భంలో కలిసిపోయిన వారిని ఎంతోమందిని చూడవచ్చు. ఆరోగ్యం, గౌరవాలతో పాటు మరేదీ వారికి దక్కలేదు. వివేకం నుండి ఆత్మబలం వరకు ఏ ప్రతిభా ప్రత్యేకతలు దక్కకపోగా ఉపాసనకు ముందున్న పరిస్థితి కూడా దిగజారిపోతూ ఉంటుంది. భౌతిక సుఖసంపద, ఆత్మశాంతి, శక్తుల వెలుగు లభించక పోయినా కూడా సంతోషంగా ఉండవచ్చు. ఇలా కూడా వారు కృతకృత్యులు కాలేకపోతారు.

సాధారణంగానే ఇలాంటి పరిస్థితి మనసును అసమంజస స్థితిలోకి నెడుతుంది. ఒకే ప్రక్రియను అవలంబించే వారిలో ఒకరికి లాభం, ఒకరికి హాని. ఇది ఎలా? ఒకరి చేతికి సిద్ధి, ఇంకొకరికి నిరాశ. ఇది ఎందుకు? ఎలా? అదే దేవత. అదే మంత్రం. అదే విధి విధానం. ఒకరికి ఫలితం. మరొకరికి నిష్ఫలం. దీనికి కారణం ఏమిటి? దేవతలు, ఉపాసన అంధవిశ్వాసమైతే వాటి నుండి ఎంతో మంది ఇన్ని లాభాలు ఎందుకు పొందుతారు? ఒకవేళ నిజమే

అయితే ఎంతోమంది నిరాశకు ఎందుకు గురి అవుతారు? ఈ చిక్కుముడి? అనేక కోణాలలో పరిశీలించి ఆలోచించిన పిమ్మట దేవతలు లేదా మంత్రాలలో ఎంత అలౌకిక తత్వం ఉన్నా దాని నుండి ప్రయోజనం పొందడానికి కావలసిన పాత్రత సాధకులలో ఉండాలని నిష్పర్వగా తెలుస్తోంది. ఇలాంటి సందర్భాలలో కేవలం ఉపాసనాత్మక కర్మకాండలను సాగదీయడంతో సరిపోదు.

ఆత్మశోధన ఆవశ్యకత

నేతిని సేవించిన లాభాన్ని బీర్ల ప్రక్రియ సక్రమంగా ఉన్నవారే అనుభవించగలరు. ఆలోచనలు, ఆచారాల ద్వారా వ్యక్తిత్వాన్ని బయట, లోపల సంస్కరించుకున్న సాధకులే దేవతలు, మంత్రాల ద్వారా ఫలితాన్ని పొందగలరు. నిర్దేశించిన మోతాదులో సేవించి, పథ్యాన్ని సరిగా ఆచరించేవారే ఔషధాల ప్రయోజనం పొందగలరు. అనగా ముందు ఆత్మఉపాసన, తరువాత దేవోపాసనల శిక్షణను బ్రహ్మవిద్యను ఆశించే విద్యార్థులకు ఇవ్వడం జరుగుతుంది. జనం హడావుడిగా మంత్రాలు, దేవతలు, భగవంతుడు, భక్తి వీటి వెనుక పడుతుంటారు. దీనికి ముందు ఆత్మశోధన ఆవశ్యకతను గుర్తించరు. ఫలితంగా వారు నిరాశనే ఎదుర్కొనవలసి వస్తుంది.

గుణ, కర్మ, స్వభావాలు, ఆచరణ, చింతన పరంగా మనిషి ఉన్నతంగా ఆదర్శవాదిగా మారితే అతడి కషాయ, కల్మషాల మాలిన్యం తొలగిపోతుంది. అంతఃకరణం, వ్యక్తిత్వం శుద్ధంగా, పవిత్రంగా, నిర్మలంగా తయారవుతాయి. అలాంటి వ్యక్తులు మంత్రం, ఉపాసన, తపస్సుల ద్వారా సముచిత ప్రయోజనాన్ని పొందగలుగుతారు. దేవతల అనుగ్రహానికి పాత్రు లవుతారు. ఈ పాత్రత లభించనంత వరకు ఉన్నతమైన వరాలను అడిగే దూరదృష్టి కూడా ఉత్పన్నం కాదు. సాధన ద్వారా కొంత భౌతిక లాభం కలిగినా, దేవత్వంలోని ఒక్క అంశ కూడా వారికి లభించదు. అసుర శక్తుల ప్రభావం వలన కొన్ని సిద్ధులు లభించినా, చివరికి సర్వనాశనమే ఎదురవుతుంది. అంతఃకరణం, వ్యక్తిత్వం ఎంత నిర్మలంగా ఉంటే ఉపాసన అంత విజయవంత మవుతుంది. వారే ఆధ్యాత్మిక విజ్ఞానం నుండి సముచిత ప్రయోజనాన్ని

అహంకారం, ద్వేషం అదృష్టాన్ని అడ్డుకుంటాయి.

పొందగలుగుతారు. మలినంగా ఉన్న వస్త్రానికికంటే శుభ్రంగా ఉతికిన వస్త్రానికే రంగు త్వరగా పడుతుంది. స్వచ్ఛమైన వ్యక్తిత్వం గల సాధకులు ఏ ఉపాసన, పూజ చేసినా ఆశాజనకమైన లాభాన్ని సహజంగానే పొందుతారు.

దేవతాంశల ప్రతినిధులు

భగవంతుడు, దేవతలు ఎక్కడ ఉన్నారు? ఏ స్థితిలో ఉంటారు? వారి శక్తి ఎంత? ఈ ప్రశ్నలకు ఖచ్చితమైన జవాబు - ఆ శక్తి ఒక దివ్యచేతనా శక్తి. అఖిల విశ్వ బ్రహ్మాండమంతా వ్యాపించి ఉంది. అడుగడుగునా అణు చలనం లాంటి కార్యాన్ని నిర్వహిస్తూ ఉంటుంది. అసంఖ్యాక ప్రాణికోటి యొక్క జడ, చేతనల బహుముఖ గతివిధులను నిర్వహించే బృహత్తర కార్యం దాని సమక్షంలోనే పడింది. అందువలన అది దానిలోనే లగ్నమై ఉంటుంది.

వ్యక్తిగత సంపర్కం, ఇతరుల భావనలలో హెచ్చుతగ్గుల మీద ధ్యానం నిలపడం దానికి సాధ్యం కాదు. అది తన అంశమైన ప్రతినిధి ద్వారా అలా చేయగలుగుతుంది. ఆ దివ్య శక్తి ప్రతి మనిషి స్థూల, సూక్ష్మ, కారణ శరీరాలలో అన్నమయ, ప్రాణమయ, మనోమయ, విజ్ఞానమయ, ఆనందమయ కోశాలలాంటి ఆవరణలలో తన ఒక్కొక్క అంశాన్ని స్థాపించి ఉన్నది. ఈ అంశాల ప్రతినిధులే ఆ వ్యక్తి ప్రామాణికతను రక్షిస్తూ ఉంటాయి. వరదానాలు మొదలైన వ్యవస్థ ఈ ప్రతినిధుల ద్వారానే నిర్వహించబడుతూ ఉంటుంది.

వ్యక్తిలోని నిష్ఠ, శ్రద్ధ, భావనలకు అనుగుణంగా ఈ దేవాంశల సామర్థ్యం ఉంటుంది. లేదా అవి బలహీనంగా పడి ఉంటాయి. ఒక సాధకుని నిష్ఠ గంభీరంగా, వ్యక్తిత్వం ఉదాత్తంగా ఉంటే అతనిలోని దేవతాంశలు సముచిత పోషణ పొంది అత్యంత సమర్థవంతంగా కనిపిస్తాయి. సాధకునికి ఆశాజనక సహాయం చేస్తాయి. ఆత్మిక ప్రత్యేకతలు లేని సాధకుల అంతరంగాలలో ఉన్న దైవీ అంశలు పోషణ లేకపోవడంతో ఆకలిగొని కుంటిగా, రోగులుగా, బలహీనంగా తయారై ఒక మూల మూలుగుతూ పడి ఉంటాయి.

అంతరాత్మ ప్రబోధం

విరాట్ బ్రహ్మ ఎంతో గొప్పవాడు. అంతరాత్మ పిలుపు ఖచ్చితంగా ఈశ్వర వాణియే. అయితే అది ప్రతి అంతఃకరణంలో

ఒకే రకంగా ఉండదు. సజ్జనుని మస్తిష్కాన్ని మనోవికారాల గాలి ఏమాత్రం ఢీకొన్నా అతని అంతరాత్మ ప్రతీకారంతో రగిలిపోతుంది. పశ్చాత్తాపపడడమే కాక ప్రాయశ్చిత్తం చేసేవరకు అవిశ్రాంతంగా పోరాడుతూ ఉంటుంది. మరోప్రక్క నిరంతరం క్రూర కర్మలే చేసే వ్యక్తుల అంతరాత్మ అప్పుడప్పుడు చాలా తేలికైన ప్రతిఘటనే చేస్తుంది. ఆ వ్యక్తి దానిని సునాయాసంగా ఉపేక్షిస్తాడు.

సర్వవ్యాపి, సాక్షి, ద్రష్ట, కర్త, హర్త, సత్, చిత్, ఆనందం మొదలయిన శక్తులు కలిగినవాడు విరాట్ బ్రహ్మ. దైవీ శక్తులు కూడా తమ పరిమిత పరిధిలోనే అఖిల బ్రహ్మాండంతో వ్యాపించి నిర్ధారితా ప్రయోజనాల కోసం పని చేస్తూ ఉంటాయి. ఆ విరాట్ శక్తులను ఉపాసించడం అసంభవం. ఉపాసనకు వాటి ఒక చిన్న ప్రతినిధి ప్రతివ్యక్తిలోను ఉంటాడు. సాధకులు, ఋషులు తమ నిష్ఠకు అనుగుణంగా వారిని పోషించి, శక్తివంతంగా తయారు చేసి ప్రయోజనాన్ని పొందుతారు. తమ అంతరంగంలో నివసించే దేవతలను (భగవంతుని) తమ శ్రద్ధ, నిష్ఠ, పవిత్రత మొదలయిన ప్రత్యేకతల ద్వారా సమర్థవంతంగా తయారు చేయడం జరుగుతుంది. దీని తరువాతే పూజ - ఉపాసనల గురించి ఆలోచించాలి.

ద్రౌపది-కృష్ణుడు, మన కృష్ణులు

ఈ సత్యాన్ని తెలుసుకోకపోతే మనం అసమంజసమైన భ్రమలో పడి ఉండవలసిందే. నిరాశ ఎదురుకావడమే కాక మనలో నాస్తికత మొగ్గటాడిగే అవకాశం కూడా ఉంది. ఒకే విధానంలో ఒక వ్యక్తి ఆశ్చర్యకరమైన ప్రతిఫలాన్ని పొందుతాడు. మరో వ్యక్తి ఎప్పుడూ నిరాశలో అపజయం పొందుతూ ఉంటాడు. ఇందులో విధి విధానాలకు దోషాన్ని అంటగట్టకూడదు. దేవతలను నిష్కార మాడకూడదు. తమ అదృష్టాన్ని నిందించుకోకూడదు. ప్రార్థనకు తగినట్లుగా సహాయపడేంత సమర్థవంతంగా మన ఇష్టదేవతలను చేయలేకపోతున్నామనేది అసలైన నిజం. ద్రౌపది-కృష్ణుడు వేరు. ఆమె పిలుపు విన్నవెంటనే ఆయన పరిగెత్తుకువచ్చాడు. మన కృష్ణులు వేరు. వారు దాదాపు లంఖణం చేసిన రోగుల్లాంటి వారు. పిలుపు విని సహాయం చేయడానికి లేచి నిలబడే సామర్థ్యం కూడా వారి చేతులలో, కాళ్లలో లేదు. మరి వాళ్ల ప్రార్థనకు ఏం జవాబిస్తారు.

అధ్యాత్మ విద్యా తత్వదర్శులు ఈ విరాట్ బ్రహ్మ యొక్క దివ్యత్వం, మహిమ, పవిత్రత, చురుకుదనాల ఒక అంశ

నరునినుండి నారాయణుడుగా రూపొందే అభ్యాసమే ఉపాసన.

ప్రతి వ్యక్తిలోను ఉంటుందని ఎల్లప్పుడూ చెబుతూ ఉంటారు. కోరుకున్న వారు వాటిని ప్రోగు చేసుకుని సంరక్షించుకోవచ్చు. ఆ మణి మకుటాలతో తమ జీవన భాండాగారాన్ని నింపుకోవచ్చు. నిర్లక్ష్యం చేయడం వలన, దుర్గతి పాలు చేయడం వలన అవి నిర్లక్ష్యంగానే పడి ఉంటాయి. ప్రతివ్యక్తి మస్తిష్కంలోను గణేషుడు ఉన్నాడు. బుద్ధిని వికసింపజేసుకునే సాధన ద్వారా తమ గణేషుణ్ణి పరిపుష్టంగా చేసుకునే వారు పండితులుగా అనేక శక్తుల వరాలను పొందుతారు. తమ గణేషుని బీజాలలో నీరు పోయని వారి విషయంలో ఆయన ఎండిపోయి, మూర్చిల్లి ఓ మూలన పడిఉంటాడు. లడ్డు, పాయసం తినిపించి, స్తుతించినా కూడా ఆయన ఏ సహాయమూ చేయలేడు. ప్రతి ఒక్కరి భుజాలలో హనుమంతుడు నివాసముంటాడు. వ్యాయామం చేసే సంయమనశీలురైన బ్రహ్మచారులు హనుమంతుని భక్తులుగా పరిగణింపబడుతుంటారు. అయితే సంయమనం పాటించకుండా భ్రష్టాచారాల్ని ఆచరించి హనుమంతుని పీడించి పిప్పి చేసే వారు ఆయన చాలీసాను పఠించడం ఎందుకూ ఉపయోగపడదు. వారు ఆరోగ్యాన్ని, బలిష్ఠ శరీరాన్ని రోగగ్రస్తుడైన హనుమంతుని నుండి ఎలా పొందగలరు?

అదంతా బాల్య చాపల్యం

బాల్య చాపల్యం గలవారు, హడావుడి పడేవారు, దూరదృష్టి లోపించిన వారే ఉపాసనను గారడీగా భావించి కొట్టిపారేస్తుంటారు. స్తుతి, జపం, పూజ, ప్రసాదాల ప్రలోభంతో లాలూచీపడి అసంఖ్యాక ఉపచారాలకు మెచ్చి కోరిన వరాల నిచ్చే దేవతలే వారి కాలానిక జగత్తులో ఉంటారు. పూజ, ఉపాసనలలో లగ్నమై ఉండేవారిలో అధికశాతం మంది మానసిక స్థితి ఇలా చిన్నపిల్లల తరహాలో ఉంటుంది. విధివిధానాలు, కర్మకాండలు లేదా

ఉపచారాల గానాబజానా బజాయిస్తూ ఉంటారు. పారాయణ లాంటి ఆడంబరాలతో తమ మూర్ఖత్వాన్ని కప్పిపుచ్చుకునే ప్రయత్నం చేస్తుంటారు. వారి భక్తమండళ్లు ఈ స్థాయికి చెందినవే అయి ఉంటాయి. వీరు తిలకం దిద్దుకుని భగవంతుని ముందు తమ భక్తిని ప్రదర్శిస్తూ ఉంటారు. మరికొన్ని క్రీడలను చొప్పించి భగవంతుని కళ్లలో దుమ్ము కొట్టి, తమ నిజస్వరూపాన్ని కప్పిపుచ్చుకుని నిజమైన భక్తులకు లభించే వరాలను పొందాలని అనుకుంటూ ఉంటారు. భగవంతుడు అంత భోళాశంకరుడు కాడు. కొద్దిసార్లు జపించి వల్ల వేయగానే కోరిన ప్రయోజనాలను అందించే మంత్రం ఏదీ లేదు.

ఉపాసన ఒక సమగ్ర శాస్త్రం

ఉపాసనకు ఒక పరిపూర్ణమైన విజ్ఞానం ఉన్నది. ఆధ్యాత్మిక విద్యను ఒక సమగ్ర శాస్త్రంగా చెప్పాలి. దాని నియమాలను ప్రయోజనాలను అర్థం చేసుకుని తదనుగుణంగా నడుచుకుంటేనే ఫలితాలను పొందగలము. ఈ సత్యాన్ని ప్రజలు తెలుసుకుని ఆధ్యాత్మిక మార్గంలోకి అడుగుపెట్టేముందే తమ అంతరంగంలో మూర్చిల్లి, శక్తిహీనమై, మాలిన్యంతో పడి ఉన్న ఇష్టదేవతను రక్షించి అలంకరించే ప్రయత్నం చేయాలి. ఆ దేవతను సమర్థవంతంగా, శక్తివంతంగా తయారు చేయాలి. ఈ ప్రాథమిక కర్తవ్యాన్ని పూర్తి చేసి, ఆతరువాత మంత్రం, జపం, ఉపాసన, పూజ, స్తోత్రం మొదలైన వాటి చమత్కారాలు చూసే రెండవ అడుగువేయాలి. అప్పుడు ప్రతి ఉపాసకునికి నిస్సందేహంగా ఆశాజనక ఫలితాలు లభిస్తాయి. ఎవరికీ కూడా నిరాశపడవలసిన, విశ్వాసాన్ని పోగొట్టుకోవలసిన లేదా సందిగ్ధంలో పడవలసిన అగత్యం ఉండదు.

అనువాదం: డి.వి.ఆర్.మూర్తి.

నక్కలలోనూ సహకారం

ప్రిన్స్ క్రోపాట్కిన్ తన పుస్తకంలో ఒక మార్మిక సంఘటనను లిఖించారు. ఒకసారి అడవిలో రైల్వేలైను వేయబడుతోంది. కూలీలు తమ భోజనాన్ని ఒక దగ్గర పెట్టుకొని పనిలో నిమగ్నమై ఉండేవారు. వెనుకనుండి నక్కలు వచ్చి భోజన పదార్థాలన్నీ తినేసేవి. ఇలా కాదని చెట్టుకి తగిలించినా ఆ అన్నం మూటలు మాయమయ్యేవి. చివరకు ఒక ఎత్తైన స్తంభాన్ని కట్టుకొని దానికి ఈ అన్నం మూటలను వ్రేలాడ గట్టసాగేరు. అయినప్పటికీ నక్కలు సర్కస్ లో చూపించినట్లు ఒకదానిపైన ఒకటి ఎక్కి అన్నం మూటలను అందుకొని వాటితో పారిపోయేవి. ఈ బుద్ధికుశలత, అనుకొన్నది సాధించటం పట్ల వాటి కృషి, పట్టుదల చూచి ప్రజలు ఆశ్చర్యచకితులయ్యారు.

- ప్రజ్ఞాపురాణం నుండి

అధ్యాత్మ అంటే అర్థం- తనను తాను సరిచేసుకోవడం.

సంస్కృతి సౌరభం

పునర్జన్మ ఒక ధృవ సత్యం

మృత్యువు జీవితానికి అంతం కాదు. మరణం తర్వాత కూడా జీవితం అస్తిత్వం కలిగి ఉంటుంది. అది మరల జన్మను సొందుతుంది. భారతీయ ధర్మ శాస్త్రాలలో ఈ సత్యం అడుగడుగునా ప్రతిపాదించబడింది. శ్రీమద్భగవద్గీతలో శరీరాన్ని వదలివేయడం వస్త్రాన్ని విసర్జించడం లాంటిదని అనేకసార్లు చెప్పబడింది. ప్రాణులు మరల మరల జన్మించవలసి ఉంటుంది. శ్రేష్ఠ కర్మలు చేసేవారు శ్రేష్ఠలోక సద్గతిని - మోక్షాన్ని సొందుతారు. దుష్కర్మలు చేసేవారు నరకలోక దుర్గతిని అనుభవించవలసి ఉంటుంది.

ఆధునిక మనోవిజ్ఞాన పరిశోధనలు కూడా మనుషుల పునర్జన్మకు సంబంధించి అనేక ప్రమాణాలను సేకరించాయి. ఈ పరిశోధనల్లో ప్రాఫెసర్ రాయ్ అన్వేషణలు విస్తృతమైనవిగా, ప్రామాణికమైనవిగా పరిగణింపబడుతున్నాయి. ఈ పరిశోధనలు ఆధారంగా పాశ్చాత్యదేశాలలో ఈ దిశలో చాలా పరిశోధనలు జరిగాయి. మరణించిన తరువాత కూడా ఆత్మ అస్తిత్వం ఉంటుందని, అది పునర్జన్మను ధరిస్తుందని స్పష్టం చేయడానికి ఈ పరిశోధనలు చాలు. కాని ప్రపంచంలో రెండు ప్రముఖ మతాలైన క్రైస్తవ, ఇస్లాం మతాలలో ఇలాంటి ప్రస్తావన లేదు. ఆ మతాలలో మరణోత్తర జీవన అస్తిత్వాన్ని నమ్ముతారు కానీ అది నిద్రావస్థలో ఉంటుందని చెబుతారు. మహా ప్రళయం తరువాత మరల ఎక్కడో జన్మ లభిస్తుంది. ఇంత ఆలస్యంగా పునర్జన్మ ఎత్తడం అనేది అసలు పునర్జన్మ లేదనేటువంటిదే. ఇలాంటి పరిస్థితులలో ఈ మతస్తులకు పునర్జన్మపై నమ్మకం ఉండదనే అభిప్రాయం ఉన్నది. కాని వైజ్ఞానికులు, పరా మనోవైజ్ఞానికుల పరిశోధనలు, లభించిన ప్రమాణాలు ఆధారంగా ఇప్పుడు అందరి నమ్మకాలూ మారాయి. పునర్జన్మల విషయంలో పరిశోధనలకు, అన్వేషణలకు ఉత్సాహం పెరిగింది.

విమానమంటే భయం

బ్రెజిలియన్ ఇన్స్టిట్యూట్ ఆఫ్ సైకో బయో ఫిజికల్ రీసెర్చ్ సంస్థ అధ్యక్షుడు డాక్టర్ హర్నానీ ఎండ్రెడ్ వందమందికి పైగా చిన్నపిల్లలను పర్యవేక్షించాడు. వారు పునర్జన్మ

సంఘటనలను ఖచ్చితంగా వివరించేవారు. వారిలో కనీసం చెప్పగలిగే శక్తి కూడా ఎంతమాత్రం ఉండేది కాదు. ఉదాహరణకు కొన్ని తరాల నుండి ఇటలీలో నివసిస్తున్న ఒక కుటుంబం బెజిల్ వచ్చింది. ఆ కుటుంబంలో ఒక చిన్న పాప పేరు సిల్వీయా. ఒక నెల వయసునుండే పైన విమానం ఎగురుతున్నప్పుడు భయగ్రస్తురాలై ఉలుకు-పలుకు లేకుండా పడి ఉండేది. మాటలు వచ్చిన తరువాత బ్రెజిలియన్ భాషే కాకుండా అప్పుడప్పుడు ఇటాలియన్ పదాలను వాడుతూ ఉండేది. ఆ కుటుంబంలో గాని, చుట్టుప్రక్కల గాని ఇటాలియన్ భాష మాట్లాడేవారు లేరు. ఆమె ఎప్పుడూ ఆ భాష వినలేదు. ఈ వ్యవహారం చూసి అందరూ విభ్రాంతులయ్యేవారు.

సమయం గడిచిపోతోంది. సిల్వీయాకు మూడు సంవత్సరాల వయసు వచ్చింది. తోటి పిల్లలు, మిత్రులతో మాట్లాడుతున్నప్పుడు తాను ఇంకో దేశవాసిని చెప్పేది. అంతేగాక ఇటాలియన్ వ్యక్తి అయిన అపోన్నా దినారీ పేరును విశేషంగా ఎప్పుడూ చెబుతూ ఉండేది. నాల్గవ సంవత్సరంలో అడుగుపెట్టిన తరువాత ఆమె ఒకరోజు ఇటలీ రాజధాని రోమ్ నగర చిత్రపటాన్ని చూసింది. చూస్తూనే ఇది రాజధాని కదా! అక్కడే నేనొక ఇంట్లో ఉండేదాన్ని. నేను చదివిన స్కూలు ప్రక్కన పర్వతాలు ఉండేవి. నేను ఆ పర్వతాలు ఎక్కుతూ, దిగుతూ ఉండేదాన్ని. ఆ చిత్రం క్రింద రోమ్-ఇటలీ అని మాత్రమే వ్రాసి ఉంది. అయినా ఆమె అక్కడి భౌగోళిక పరిస్థితిని స్పష్టంగా వర్ణించింది.

మరోసారి తన మృత్యువు గురించి వివరిస్తూ ఆమె ఇలా అన్నది - ఒకరోజు నేను స్కూలులో ఉన్నాను. ఒక మిత్రుడు ఫాంటెన్ పెన్ లాంటి వస్తువును ఒకదానిని తీసుకుని నా వైపు వస్తున్నాడు. ఆ వస్తువు నుండి ఒక తెలియని భయంకర ప్రేలుడు సంభవించింది. మేమిద్దరం పైకి ఎగిరాము. దీనికి సాక్ష్యం - ఆమె నాన్నమ్మ ఈ సంఘటన తన డైరీలో వ్రాసుకుంది. సిల్వీయా పునర్జన్మ వృత్తాంత యథార్థాన్ని తెలుసుకునే ప్రయత్నంలో డా॥ హర్నానీ ఎండ్రెడ్ కు ఆ డైరీ

సాఫల్యం మన చేతుల్లో లేదు. శ్రమ మన చేతుల్లో ఉంది.

చూపించడం జరిగింది. రోమ్ నగరంలో విచారిస్తే ఒక పర్వతం ప్రక్కన స్కూలు ఉండేదని, అక్కడ రెండవ ప్రపంచ యుద్ధానికి చెందిన పెన్ను ఆకారంలో ఉన్న పేలుడు పదార్థాన్ని చేతిలోకి తీసుకోవడం వలన ఇద్దరు పిల్లలు మృతి చెందారని రూఢి అయింది. వారిలో ఒక బాలిక, ఒక బాలుడు ఉన్నారు. నిజ నిర్ధారణ కోసం ఆమె సోదరిని తరువాత ఏమయిందని అడిగితే - నేను మీ దగ్గరికి వచ్చాను, అని ఆమె చెప్పింది.

పునర్జన్మ సంఘటనల విషయంలో పాశ్చాత్య దేశాలలో ఉన్న అపోహలు ఇప్పుడు తొలగిపోతున్నాయి. ప్రపంచంలోని విభిన్న రంగాలకు చెందిన గొప్పగొప్ప వైజ్ఞానికులు ఈ సంఘటనలను ఊహాగానాలుగా, పుకార్లుగా కొట్టిపారేయకుండా వీటిని పరిశోధించడం ప్రారంభించారు.

అయిదేళ్లకే అద్భుత సంగీతం

'మిస్టరీస్ ఆఫ్ ఇన్నర్ సెల్స్' అనే పుస్తకంలో స్టూవర్ట్ హోలరాయిడ్ ఇలాంటి అనేక సంఘటనలు వర్ణించాడు. అవి పునర్జన్మ సత్యాన్ని వెలుగులోనికి తెచ్చాయి. ఆయన వ్రాసిన వారిలో జర్మనీకి చెందిన మొజార్ట్ అనే అయిదు సంవత్సరాల బాలుడు అన్నింటిలోను విలక్షణమైనవాడు. కేవలం అయిదు సంవత్సరాల వయసులోనే తన తండ్రి ఉల్ఫ్ గాగ్ అమేడియస్, సోదరి నానేరీలకు అద్భుత సంగీతాన్ని వినిపించేవాడు. అంతేకాక- స్వయంగా సంగీత స్వరాలను రచించేవాడు. ఇలాంటి విలక్షణ బాలల ప్రతిభకు కారణం ఈ జన్మలో లభించినది కాదు. సంగ్రహించిన సంస్కారాలన్నీ మృత్యువుతో పాటు అంతమవుతాయనే పాశ్చాత్యుల నమ్మకం ఖచ్చితంగా లోపభూయిష్టమే. ఇప్పుడు విజ్ఞాన వైజ్ఞానికులు కూడా దీనిని నమ్మవలసిన అగత్యం ఏర్పడింది. ఆనువంశిక గుణాలలాగే సూక్ష్మ జగత్తు కూడా జన్మ జన్మాంతరాల వరకు వ్యక్తితో పాటు ఉంటుందని, పరిస్థితులను బట్టి మంచిగానో, చెడుగానో ప్రస్ఫుటమవుతుందని వారు అంగీకరిస్తున్నారు.

కలలో పూర్వజన్మ సూచనలు

మరో సంఘటన ఈ నిజాన్ని నిరూపిస్తున్నది. ఒక ఆంగ్ల బాలికకు చిన్నప్పటి నుండి తరచుగా ఒక కల వస్తూ ఉండేది. ఆ కలలో ఆ బాలిక పచార్లు చేస్తూ ఒక చర్చి వద్ద ఉన్న స్మశానానికి వెళ్లేది. అక్కడ కొన్ని గుర్రాలు మేత మేస్తూ ఉండేవి. ఏదో ఒక సమాధి తనను బలవంతంగా తనవైపు

లాగుతూ ఉన్నట్లనిపించేది. పరాధీనతలో ఆమె బలవంతంగానే ఆ వైపు వెళుతూ అక్కడకు వెళ్లగానే పడిపోయేది. ఈ స్వప్నం అయిపోగానే నిద్రాభంగం అయ్యేది. ఈ స్వప్నంతో భయభ్రాంతురాలై ఆమె తన 12వ సంవత్సరంలో ప్రఖ్యాత బ్రిటీష్ రచయిత అయిన జె.బి. ప్రీస్ట్లీకు ఒక ఉత్తరం ద్వారా ఈ స్వప్నం గురించి వివరించింది. ఆ రోజులలో ప్రీస్ట్లీ ఈ తరహా సంఘటనలను పరిశోధిస్తుండేవాడు.

ఆ తరువాత కొద్దివెలలకు ఆ బాలిక శెలవులకు తన బంధువు ఇంటికి వెళ్తున్నది. దారిలో హఠాత్తుగా కారుచీకట్లు కమ్ముకున్నాయి. మేఘాలు గర్జిస్తున్నాయి. వర్షం ప్రారంభమయింది. వర్షం నుండి తప్పించుకోవడానికి ఆమె ప్రక్కనే ఉన్న చర్చిలోకి వెళ్లింది. స్వప్నంలో తరచుగా కనిపించే చర్చిగా ఆమె దానిని గుర్తించింది. ప్రక్కనే స్మశానం, అందులో గుర్రాలు మేత మేస్తూ కనిపించాయి. ఒక గోరి వద్దకు వెళ్లాలని ఆమెకు అనిపించింది. ఏదో అదృశ్యశక్తి తనను ఆ స్మశానం వైపు లాక్కువచ్చినట్లు ఆమెకు అనిపించింది. పరిశీలిస్తే ఆ గోరి మీద మృతుని మృత్యు తేదీ ఏప్రిల్ 29, 1934 అని వ్రాయబడింది. అదేరోజున ఆ బాలిక పుట్టింది. ఎంతటి అద్భుతం ఇది!

జె.బి. ప్రీస్ట్లీ ఈ సంఘటనను వివరిస్తూ తన పుస్తకంలో ఇలా వ్రాశాడు- 'తన జన్మదినానికి ముందురోజే ఆమె చనిపోయింది. ఆ స్వప్నమే తరచుగా వస్తుండేది. ఈ విషయం తెలిసిన తర్వాత ఆ స్వప్నం రావడం ఆగిపోయింది. వాస్తవానికి చిన్న వయసులో పిల్లలకు వచ్చే స్వప్నాలు-స్మృతులు భూతకాలాన్ని సూచిస్తాయి. పూర్వ జన్మను తెలిపే విలక్షణ శక్తులు అధికంగా బాల్యవస్థలోనే కనిపిస్తాయి.'

ఈ విషయాన్ని తెలియజేస్తూ ఆయన ఇంకా ఇలా వ్రాశారు-'అధికాధిక సంఘటనలతో వయసు పెరిగే కొలది పూర్వజన్మ స్మృతులు అంతరించిపోతూ ఉంటాయి. అచేతన మస్తిష్కంలో ఏదో ఒక మూల నిక్షిప్తమైపోతాయి.' విఖ్యాత మనో వైజ్ఞానికుడు డా॥విలియం పేన్ ఫీల్డ్ ఈ విషయంలో లోతైన అన్వేషణ చేసి - అచేతన మస్తిష్కమే పూర్వ జన్మ స్మృతులు, మంచి చెడు సంస్కారాల భాండాగారమనే నిర్ణయానికి వచ్చాడు. ఏదో విధంగా ఈ అచేతన మస్తిష్కపు పౌరను తొలగించడం లేదా జాగృతం చేయడం జరిగితే జన్మ జన్మాంతరాల

అధ్యాత్మిక లక్ష్యాన్ని జీవితం బయటకాక జీవితంలోపల వెదకాలి.

రహస్యాలు తెలియడమే గాక, చెడు సంస్కారాల నుండి బయటపడి మంచి సంస్కారాలను పొందవచ్చు. అతీంద్రియ శక్తులకు కూడా అధికారి కావచ్చు.

వచ్చినవి. ఆ మచ్చలు హృదయానికి దగ్గరగా ఏవో రెండు తుపాకీ గుళ్లు దూసుకుపోయినట్లుగా ఉంటాయి.

గీతా వాక్యం

బాలిక శరీరంపై గాయాల మచ్చలు

సుప్రసిద్ధ రచయిత గోయ్ ఫ్లెఫేర్ తన 'ది ఫ్లయింగ్ కాడ్' అనే పుస్తకంలో టీనా అనే పేరు గల ఒక బాలిక పునర్జన్మ వృత్తాంతాన్ని వర్ణించాడు. టీనా సోవోపోలో దగ్గర అశరాంకారా అనే గ్రామంలో జన్మించింది. ఆమెకు బాల్యం నుండే తన పూర్వజన్మ విషయాలు గుర్తుండేవి. ఆమె ప్రస్తుతం జనహిత కార్యాలు నిర్వహించే ఒక కంపెనీలో న్యాయవాది. ఆమె ఇలా చెప్పేది-

గతజన్మలో ఆమె ఫ్రాన్స్ లోని అంజలా, జాన్ పారిస్ దంపతులకు జన్మించింది. అప్పుడు ఆమె పేరు అమాదాద్ బర్లోఫ్. ఆమె తల్లిదండ్రులు విచీ నగరంలో నివసించేవారు. ఆమెను రెండున్నర సంవత్సరాల వయసులో తండ్రి లేహార్స్ ఓడరేవుకు తీసుకువెళ్లాడు. అక్కడ ఆమె చాలా ఓడలను చూసింది. అక్కడ ఆమె ఫ్రెంచిభాషను త్వరగా నేర్చుకుంది. అయితే జర్మనీ భాష అంటే ఆమెకు నచ్చేది కాదు. జర్మన్ భాషంటేనే ఆమె ఏవగించుకునేది. రెండవ ప్రపంచ యుద్ధంలో ఒక జర్మన్ సైనికుడు తనను హత్య చేయడమే అందుకు కారణమని ఆమె చెబుతుంది. దీనికి ప్రామాణంగా ఆమె తన శరీరం మీద రెండు మచ్చలను చూపించేది. అవి పుట్టుకతో

పూర్వజన్మ స్మరణ ఎవరికి ఉంటుంది? ఆత్మాన్వేషణ విషయంలో విశ్వభ్రమణం చేసి ఈ విషయంలో 600పైగా సంఘటనలు సేకరించిన అమెరికాకు చెందిన సుప్రసిద్ధ విజ్ఞానవేత్త డా॥ స్టీవెన్ సన్ ఇలా చెబుతున్నాడు. నూతన కోమల మస్తిష్కం పైన పునర్జన్మ నీడ అధికంగా ఉంటుంది. ఈ కారణంగానే మూడు నుండి అయిదు సంవత్సరాల వయసు వరకు బాలలు చెప్పే పునర్జన్మల సంఘటనలు మరింత ప్రామాణికంగా ఉంటాయి. వయసు పెరిగే కొలది ప్రస్తుత జన్మ విషయాలు, సంస్కారాలు మస్తిష్కాన్ని ఆక్రమించుకుంటాయి. అందువలన గత జన్మలకు చెందిన స్మృతులు మరచిపోవడం జరుగుతుంది. ఎంత ప్రయత్నం చేసినా అవి మరల గుర్తుకు రావు. ఈ నిజాన్ని ఇంకా స్పష్టంగా తెలియజేస్తూ గీత 4/5 ఈ విధంగా చెప్పింది.

**బహుని మే వ్యతీతాని జన్మాని తవ చార్జున ।
తాన్యహం వేద సర్వాణి న త్వం వేత్త పరంతప ॥**

అనగా - ఓ అర్జునా! నావి, నీవి అనేక జన్మలు గతించాయి. ఈశ్వరుణ్ణి కావడం వలన నాకు వాటి గురించి తెలుసు. కాని పరంతపా? నీవు వాటిని తెలుసుకొనలేవు.

- అనువాదం: డి.వి.ఆర్. మూర్తి

అవినీతికి తలవంచను

బ్రిటిష్ వారి పరిపాలనా కాలంలో లాహోర్ కమీషన్ హైస్కూలులో 9వ తరగతిలో ఒక విద్యార్థి ఉండేవాడు. ఇంగ్లీషు ఉపాధ్యాయుడు పాఠ్యాంశాలలో మధ్యమధ్య హిందూ ధర్మాన్ని, సంస్కృతిని ఎత్తి చూపి అనేక విధాలుగా నిందించటం అతడు సహించలేకపోయేవాడు. వాస్తవానికి ఆ ఆరోపణలు నిజం కావు. అందువల్ల అతను లేచి నిలబడి ఆయన అభిప్రాయాలను వ్యతిరేకించేవాడు. అలాగే క్రైస్తవుల మూఢవిశ్వాసాలను కూడా ఎత్తి చూపించేవాడు. మతాంధుడైన ఇంగ్లీషు ఉపాధ్యాయుడు ఇది సహించలేక తన అధికారాన్ని దుర్వినియోగపరచి పసిబాలుణ్ణి దారుణంగా కొట్టి తన తప్పు ఒప్పుకోమని బలవంతం చేశాడు. ఎన్ని దెబ్బలు కొట్టినా పసిబాలుడు సహించాడేగాని, అవినీతి ముందు తలవంచటానికి అంగీకరించలేదు.

ఈ బాలుడే మహాత్మా హంసరాజ్ నామధేయంతో తాను జీవించినంతకాలం హిందూధర్మ ప్రచారం చేసి పంజాబ్ లో అనేక ఆర్యవైదిక మహావిద్యాలయాలను స్థాపించారు. ఔషధం చేదుగా ఉన్నా జబర్దస్తీగా త్రాగించక పోతే జీవితానికే ముప్పు వాటిల్లుతుంది. వాస్తవానికి నిజమైన ధర్మం, ఔన్నత్యం కూడా ఇదే విధంగా ఉంటాయి. ఇటువంటి ధర్మావలంబులే విపత్తుల నుండి సమాజ వ్యవస్థను రక్షించగలుగుతారు.

- ప్రజ్ఞాపురాణం నుండి

గాయత్రీ మాతను ప్రసన్నం చేసుకోవాలంటే పవిత్ర భావన అవసరం.

గాయత్రీ మంత్ర సిద్ధి పొందిన విద్యారణ్యస్వామి

మన ధార్మిక సాహిత్యంతో, సంస్కృత సాహిత్యంతో పరిచయం ఉన్నవారంతా శ్రీవిద్యారణ్య స్వామి పేరు వినే ఉంటారు. ఆయన ప్రకాండ పండితులు, సరస్వతీ పుత్రులు, మహా తపస్వి. అద్భుత ప్రతిభతో విరాజిల్లిన సన్యాసి. సంస్కృతంలో ఆయన ఎన్నో మహా గ్రంథాలు రచించి, ఈ యుగపు వ్యాసుడుగా ప్రఖ్యాతి పొందారు. ఆయన ప్రతిభ ఇంతగా వికసించడానికి కారణం గాయత్రీ ఉపాసనయే.

విద్యారణ్య స్వామి దక్షిణ భారతంలోని ఒక విద్వత్ కుటుంబంలో జన్మించారు. ఈ కుటుంబంలోని బాలురందరూ మహావిద్వంసులు. కార్యశూరులు. స్వామీజీ బాల్యంలో విద్యాభ్యాసం జరిపి యౌవనంలో ప్రవేశించగానే గాయత్రీ మహామంత్రం ద్వారా తపస్సు ప్రారంభించారు. 24 పురశ్చరణలు జరిపారు. దాని పూర్ణాహుతి జరిపిన తర్వాత కూడ ఆయన జీవన్ముక్త స్థితిలో ఉండి, లోక కళ్యాణం కోసం కృషిచేస్తూ వచ్చారు.

స్వామీజీ తను సాధనలో ఉన్న సమయంలో ఇద్దరు రాజకుమారులు ఆయనను శరణు జొచ్చారు. వారు తమ రాజ్యాన్ని కోల్పోయారు. దిక్కుతోచని స్థితిలో స్వామీజీ వద్దకు వచ్చారు. స్వామీజీ ఆశీస్సులు పొంది, కోల్పోయిన రాజ్యాన్ని తిరిగి సంపాదించారు. తమ జీవితాంతం స్వామీజీ బోధనలూ, ఆదర్శాలూ ఆధారంగా రాజ్యం చేశారు. సమర్థగురు రామదాస్ జీ మహారాజ్ పరోక్ష ప్రేరణతో ఛత్రపతి శివాజీ ఆర్య సంస్కృతి రక్షణకై రాజ్యాన్ని స్థాపించాడు. అలాగే, విద్యారణ్యస్వామివారి కృపవల్ల, ప్రేరణవల్ల ఆ రాజకుమారులు ఇద్దరూ విజయనగర సామ్రాజ్యాన్ని స్థాపించారు.

స్వామీజీ దీర్ఘకాలం తపస్సు చేశారు. 24 పురశ్చరణలూ పూర్తయినాయి. అయినా, ఆయనకు గాయత్రీ మాత సాక్షాత్కరం కాలేదు. ఈ వైఫల్యం ఆయనకు ఎంతో దుఃఖం కలిగించింది. నిరాశ చెంది, ఆయన సన్యాసాన్ని స్వీకరించారు. ఆ తర్వాత ఆయన విద్యారణ్య స్వామిగా ప్రసిద్ధి పొందారు.

సన్యాస ఆశ్రమాన్ని స్వీకరించిన తర్వాత ఒకరోజున గాయత్రీమాత ఆయనకు దర్శనం ఇచ్చింది. స్వామీజీకి ఎంతో ఆనందం కలిగింది. మరెంతో ఆశ్చర్యం కలిగింది.

స్వామీజీ గాయత్రీ మాతను ఇలా అడిగారు-

“నేను నీ దర్శనంకోసం 24 పురశ్చరణలు చేశాను. అప్పుడు నీవు దర్శనం ఇవ్వలేదు. నేను ఇప్పుడు అన్ని కోరికలనూ వదులుకున్నాను. నీ దర్శనం కావాలనే కోరికకూడ వదులుకున్నాను. ఇప్పుడు నేను కోరకుండానే దర్శనం ఇవ్వడానికి ఎందుకు దయచేశావు?”

అందుకు గాయత్రీ మాత ఇలా జవాబు చెప్పింది-

“దానికి రెండు కారణాలు ఉన్నాయి. మొదటిది పూర్వ జన్మ పాపాలన్నీ నశించినంతవరకు నన్ను దర్శనం చేసుకోగలిగిన దివ్యనేత్రం తెరుచుకోదు. నీ పురశ్చరణలవల్ల పూర్వ జన్మలలోని నీ 24 మహాపాతకాలు నశించాయి. నన్ను దర్శనం చేసుకునే పాత్రతను నీవు సంపాదించావు. రెండవది. సాధకుని మనస్సులో కోరికలు నిండి ఉన్నంతవరకు అతడు నన్ను నిజంగా ప్రేమించలేడు. ఇప్పుడు నీవు కోరికలన్నింటినీ వదులుకుని నా ఆశ్రయం పొందావు. నిజమైన భక్తి నీలో ప్రవేశించింది. ఇక నా వాత్సల్యం ఆగలేకపోయింది. నీకు దర్శనం ఇవ్వడానికి పరుగు పరుగున వచ్చాను.”

ఈ మాటలు విన్న స్వామీజీ ఆనందానికి అవధులు లేకపోయాయి. ఆయన పరమానంద సాగరంలో తలమునకలు అయినారు. ప్రేమాశ్రువులతో గాయత్రీ మాత చరణాలను అభిషేకం చేశారు.

అప్పుడు గాయత్రీ మాత స్వామీజీతో ఇలా అన్నది-

“వరం కోరుకో.”

స్వామీజీ ఇలా జవాబు ఇచ్చారు-

“నా నిష్కామ భావనవల్ల నీవు నాకు దర్శనం ఇచ్చావు. వరం పుచ్చుకుని, ఆ నిష్కామ భావనను వదులుకోవడం నా కిష్టం లేదు. నాకు వరాలేవీ అవసరం లేదు.”

అందుకు గాయత్రీమాత ఇలా చెప్పింది-

“లోక కళ్యాణంకోసం నీవు గ్రంథాలు రచించు. గణేశుని కృపవల్ల వ్యాసమహర్షి 18 పురాణాలు రచించారు. అలాగే, నేను నీ లేఖని మీద కూర్చొని గ్రంథ రచన చేస్తాను.”

గాయత్రీ మాత ఆదేశాన్ని స్వామీజీ శిరసావహించారు. సద్గ్రంథాల రచనలో నిమగ్నులు అయినారు.

విద్యారణ్యస్వామి రచించిన ప్రసిద్ధ గ్రంథాలు-

1. ఋగ్వేద భాష్యం. 2. యజుర్వేద భాష్యం. 3. సామవేద భాష్యం. 4. అథర్వవేద భాష్యం. 5. నాలుగు వేదాలలోని శతపథ, ఐతరేయ, తైత్తిరేయ, తాడ్య మున్నగు బ్రాహ్మణ గ్రంథముల భాష్యం 6. దశోపనిద్ దీపిక 7. జైమినీయ న్యాయ మాలా విస్తారం 8. అనుభూతి ప్రకాశం 9. బ్రహ్మగీత 10. సర్వదర్శన సంగ్రహం 11. మాధవీ ధాతువృత్తి, 12. శంకర దిగ్విజయం 13. కాల నిర్మాణం 14. శ్రీవిద్యా మహర్ణవ తంత్రం, 15. పంచదశి మున్నగునవి.

H H H

త్యాగ, పురుషార్థములే జీవిత రహస్యాలు.

రాజకీయ రంగం, శీల నిర్మాణం

ఈనాడు ప్రభుత్వ వ్యవస్థకు బలం హెచ్చుగా ఉంది. కనుక దానిపై ఉన్న బాధ్యతకూడ ఎక్కువే. జాతీయ శీలం ఉన్నతీ పొందడంలో, వతనం చెందడంలో ప్రభుత్వ వ్యవస్థ తన విధానాలద్వారా ఎంతగానో సహాయపడవచ్చు. ఆటంక పరచవచ్చు కూడా. రాజకీయ రంగంలో శీల నిర్మాణానికి దోహదం చేసే కొన్ని సూచనలను దిగువ ఇస్తున్నాం. మనం నేడు ప్రత్యక్షంగా రాజకీయాలలో పాల్గొనడం లేదు. అయితే, ఒక వోటరుగా, బాధ్యత కలిగిన పౌరుడుగా ప్రభుత్వ వ్యవస్థను తగు విధంగా మెరుగుపరచేందుకు ప్రయత్నించడం మన బాధ్యత.

ఎన్నికయిన వ్యక్తులకు ఈ సలహాలు అందాలి. రేపు ఎన్నుకోబడే వ్యక్తులకు కూడ ఈ సలహాల ప్రాముఖ్యాన్ని తెలియజెప్పాలి. ఎన్నికైన వ్యక్తుల అధికసంఖ్యాకబలం ఈ దిశలో చర్యలు తీసుకోగలుగుతుంది. అల్పసంఖ్యలో ఉన్న వ్యక్తులకు కూడ అధిక సంఖ్యాకులను ప్రభావితం చేయగలుగుతారు. ప్రజా ఉద్యమంగా ఈ ఆలోచనా విధానాన్ని ప్రభుత్వానికి అందిస్తే, దీన్ని పరిశీలించి తగు సంస్కరణలు జరిపే అవకాశం ప్రభుత్వానికి లభిస్తుంది. మనం నిర్మాణాత్మకమైన కృషి చేయాలి. ప్రభుత్వ వ్యవస్థలో శీల నిర్మాణానికి ఉపకరించే వాతావరణం నిర్మాణం కావడానికి ప్రయత్నించాలి.

భగవద్గీత ద్వారా జన జాగరణ

భాగవత సప్తాహాద్వారా ఆధ్యాత్మిక జాగరణ జరుగుతూ ఉంటుంది. అలాగే, గీతా సప్తాహాద్వారా జన జాగరణ జరపడానికి కృషి జరగాలి. యుగ నిర్మాణ యోజన ప్రతిపాదించే ఆర్ష ఆలోచనా విధానం భగవద్గీతలో సమగ్రంగా ఉంది. వ్యామోహంలో చిక్కుకున్న అర్జునునికి కృష్ణ భగవానుడు గీతా సందేశాన్ని వినిపించి అతడిని కర్తవ్య మార్గంలో నడిపించారు. అలాగే, నిద్రాణమై ఉన్న భారతదేశాన్ని మేలుకొలపడానికై జన జీవనంలో గీతా జ్ఞానాన్ని ప్రవేశపెట్టాలి.

ఇలా గీతా ప్రవచనాలు ఇవ్వడంలో శిక్షణ గరపడానికై ఒక ప్రత్యేక పథకాన్ని రూపొందించారు. గీతా శ్లోకాలకు అనుగుణమైన రామాయణ ఘట్టాలను, చారిత్రక పౌరాణిక కథలను వర్ణించే పుస్తకాలు తయారైనాయి. ఆ పుస్తకాల ద్వారా గీతా సందేశాన్ని ఆబాలగోపాలం, స్త్రీ పురుషులు, విద్యావంతులు, నిరక్షరాస్యులు అందరికీ ఆకర్షకంగా, ప్రభోధకంగా, హృదయానికి హత్తుకునే విధంగా అందించవచ్చు. గీతకు పాడుకునేందుకు అనువైన

వద్యానువాదంకూడ అచ్చయింది. దానిని కీర్తనగా, భజనగా పాడుకోవచ్చు. సమావేశాలలో పాల్గొనే వ్యక్తులు రెండు జట్లుగా ఏర్పడి, ఒక జట్టు తర్వాత మరో జట్టు ఈ వద్యానువాదాన్ని సామూహికంగా పఠించవచ్చు. అలా చేస్తే, గీతా పారాయణం ఎంతో ఆకర్షకంగా రూపొందుతుంది. ఏ శ్లోకంతో ఏ యుగనిర్మాణ సిద్ధాంతాన్ని జోడించాలో, దాన్ని ఎలా ప్రతిపాదించాలో ఆ పద్ధతిని ఈ గీతా సప్తాహ సాహిత్యంలో వర్ణించారు. ఇలాంటి ప్రవచనాలు ఇచ్చే వ్యక్తుల శిక్షణకై నెలరోజుల శిక్షణ శిబిరాలను నిర్వహిస్తూ ఉండాలి.

పరమపూజ్య గురుదేవులు ప్రజ్ఞాపురాణాన్ని యుగ పురాణంగా రచించారు. భాగవత పురాణ కథను వలె ప్రజ్ఞాపురాణం కథను కూడ వారం రోజులపాటు ఏర్పాటు చేయాలి. ప్రజ్ఞా పురాణానికి వద్యానువాదంగా 'ప్రజాపురాణ కథామృతమ్' అనే గ్రంథం వెలువడింది. ఇది పాడుకోడానికి అనువైన గ్రంథం. కొద్ది ప్రయత్నంతో ఈ గ్రంథం ఆధారంగా వ్యక్తులు పురాణ ప్రవచనం చేయగలుగుతారు.

వోట్లు, వోటర్లు

ప్రజాస్వామ్యంలో ప్రభుత్వాల బాగోగుల బాధ్యత వోటర్లపై ఉన్నది. వోటు ఒక పరమ పవిత్రమైన జాతీయ నిధి. వోటు విలువను మనం గుర్తించాలి. పక్షపాతంవల్ల, ఒత్తిడివల్ల, ప్రలోభం వల్ల ఎవరో ఒకరికి వోటువేసే పొరపాటు చేయకూడదు. పార్టీ యొక్క, అభ్యర్థియొక్క ఆలోచనా విధానం, భావనల ఉత్కృష్టతను సరిగా అంచనా వేయాలి. జాతి భవిష్యత్తును నిర్మించే బాధ్యతను మనం ఎవరికి ఇవ్వాలి-అని బాగా ఆలోచించి వోటు వేయాలి. ప్రభుత్వంలో తగు సంస్కరణ రావాలంటే, వోటర్లను సంస్కరించడం అవసరం.

విద్యా విధానపు స్థాయి

విద్యాలయాలు వ్యక్తిత్వాలను తీర్చిదిద్దే కర్మాగారాలు. విద్యాలయాలలోని వాతావరణం, అధ్యాపకుల వ్యక్తిత్వాలు, పాఠ్య ప్రణాళిక, సువ్యవస్థ-ఇవన్నీ విద్యార్థుల మనస్సులను ప్రభావితం చేస్తాయి. విద్యార్థుల భవిష్యత్తును చాలావరకు రూపుదిద్దుతాయి. నేడు విద్యా విధానం పూర్తిగా ప్రభుత్వం చేతుల్లో ఉంది. కనుక, విద్యార్థులు శీలవంతులుగా, కార్యశూరులుగా, నాగరికులుగా, సేవానిరతులుగా, చక్కని పౌరులుగా తయారయేందుకు అనువుగా విద్యా విధానాన్ని సంస్కరించేందుకై ప్రభుత్వంపై ఒత్తిడి తేవాలి. నైతిక

ఈ ప్రపంచంలో బలహీనంగా ఉండడం అన్నిటినీ మించిన నేరం.

బోధన విద్యలో అంతర్భాగం కావాలి. నైతిక, సాంస్కృతిక భావనలతో విద్యాలయాల వాతావరణం నిండిపోవాలి. ఇందుకోసం ప్రభుత్వంపై ఒత్తిడి తేవాలి.

దురాచారాల నిర్మూలన

సాంఘిక దురాచారాలు నైతిక నేరాలకన్న మరింత హాని కలిగిస్తాయి. మానసిక బలహీనతవల్ల వాటిని అనుసరిస్తాం. కాని వాటివల్ల సమాజానికి జరిగే అపకారం ఇంతా అంతా కాదు. కనుక, ఈ దురాచారాలను నిర్మూలిస్తూ శాసనాలు అమలు జరగాలి. స్వర్ణ నియంత్రణ చట్టాన్ని కఠినంగా అమలుచేస్తే, నగలపై వ్యామోహం కొద్దివారాలలో నశిస్తుంది. వరకట్టం, బాల్యవివాహాలు, వేశ్యావృత్తి మున్నగువానిపై చట్టాలు ఉన్నాయి. కాని వాటి అమలు నామమాత్రంగా ఉంది. దానివల్ల న్యాయం, చట్టం నష్టంపాలు అవుతున్నాయి. కనుక, ఆయా చట్టాలను త్వరితగతినీ, కఠినంగా అమలు చేయాలి. ఆ చట్టాలనుకూడ మరింత కఠోరం చేయాలి.

చౌకగా, త్వరగా, సరళంగా న్యాయం

నేడు న్యాయం పొందడం కష్టంగా ఉంది. జాప్యాలు హెచ్చు. ఖర్చులు విపరీతం. పేదలు, అమాయకులు న్యాయాన్ని పొందలేకపోతున్నారు. దుర్మార్గులు ధనబలంతో న్యాయాన్ని తారుమారు చేయగలుగుతున్నారు. న్యాయవ్యవస్థలోని ఈ లోపాలను తొలగించాలి. వ్యక్తికి తేలికగా, త్వరగా, చౌకగా న్యాయం అందాలి. ఆ విధంగా న్యాయ వ్యవస్థను సంస్కరించాలి. న్యాయ శాఖలోని ఉద్యోగులకు ప్రజలను ఇబ్బందిపెట్టే అధికారాలు ఉండకూడదు. అప్పుడు లంచగొండినం సహజంగా అంతమవుతుంది.

నేరాలపట్ల కఠినత

ప్రభుత్వం నేరస్థులపట్ల కఠినంగా వ్యవహరించాలి. కొద్దిపాటి శిక్ష, కారాగారాలలో మితిమీరిన సౌకర్యాలు అందడంవల్ల బంధితులు సంస్కరించబడరు. నిర్భయముగా తయారై తిరిగివస్తారు. కారాగారాలలో సంస్కరించే వాతావరణం ఉన్నదా? కారాగారాలలో అసౌకర్యాలు లేకపోతే, నేరస్థులు వాటికి జంకకుండా మరిన్ని నేరాలు చేస్తూపోతారు. రష్యామున్నగు దేశాలలో నేరస్థులకు కఠిన శిక్షలు అమలు జరుగుతున్నాయి. ఆ దేశాలలో ప్రజలు నేరం చేయడానికి భయపడుతున్నారు. ఈ భయం తగ్గితే, తొలగితే- ఆ నేరాలు తప్పక పెరుగుతాయి. కనుక, కొద్దిపాటి శిక్షణ విధించే చట్టాలు, కారాగారాలలో మితిమీరిన సౌకర్యాలు శీల నిర్మాణం దృష్ట్యా హాని కలిగిస్తాయి. ఈ వాస్తవాన్ని గుర్తించేటట్లు ప్రభుత్వంపై వత్తిడి తేవాలి.

చట్టంనుండి తప్పించుకునే సమాజవ్యతిరేక గూండా శక్తుల నేర ప్రవృత్తిని నిరోధించడానికై ఒక ప్రత్యేక యంత్రాంగాన్ని నిర్మించాలి. ఉన్నత ఆదర్శాలు కలిగి, పరీక్షలో నిలిచిన వ్యక్తులే దానిలో గూఢచారులుగా ఉండి వాస్తవిక పరిస్థితులపై నిఘా ఉంచాలి. ఈ యంత్రాంగం చేసిన దర్యాప్తు ఆధారంగా గూండా శక్తులను బంధించాలి. దౌర్జన్యం, ధనం, చాతుర్యం ఉపయోగించి నేడు నేరస్థులు చట్టంనుండి తప్పించుకుంటున్నారు. ఈ అవకాశం ఉండకూడదు. న్యాయస్థానాల ద్వారానేకాక, వాస్తవిక పరిస్థితిని దర్యాప్తుచేసే ఉన్నతస్థాయి దర్యాప్తు సంఘం సూచనలు ఆధారంగాకూడ శిక్ష విధించే ఏర్పాటు ఉండాలి.

అధికారుల నిజాయితీ

నేర నిరోధక శాఖ అధికారులను నియమించేముందు వారి నిజాయితీని, విశ్వసనీయతనూ దీర్ఘకాలం పరీక్షించవలసి ఉంటుంది. నేర నిరోధంలో వారి భావన, ప్రతిభ ఎలాంటివోకూడ పరీక్షించాలి. అనుభవంలేని కుర్రవాళ్లను నేరనిరోధకశాఖ పదవులలో సరాసరి నియమించడం, వారి శీలాన్నిగురించి రహస్యదర్యాప్తు జరగపోవడం- ఇవి పరిపాలనలో అవినీతిని సృష్టిస్తాయి. విద్యార్హత, యోగ్యతలతోపాటు అనుభవానికీ, శీలానికీ ప్రాధాన్యం ఇచ్చి, ఆయా పాత్రతలన్నీ కలిగినవారినే అవినీతికి అవకాశం ఉన్న ఉద్యోగాలలో నియమించాలి. నేరం చేసిన అధికారులకు మామూలు శిక్షకన్న ఇరవై రెట్లు శిక్ష వేసే ఏర్పాటు చట్టంలో ఉండాలి. అధికారులలో అవినీతి అంతం కానంతవరకూ ప్రజలలో అవినీతి అంతంకావడం కష్టం.

ఆర్థిక అసమానత తగ్గలి

ఆర్థిక అసమానతలపై, దుబారా ఖర్చులపై అదుపు ఉండాలి. ప్రధానంగా ఆర్థిక కారణాలవల్లనే నేరాలు పెరుగుతున్నాయి. కనుక, తన బ్రతుకుదెరువు చక్కగా సాగేందుకు అవసరమైనన్ని ధన సంపాదన సాధనాలు ప్రతివ్యక్తికీ అందాలి. అధిక వినియోగంపై, అధికంగా కూడబెట్టడంపై పరిమితులు విధించినపుడే ఇది సాధ్యపడుతుంది. బట్టల మిల్లులలో వస్త్రాల డిజైన్ల సంఖ్య తగ్గితే, వస్త్రాల ఖర్చు తగ్గుతుంది. అలాగే, అవసర వస్తువుల సంఖ్యను, వైవిధ్యాన్ని పరిమితం చేయాలి. ఉత్పత్తికి ఒక జాతీయ స్థాయిని నిర్ణయించాలి. దానిలో కొద్ది తేడాలు ఉండవచ్చు. కాని అకాశానికి భూమికి, ఏనుగుకూ దోమకూ ఉన్నంత తేడా ఉండకూడదు. సామాహికత, సమతలు ఆధారాలుగా సమాజాన్ని వున్నర్పాణం చేయాలి. అందువల్ల నేరాలు సహజంగానే బాగా తగ్గిపోతాయి.

H H H

స్వార్థం అంతం అయితే బాధ అంతం అయినట్లే.

భాగవత భూమికి యాత్ర - 1

అది 1926, జనవరి లేక ఫిబ్రవరి. శ్రీరామ్ తన తండ్రిగారిలో కలసి ననిహాల్ వెళ్లాడు. అక్కడ భాగవత సప్తాహం జరుగుతోంది. భాగవత పారాయణ చేసే విద్వాంసులు మరొకరు. అల్లుడుగా పండిట్ జీని ఆ సప్తాహానికి ఆహ్వానించారు. తా-ఈజీ అంతకు ముందుగానే అక్కడికి చేరుకున్నారు. తండ్రి కొడుకులు సప్తాహం ప్రారంభానికి ఒకరోజు ముందు ఆవల్ ఫేడా నుండి బయలు దేరారు. సమయానికి ననిహాల్ చేరారు. త్రోవలో శ్రీరామ్ తన తండ్రిగారిని అనేక ప్రశ్నలు అడిగాడు. ఛపకో సంఘటన సమయంలో తన మనస్సులో జనించిన కొన్ని సందేహాలను అతడు తన తండ్రిగారిముందు పెట్టాడు. ఇదీ ఆ ప్రశ్న - మీరు భాగవత పురాణం చెబుతారు. ఆ అధికారంతో ఛపకోకు సేవ చేయడం సముచితమని నిర్ణయించారు. అయితే, కళ్యాణ్ పండిట్ కి గాయత్రి ఉపాసనను దృష్టాంతంగా ఎందుకు చూపారు?

పండిట్ డి ఇలా వివరించారు - ఎందుకంటే, భాగవత శాస్త్రం గాయత్రి మంత్రానికి వ్యాఖ్యానమే భాగవతమే కాక, శాస్త్రములన్నీ గాయత్రి మంత్ర వివరణలే. గాయత్రి మంత్రం బీజం వంటిది.

ఆ మాట విన్న శ్రీరామ్ ఇలా అన్నాడు - నేను మీ భాగవత పురాణం విన్నాను. భాగవతంలో గాయత్రి మంత్ర మహిమ గురించి లేదు.

అందుకు పండిట్ జీ ఇచ్చిన సమాధానంలో శ్రీరామ్ కు మార్గదర్శనం ఉంది. ఆయన ఇలా అన్నారు -

గాయత్రి మహిమ గురించి నీవు పరిశోధన చేయాలి. నీవు ప్రస్తుతం శాస్త్ర విషయం అర్థం చేసుకో, భాగవతం గాయత్రి మంత్రంతో ప్రారంభం అవుతుంది. భాగవత పురాణంలోని మొదటి శ్లోకమే గాయత్రి మంత్రానికి వ్యాఖ్యానం. దానిలో గాయత్రి మంత్రంలోని అనేక పదాలూ, అర్థాలూ కనిపిస్తాయి.

ఆ శ్లోకం అర్థం ఇది - 'ఎవరివల్ల జగత్తు యొక్క సృష్టి, స్థితి, లయములు జరుగుతాయో, ఆకాశం ముప్పుగు పదార్థాలలో ఎవరు వెంట ఉన్నారో, ఎవరిలో అవి లేవో, ఎవరు సర్వజ్ఞుడో, సర్వశక్తిమంతుడో, ప్రకాశ స్వరూపుడో, ఎవరు సంకల్పమాత్రం

చేత బ్రహ్మదేవునికి వేదాన్ని ఉపదేశించాడో, ఎవరి విషయంలో గొప్ప గొప్ప విద్వాంసులు సైతం మోహితులు అవుతారో, ఎండమావినలె మిథ్య అయిన జగత్తు కూడ ఎవరి ఆధారంవల్ల సత్యంగా తోస్తున్నదో స్వయం ప్రకాశమైన జ్యోతివల్ల ఎల్లప్పుడూ అన్నివిధాల మాయావంతుడుగా మాయతీతుడుగా ఉన్నవాడు, సత్య స్వరూపుడు అయిన పరమాత్మను మేము ధ్యానిస్తున్నాము.'

ఆ మొదటి శ్లోకాన్ని వినిపించి పండిట్ జీ ఇలా అన్నారు-

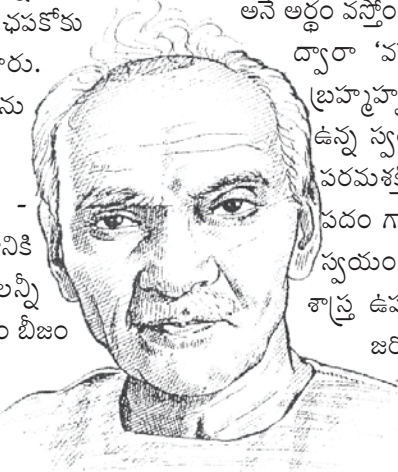
ఈ శ్లోకంలో 'జన్మాద్యస్య యతః' పదం ద్వారా 'సవితుః' శబ్దం యొక్క అర్థం స్ఫురిస్తోంది. 'స్వరాట్' శబ్దం ద్వారా 'దేవస్య' అనే అర్థం వస్తోంది. 'ధామ్నా స్వేన సదా విరస్త మేవకాం' పదం ద్వారా 'వరేణ్య భర్త' అనే అర్థం వస్తోంది. 'తేనే బ్రహ్మహృదా చ ఆదికవయే' పదం గాయత్రిలో ఇమిడి ఉన్న స్వరాట్ లేదా త్రిభువనాలనూ సంచాలన చేసే పరమశక్తిని సంబోధిస్తోంది. 'సత్యం పరం ధీమహి' పదం గాయత్రి మంత్రం యొక్క మూల ప్రేరణను స్వయంగా వ్యక్తం చేస్తోంది. అంతే కాదు. భాగవత శాస్త్ర ఉపసంహారంకూడ 'సత్యం పరం ధీమహితో' జరిగింది. 12వ స్కంధం 13వ అధ్యాయంలోని 19వ శ్లోకంలో పరమశుద్ధుడు, మాయామల రహితుడు అయిన పరమాత్మ యొక్క సత్యాన్ని మనలోపల ధారణ చేయాలనే ప్రార్థన ఉన్నది. అర్థం ద్వారాను, శబ్దం ద్వారాను భాగవత శాస్త్రం గాయత్రికి వ్యాఖ్యానం, వివరణ.

మత్స్య, వామన పురాణాలను ఉటంకిస్తూ పండిట్ జీ భాగవత శాస్త్రానికి గాయత్రియే అధికారం ఇచ్చిందని వివరించారు. దాని ఆరంభం గాయత్రితో జరిగింది. కనుకనే అది భాగవతం అయిందని చెప్పారు.

ననిహాల్ వరకు జరిగిన ప్రయాణం ఈ విషయంపై చర్చతోనే సాగింది - గాయత్రి అన్నీ శాస్త్రాలకూ ఆధారం. ఈ యుగానికి ప్రతినిధి గ్రంథమైన భాగవతానికి ఆధారం. ఎందుకంటే అది సనాతన ధర్మానికి కూడా ఆధారం.

పండిట్ జీ ఇలా వివరించారు -

వాల్మీకి గాయత్రి మంత్రంలోని 24 అక్షరాలు ఆధారంగా

కర్మహీనుడైన వ్యక్తి శిక్షణకూ, దానానికి అనర్హుడు.

24,000 శ్లోకాలలో రామకథను రచించాడు. ఇప్పుడు మనకు లభ్యమైన రామాయణ ప్రతులలో రామాయణం మొత్తంలో ఒక నిర్ణీత వ్యవధిలో ఒక శ్లోకం గాయత్రిలోని ఒక అక్షరంతో ప్రారంభమవుతుంది.

కొన్ని వందల సంవత్సరాల పూర్వం గోస్వామి తులసీదాసు ప్రజల భాషలో రామాయణాన్ని గానం చేయాలని అనుకున్నారు. సనాతన ధర్మాన్ని ఆ కాలానికి అనుగుణంగా బోధించాలని భావించారు. ఆయన రామాయణ, భాగవతాలు రెండింటి నుండి ప్రేరణ పొందారు. ఆయన రామాయణం నుండి భగవానుని కథను తీసుకున్నారు. భాగవతం నుండి భక్తిని తీసుకున్నారు. ఆ గ్రంథం వ్రాయడానికి గోస్వామిజీకి ప్రేరణ ఎలా లభించిందో తెలుసా? సంధ్యా గాయత్రి పూర్తిచేసిన తర్వాత శివ పార్వతులు రామ కథను వ్రాయవలసిందిగా ఆయనకు ఆదేశం ఇచ్చారని బాబా వేణీమాధవ్ 'గుంసా-ఈ చరిత్ర' అనే గ్రంథంలో పేర్కొన్నారు. విక్రమ శకం 1631 రామనవమి రోజున ప్రాతః సంధ్య తర్వాత తులసీదాసు రామచరిత మానస గ్రంథ రచన ప్రారంభించారు.

సాధకుడు తన ఇష్ట దైవంగా ఎవరిని కొలిచినా, అతడు ఆ దైవానికి పూజను గాయత్రి జపంతోనే ప్రారంభం చేయవలసి ఉంటుంది.

శ్రీకృష్ణుని ప్రాంగణంలో

కొంతసేపు ఆగి పండిట్ జీ ఇలా అన్నారు -

గాయత్రి మంత్రం తాళపు చెవి. సాధనలన్నీ కోశాగాలు. తాళపు చెవి లేనిదే భక్తి, జ్ఞాన, యోగ భండాగాలను తెరవడం సులభం కాదు.

ననిహాల్లో భాగవత సప్తాహం జరుగుతున్న రోజులలో పండిట్ జీ గాయత్రి మహిమతోపాటు భాగవత శాస్త్ర విషయాలూ, ధర్మ విషయాలూ శ్రీరామ్ కు వివరిస్తూ వచ్చారు. ఆ విషయాలపై శ్రీరామ్ మనస్సు పూర్తిగా లగ్నమయింది. సప్తాహం పూర్తయిన రోజున తండ్రి కొడుకులు తిరుగు ప్రయాణానికి సన్నాహాలు చేయసాగారు. వారితో కలిసి రావడానికి తా-ఈజీకూడా నిర్ణయించుకున్నది. ఆ తర్వాత తనను దిగబెట్టడానికి మరొకరు రావలసిన అవసరం లేకుండా, ముగ్గురూ కలిసి వెళ్లడం మంచిదని ఆమె సూచించింది. అలాగే నిర్ణయం జరిగింది. ఎలాగూ ఇంత దూరం వచ్చాం కదా, మధుర ఇక్కడికి దగ్గరే ఉంది, అక్కడి ద్వారకాధీశుని (కృష్ణుని) దర్శనంకూడ చేసుకుందాం, మీకు అసాకర్యం లేకపోతే - అని తా-ఈజీ అన్నది. ప్రయాణంలోని ఈ

మార్పువల్ల అదనంగా ఎంత సమయం పడుతుందా అని పండిట్ జీ ఆలోచించసాగారు. తా-ఈజీ తన మాటకు మరింత ఊతం ఇస్తూ, మనవెంట శ్రీరామ్ కూడ ఉన్నాడు. అతడు ద్వారకాధీశుని దర్శనం చేసుకోలేదు కదా, యమునా నది దర్శనంకూడా అవుతుంది - అన్నది. తా-ఈజీ పట్టుదల చూచి పండిట్ జీ నవ్వుకుంటూ సరే అన్నారు. ఇందువల్ల ప్రయాణానికి మరి రెండు రోజులు పడుతుంది.

ప్రజ మండలంలో నీడనిచ్చే చెట్లు ఇప్పుడు లేవు. ఇసుకతో దుమ్ముతో, మట్టితో నిండిన దారిలో యాత్రికులు అసౌకర్యానికి గురి అవుతున్నారు. ఈ కుటుంబం మధురకు బయలుదేరిన కాలం శీతాకాలం. మాఘమాసం ముగుస్తోంది. వణికించే చలి. కనుక సహపక్షి నుండి మధుర వెళ్లడానికి ఇబ్బంది లేకపోయింది. తీవ్రమైన ఎండ చలిని తరిమివేసింది. రెండు జాములు కాకముందే వారు మధురను సమీపించారు. మధుర ఇంకా రెండు - రెండున్నర కిలోమీటర్ల దూరమే ఉంది. ఒక కొండ కనబడింది. కొండమీద ఆలయం ఉంది. గుడి గంటలు వినిపిస్తున్నాయి. అందువల్ల ఆ గుడికి జనం వచ్చిపోతున్నారని తెలిసింది.

అది ఏ దేవత గుడి - అని శ్రీరామ్ తండ్రిగారిని అడిగాడు. నగరం వెలుపల ఉండడంవల్ల అది గ్రామ దేవత గుడి అని అతడు అనుకున్నాడు. నగరం లేదా గ్రామం సరిహద్దువద్ద సాధారణంగా గ్రామ దేవతల గుళ్ళు ఉంటాయి. శ్రీరామ్ ఆ గుడికి వెళదామని అన్నాడు తా-ఈజీతో పాటు వెంటఉన్న ఇతరులతోపాటు అందరూ కొండ ఎక్కారు. గుడిలో గోవిందుని విగ్రహం స్థాపించబడి ఉంది. దైవ దర్శనం చేసుకుని అంతా కాసేపు విశ్రమించారు. గర్భ గుడి వెలుపల ఉన్న అరుగుమీద కొద్ది క్షణాలు గడిపారు. ఇంతలో 'జయ జయ రాధే' అనే గర్జన వినబడింది. పండిట్ జీ ఆ శబ్దం వచ్చినవైపు చూచారు. ఒక సాధువు వారికేసి చూస్తూ వస్తున్నాడు. పొడవైన గడ్డం. అట్టలు కట్టిన జట్టు. ఆ సన్యాసి వయస్సు 60 - 65 సంవత్సరాలు ఉంటుంది.

పండిట్ జీ ఆయనకు నమస్కరించారు. అందుకు జవాబుగా ఆ సన్యాసి, కొద్దిగా ఆహారం మిగిలి ఉందా - అని అడిగాడు. తా-ఈజీ తన మూటనుండి నాలుగు పూరీలు తీసింది. వాటిమీద - సచ్చడి వేసి పండిట్ జీకి అందించింది. పండిట్ జీ ఆ భోజనాన్ని సాదరంగా ఆ సన్యాసికి ఇచ్చారు. సన్యాసి అవి తిని, సుఖంగా జీవించమని ఆశీర్వాదించి, వచ్చిన దారినే వెళ్లసాగాడు. తా-ఈజీ ప్రక్కన మౌనంగా కూర్చున్న శ్రీరామ్ ఇదంతా చూస్తున్నాడు. సన్యాసి వెళ్లిపోతూ ఉండడం చూచి, అతడు-

లోపలి శుభప్రేరణలకు కార్యరూపం ఇవ్వడమే విజయ రహస్యం.

బాబాజీ! మీరు దేవుణ్ణి చూచారా? అంటూ కేక వేశాడు. పిల్లవాడి కేక విని సన్యాసి ఆశ్చర్యపోయాడు, తనను తాను సంభాళించుకుని- చూడ లేదు; కాని చూడాలని ఉంది. ఆయనను పొందడానికే ఆయన భూమిలో తిరుగుతున్నాను, అన్నాడు.

తిరుగుడు మాను

అలా అని సన్యాసి శ్రీరామ్ ను పరకాయించి చూడసాగాడు. శ్రీరామ్ ఇలా అన్నాడు - బాబాజీ! తిరుగుడు మానండి. ఈ భాగవత భూమిని సేవించండి. ఆయన ఇక్కడే లభిస్తాడు.

ఆ మాట మామూలు మాటే. అది ఆ సన్యాసి మనసులో ఎక్కడ తాకిందో మరి. సేవించడం అనే మాటను ఎలా అర్థం చేసుకున్నాడో. ఆ గుడి బయట నేలమీద పడుకున్నాడు. ఆ మట్టి స్పర్శ పొంది అతడు పులకించిపోయాడు. అనుగ్రహం పొందినవానివలె అతడు ఇలా అంటున్నాడు - "బాబూ! నీవు దారి చూపావు. నా తిరుగుడు పూర్తయింది. ప్రభువు దొరికే ఉన్నాడు. నేనే నా కళ్లు మూసుకున్నాను." ఇలా చెప్పతూ ఆ సన్యాసి శ్రీరామ్ కు ప్రణామం చేయబోయాడు. అతడు సమీపించేలోగా శ్రీరామ్ దూరంగా పరుగెత్తాడు.

తా-ఈజీ, పండిట్ బీటు సన్యాసికీ, తమ కుమారునికీ మధ్య జరిగిన సంభాషణ విని మౌనంగా కూర్చున్నారు. వారు శ్రీరామ్ ను ఆగమన్నారు. లేచి అతడివెంట బయలు దేరారు. ద్వారకాధీశుని ఆలయంవరకు వారి యాత్ర మౌనంగా గడచింది. ద్వారకాధీశుని దర్శనం తర్వాత తా-ఈజీ కొండమీది గోవిందుని గుడివద్ద జరిగిన సంఘటనకు తన ప్రతిక్రియ వ్యక్తంచేస్తూ, ఇలా అన్నది - ఆ ద్వారకాధీశుడే నా కుమారుని నోట ఆ మాట పలికించాడు. ఆయన దివ్య ధామంలో ఎవరికయినా తిరగవలసిన అవసరం ఏముంది? మనిషి ఇక్కడికి చేరగానే ముక్తి పొందుతాడు.

మధుర చేరుకుని తా-ఈజీ ద్వారకాధీశుని దర్శనం చేసుకున్నది. శ్రీరామ్ ఆలయానికీ, మధురకూ సంబంధించి తండ్రిగారిని అనేక ప్రశ్నలు అడిగాడు. ఆ ప్రశ్నలలో కుతూహలమూ, జిజ్ఞాస కలగలిసి ఉన్నాయి. ద్వారకాధీశుని ఆలయాన్ని నిర్మించి రెండువందల సంవత్సరాలయినా కాలేదు. 1814వో నిర్మితమైన ఈ ఆలయంలో రాజసం ఉట్టిపడే శ్రీకృష్ణ పరమాత్మ విగ్రహం ఉన్నది. నల్లగా ఉన్న ఈ విగ్రహానికి వల్లభాచార్య సంప్రదాయం ప్రకారం పూజ జరుగుతుంది.

ద్వారకాధీశుని దర్శనం తర్వాత కుటుంబమంతా కటరా కేశవదేవ్ వెళ్లారు. కృష్ణ పరమాత్మ ఇక్కడ జన్మించాడని ప్రతీతి.

నేడు ఇక్కడ భవ్యమైన ఆలయం, భాగవత భవన్ మున్నగు నిర్మాణాలు ఉన్నాయి. ఆనాడు ఇక్కడ ఒక మామూలు ఆలయం ఉన్నది.

కటరా కేశవదేవ్ నుండి కుటుంబం విశ్రామ్ ఘాట్ చేరుకున్నది. కేశవదేవ్ ఆలయంలో పూర్వం కంసుని కోట ఉండేదనీ, శ్రీకృష్ణ పరమాత్మ అక్కడ నుండి సరాసరి యమునా తీరానికి వెళ్లారనీ, అక్కడ ఆయన, బలరాముడూ కొంత సమయం గడిపారనీ భక్తుల నమ్మకం. కంసునితో, అతడి రక్షకులతో జరిగిన యుద్ధంలో కలిగిన అలసటను పరమాత్మ యమునా తీరంలో తీర్చుకున్నాడని ప్రతీతి. పరమాత్మ విశ్రాంతి తీసుకున్న స్థలాన్ని విశ్రామ్ ఘాట్ అని పిలుస్తారు. బాలుడు శ్రీరామ్ ఇలా అన్నాడు- నాన్నగారూ! కేశవదేవ్ ఆలయ దర్శనంవల్ల కలిగిన అలసట తీర్చుకోవడానికి మనంకూడ ఇక్కడికి వచ్చాము. ఈ స్థలం మనకు కూడ విశ్రామ్ ఘాట్ అయింది. పిల్లవాడి అల్లరి మాట విని తండ్రిగారు నవ్వుకుండా ఉండలేకపోయారు.

విశ్రామ్ ఘాట్ వద్ద వేదన

మధుర - బృందావన్ వాయువులలో నేటికీ కృష్ణ భక్తి సుగంధం నిండి ఉంది. సంవేదన కలిగిన మనసులు ఇక్కడికి చేరగానే భక్తిభావ తరంగాలను అందుకున్న అనుభూతి పొందుతారు. అయితే, తీర్థ పురోహితులూ, పండాలూ యాత్రికులను నానా ఇబ్బందులూ పెడతారు. నేడు పరిస్థితి కొంత మెరుగుపడింది. కాని, తుంటరులూ, దుండగులూ, లోభులూ అయిన కొందరు పండాలవల్ల ఒకప్పుడు ఈ స్థలం ఎంతో అవఖ్యాతి పాలయింది. పండిట్ జీకీ ఈ పండాలు బాగా తెలిసినవారే. కనుక ఈ కుటుంబానికి ఇబ్బంది కలుగలేదు. అయినా పండాలు ఇతర యాత్రికులను ఇబ్బంది పెట్టడం వీరు చూచారు. పండాలు చుట్టూ మూగడం చూచి ఒక యాత్రికుడు ఇలా అంటున్నాడు - వచ్చిన యాత్రికుల దాన దక్షిణలు ఆధారంగా మీరు బ్రతుకుతున్నారు. మీరు వారిని దక్షిణలకోసం బలవంతపెడుతున్నారు. మీరు మరో వృత్తి ఎందుకు చూచుకోరు? ఒక పండా అన్నాడు - ఏ వృత్తి చూసుకోమంటావయ్యా? యాత్రికుడు అన్నాడు - ఏదో ఒక వృత్తి. 'మేము ఒక పని చేయగలుగుతాం. నీవు చనిపోతే నీ శవాన్ని యమునలో పారవేస్తాం. నీ దగ్గర ఉన్న డబ్బు మాకు మా శ్రమకు ప్రతిఫలం అవుతుంది' - అని ఆ పండా వెక్కిరింపుగా అన్నాడు.

ఆ వ్యాఖ్య విని చుట్టుప్రక్కల ఉన్న పండాలతో సహా అందరూ పగలబడి నవ్వారు. శ్రీరామ్ తండ్రిగారివైపు ఆశ్చర్యంగా

ఆరోగ్యం పరమ లాభం.

చూచాడు. ఆయన కొడుకు చేయి పుచ్చుకుని సోదామని సైగ చేశారు. శ్రీరామ్ ఇలా అన్నాడు - వీళ్లు యాత్రికులను ఇబ్బంది పెడుతూ ఉంటే ఎవరూ కల్పించుకోవడం లేదు. ఎందువల్ల? పండిట్జీ ఇలా అన్నాడు - పండాల సంఖ్య హెచ్చు. ఎవరు జోక్యం కలిగించుకున్నా, వారంతా ఏకమవుతారు, వారితో దెబ్బలాడడం కష్టం. శ్రీరామ్ బాలసహజమైన నిరాశతో ఇలా అన్నాడు - ఇది కృష్ణ పరమాత్మ నగరమా, కంసుని నగరమా?

తా-ఈజీ ఇలా అన్నది - “ఇది కృష్ణ పరమాత్మ నగరమే. అయినా కంసుని ప్రభావం ఇక్కడ ఎప్పుడూ ఉంటూనే ఉంది.” శ్రీరామ్ మరో ప్రశ్న వేశాడు - “ఇదిలా జరుగుతూ ఉండవలసిందేనా? సంస్కరణ అనేది జరగదా?”

తండ్రిగారు అతడికి ఇలా నమ్మకంగా చెప్పారు - “పరిస్థితులు ఎప్పుడూ ఒకేవిధంగా ఉండవు. మారుతూ ఉంటాయి.”

వారు విశ్రామ్ ఫూట్లోని సతీ బుర్జ్ వైపు మళ్లుతున్నారు. పండిట్జీ శ్రీరామ్ కు ఒక సందు చూపి ఇలా చెప్పారు -

“50-60 సంవత్సరాల క్రితం ఈ సందులో ఒక సన్యాసి ఉండేవారు. ఆయన ప్రజ్ఞాచక్షువు. అయినా వేద శాస్త్రాలలో ప్రకాండ పండితుడు. ఆయన కూడ మధురలోని ఈ పరిస్థితులను చూచి వేదన చెందారు. మత రంగంలో మరి అనేక దోషాలు ఉన్నాయి. ఆ దోషాలన్నిటితో సోరాడాలని ఆయన ఆకాంక్షించారు. కాని ఆయనకు కంటిచూపు లేదు. కనుక పెద్దగా ఏమీ చేయలేకపోయారు.”

తండ్రిగారు తన కుమారునికి స్వామి దయానందుని గురువయిన విరజానంద కథ ఇలా వినిపించసాగారు -

“ఒక రోజున ఆ సన్యాసివద్దకు గుజరాత్ నుండి ఒక బ్రహ్మచారి వచ్చాడు. ఆ బ్రహ్మచారి ఇలా అన్నాడు - నాకు వేదశాస్త్రాలను అధ్యయనం చేయాలని ఉంది. తద్వారా సత్యధర్మాన్ని పరిశోధించాలని ఉంది.

సన్యాసి ఇలా అన్నాడు - గురు దక్షిణ ఏమి ఇస్తావు?

బ్రహ్మచారి ఇలా అన్నాడు - తమరు ఏది ఆదేశిస్తే అదే ఇస్తాను.

సన్యాసి ఇలా అన్నాడు - నాకు కావలసింది బూటకాల సర్వనాశనం. మతంపేరిట జరుగుతున్న అధర్మాన్ని ప్రతిఘటించడం. దురాచారాల నిర్మూలన.

ఆ గురు దక్షిణ ఇవ్వడానికి శిష్యుడు అంగీకరించాడు. గురువు వద్ద ఉండి సమస్త విద్యలు నేర్చుకున్నాడు. ఆ తర్వాత శిష్యుడు దేశమంతటా పర్యటించాడు. మతం ముసుగులో సాగుతున్న అధర్మంపట్ల ప్రజలలో మేలుకొలుపు తెచ్చాడు. ధర్మయొక్క అసలు రూపం ఏమిటో బోధించాడు.

శ్రీరామ్ ఉత్సుకతతో ప్రశ్నించాడు - ఒక వ్యక్తి ఒంటరిగా ఇదంతా ఎలా చేయగలిగాడు?

పండిట్జీ ఇలా చెప్పారు - సాహసం, సంకల్పం ఉంటే అసాధ్యంగా కనిపించే పని సైతం సహజంగా సాధ్యపడుతుంది.

H H H

ద్రవించిన హృదయం

ఆరోజులలో అమెరికాలోని తెల్లవారు ఆఫ్రికాలో బానిసలను పట్టుకొని ఓడలు నింపి జంతువులను అమ్మినట్లే బజార్లో అమ్మేవారు. వారిని ఎడ్లను కట్టినట్లు నాగలికి కట్టి పొలం దున్నించేవారు. ఏవో రెండు ఎండు రొట్టెలను ఆహారంగా పెట్టి రోజంతా కొడుతూ, తిడుతూ, కఠోరంగా శ్రమ చేయించేవారు. వీరి దయనీయ స్థితిని చూచిన ఒక స్త్రీ హృదయం వేళ్ళంటూ కదిలింది. ఎలాగైనా ఈ అనాచారాన్ని రూపుమాపాలని నిర్ణయించుకొంది. ఎన్నో ప్రయత్నాలు చేసి, విఫలమై చివరకు ఆమె తన యావదాస్థిని అమ్మివేసి బానిసలతో నిండిన ఒక ఓడను కొన్నది. వారందరికీ వ్రాయటం, చదవటం, సంతకం చేయటం, సభ్య సమాజంలో స్వావలంబులుగా జీవించటం వంటివి నేర్పించింది. వారు సంపాదించిన సొమ్ము వారి ఔన్నత్యం కోసమే ఖర్చుచేసేటట్లు ఏర్పాట్లు గావించింది. తెల్ల జాతికి చెందిన ఈ మహిళ పేరు ఫిలిప్ స్పిట్టలే. ఆమె విద్యాలయంలో చదువుకొన్నవాళ్ళు, ఆమె కర్మాగారంలో పనిచేసినవారు చాలామంది తరువాత బానిసత్వ నిర్మూలనకు ఆందోళన జరిపారు. ఈ విధమైన క్రొత్త ఆదర్శాలను చూసేసరికి అనేకమందికి క్రొత్త రీతిలో ఆలోచించే అవకాశం లభించింది. బానిసత్వ నిర్మూలనకు తగిన వాతావరణం ఏర్పడింది. అప్పటి అధ్యక్షుడు జార్జి వాషింగ్టన్ ఆ మహిళను మహనీయురాలు అంటూ పలు విధాల ప్రశంసించాడు.,.

- ప్రజ్ఞాపురాణం నుండి

సంతోషం పరమ ధనం.

మహాశక్తిలో విలీనానికి శివుని సంకల్పం

సూక్ష్మీకరణ సాధన పూర్తైన దగ్గరనుంచి పరమపూజ్య గురుదేవులు శాంతికుంజ్తోపాటు సంపూర్ణ యుగనిర్మాణ మిషన్‌ను సరిక్రొత్త స్థాయికి తీసుకువెళ్ళడానికి కటిబద్ధులయ్యారు. దానికొరకు ఆయన వ్రాయటం, సాధన మొదలగు తన నియమిత కార్యక్రమాలతోపాటు కార్యకర్తలకు రకరకాల ప్రశిక్షణ ఇవ్వటం మొదలుపెట్టారు. రోజల్లా ఒకదాని తరువాత ఒకటి కార్యకర్తల సమావేశాలు జరుగుతూండేవి. ఆ సమావేశాలలో ఆయన భవిష్యత్తులో జరగబోయే కార్యక్రమాలను వివరించేవారు. క్రొత్త ప్రణాళికలు వేసేవారు. వారికి అర్థమయ్యేటట్లు చెప్పేవారు. అంతేకాక ఆయన లేకపోయినా ఈ మిషన్ ఎలా విస్తరిస్తుందో తెలిపేవారు. అంతేకాక ఇదెలా నడపబడుతుందో చెప్పేవారు. ఈ పనులన్నీ చేస్తూకూడా ఈయన ఈరోజులలో క్రాంతిధర్మి సాహిత్యము క్రొత్తక్రొత్త పుస్తకాలుగా రూపొందిస్తున్నారు. ఇది భావనలను కుదిపివేసే సాహిత్య సృజన. ఆయన నియమం ప్రకారం వ్రాసేదానికంటే వేరుగా వ్రాసేవారు. ఈ సంవత్సరాలలో గురుదేవుల అన్ని కార్యకలాపాలు తీవ్రము నుంచి తీవ్రతరము తీవ్రతరము అవటం మొదలుపెట్టాయి. ఉత్తరోత్తరా పెరుగుతున్న ఈ తీవ్రతను చూసి భక్తి సంవేదనలతో స్పందించే హృదయాలు సహజంగానే భగవాన్ శివుడు తన లౌకిక లీలలు సమాప్తి చేసుకుని మహాసమాధిలో లీనమవటానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నారని ఊహించగలవు.

గురుదేవుల శివ సంకల్పం శక్తిస్వరూప మాతాజీ తెలుసుకున్నారు. మూర్తివంతమైన సత్యరూపుడైన గురుదేవుల సంకల్పములు, ప్రణాళికలు అసత్యము కానేరవని ఆమెకు బాగా తెలుసు. ఆమె స్వయంగా ఆయన ప్రణాళికలకు సంపూర్ణంగా సమర్పితమై ఉన్నది. అయినా ఆయన అంత కఠినంగా శ్రమపడటం చూసి ఆమె మాతృహృదయం కలుక్కుమన్నది. ఒకరోజున ఈవిధంగా గురుదేవులు ప్రార్థన వ్రాసి, తరువాత కార్యకర్తల సమావేశాలు పెట్టి, మధ్యాహ్నం మళ్ళా వ్రాయటానికి కూర్చున్నారు. నిరంతరం అనేక పనులతో

పాటు వ్రాయటం వలన ఆయన కళ్ళు బాగా ఎర్రబడ్డాయి. శారీరక కష్టములు అందరికీ వస్తాయి. అది అవతార శరీరమైనా కావచ్చు. ఆరోజు అత్యధికంగా నిరంతరంగా వ్రాయటం వలన గురుదేవుల కళ్ళు ఎర్రగా కనిపించటం మొదలుపెట్టాయి. అయినప్పటికీ ఆయన దేహానుభూతి లేకుండా పరమహంస మహాయోగివలె సాయంత్రం వరకూ వ్రాస్తూనే ఉన్నారు. సాయంత్రం మాతాజీ తన పనులన్నీ ముగించుకుని క్రిందనుంచి పైకి వెళ్లి గురుదేవులను ఈ పరిస్థితిలో చూసి చాలా బాధపడింది.

భావబిందువులతో నిండిన కళ్ళతో ఆమె గురుదేవుల కాయితాలన్నింటినీ తీసివేసి వాటి నొకచోట పెట్టింది. ఆయనచేత తన చేతులతో ఒక గ్లాసుడు నీళ్ళు త్రాగించింది. అప్పుడు ఇలా అడిగింది. “మీరు ఎందుకింత ఎక్కువగా శ్రమపడుతున్నారు?” అని. ఈప్రశ్నకు జవాబుగా గురుదేవులు కొంతసేపు మౌనం వహించి నెమ్మదిగా చిరునవ్వుతో ఇలా అన్నారు- “నిజానికి నేను వెళ్ళిపోయే ముందు మిషన్‌ను చాలా పటిష్టంగా చేయదలచుకున్నాను. ఈ దెబ్బ ఎంత గట్టిగా తగలాలని నా కోరికంటే- దీనితో మిషన్ వందల సంవత్సరములు హాయిగా నడవాలి. ఏవిధమైన అడ్డంకులుకానీ వ్యతిరేకాలుకానీ రాకూడదు. మన పిల్లలు దీనిలో కూర్చుని స్టీరింగ్ పట్టుకుంటే చాలు. వారు ఎక్కువ ఏమీ చేయవల్సిన అవసరం ఉండదు. అంతా దానంతటదే సజావుగా జరిగిపోతుంది.” ఆరోజు ఆయన చెప్పిన మాటలవల్ల మాతాజీకేకాక గురుదేవులకి దగ్గరగా ఉండే మిగతా వ్యక్తులకు కూడా తమ భావమయ భగవాన్ లౌకికాలను పూర్తిగా సమాప్తి చేయటానికి సంకల్పితులై ఉన్నారని స్పష్టంగా తెలిసింది.

ఈ సత్యం తెల్సిన మాతాజీ ఈ రోజులలో మిషన్ మామూలు పనులతోపాటు తన ఇల్లు, కుటుంబం బాధ్యతలను కూడా తొందరగా పూర్తి చేయటానికి ప్రయత్నించుచున్నది. ఆమె మనుమరాలు గుడియా (మందాకిని) పెద్దదైంది. ఆమెకు

విశ్వాసం పరమ బంధువు.

యోగ్యుడైన వరుడిని వెతుకుతున్నారు. గుడియా (మందాకిని), చీను (చిన్నై) ఈ ఇద్దరు పిల్లలూ తమ చిన్నతనంనుంచి మాతాజీ దగ్గరే ఉన్నారు. వారు తమ చిన్నతనమంతా మాతాజీ ఒడిలోను, గురుదేవుల దగ్గరే ఉండి ఆడుతూ గడిపారు. మాతాజీ శాంతికుంజ్ వచ్చిన కొద్దికాలానికే గుడియా మధుర నుంచి ఆమె దగ్గరికి వచ్చేసింది. శైలా దీది, డాక్టరు సాహెబ్ తోపాటు చీను వచ్చాడు. వీరు తమతోపాటు తమ పిల్లలనుకూడా మాతాజీ, గురుదేవులకి అప్పచెప్పారు. ఈ పిల్లల పెంపకంలో మాతాజీ వాత్సల్య భాయ ఉన్నది. వీరిని పెంచి పెద్దచేసి సంస్కార వంతులుగా చేసే బాధ్యత స్వయంగా మాతాజీయే తీసుకుంది. పెద్దైన తరువాత గుడియాకు వరునికూడా మాతాజీయే వెదికారు. డాక్టర్ సాహెబ్ స్నేహశీల సంరక్షకుడుగా ఈపనిలో మాతాజీకి సహకరించారు. 1989వ సంవత్సరం మాఘ పూర్ణిమనాడు (ఫిబ్రవరి 20) గుడియా (మందాకిని) చాలా సాదాసీదాగా ఉన్న భావప్రధాన వాతావరణంలో మాతాజీని కౌగిలించుకుని అత్తవారింటికి వెళ్ళింది.

వీటి తరువాత 1989వ సంవత్సరంలోని మిగతా నెలలలో గురుదేవుల కార్యక్రమాల తీవ్రత అలాగే కొనసాగింది. సంవత్సరాంతానికి సంపూర్ణ క్రాంతిధర్మి సాహిత్యం ప్రచురించబడింది. అప్పుడప్పుడు మాటల మధ్యలో ఇక సూక్ష్మ జగత్తుని సవరించడానికి సూక్ష్మలోకాలలో స్థిరపడిపోతానని వారు చెబుతుండేవారు. 1989 చివరి నెలలో ఒకరోజు ఆయన మంచం మీద పడుకుని మాట్లాడుతూ ఇలా అన్నారు- “మీరు మీ చొక్కాలని ఎలా తీసేసుకుంటారో నేను అలా స్థూల శరీరాన్ని తీసిపారేస్తాను.” దీనితరువాత మీరెక్కుడ ఉంటారని కుతూహలంతో అడిగినప్పుడు ఆయనిలా జవాబిచ్చారు- “ఇంకెక్కడ? ఇక్కడే పనులన్నీ చేసుకుంటూ నేను ఒక అంశతో మాతాజీలోనే ఉంటాను.” ఆ మాటలలో ఒక రహస్యమున్నది.

1990 వసంత పంచమినాడు పూజ్య గురుదేవులు ఒక కరపత్రం వ్రాసారు - “వసంత పంచమినాడు మహాకాలుని సందేశము.” ఈ కరపత్రంలో ఆయన తాను చేయబోయే కార్యక్రమాలను స్పష్టంగా తెలిపారు. ఆయన తన యోజనానుసారం వసంత పంచమినాటినుంచీ ప్రణామ

కార్యక్రమాలు పూర్తయ్యాక పరిపూర్ణ ఏకాంతంలోకి వెళ్ళిపోయారు. సంవేదనాశీల హృదయం కలవారికి ఇక వారు ఎక్కువ రోజులు ఈ స్థూల దేహంలో ఉండరన్నది తెలియసాగింది. బాధగా ఉన్న ఏమీ చేయలేని స్థితి. భావమయి మాతాజీ చెక్కు చెదరలేదు. గురుదేవుల భౌతిక జీవితం మీద అనంత అనురాగమున్నా ఆమె ఆయన సంకల్పాలకు సమర్పితమై ఉన్నది. తన ఆరాధ్యుని కోరికే ఆమె కోరిక. భరించలేని తన ఆంతరిక బాధను ఎలాగో నొక్కిపెట్టి ఉంచి నిత్యకార్యక్రమాలు చేసుకుంటూ ఉండేది.

ఏప్రిల్ నెల చివరి రోజులలో శాంతికుంజ్ లో కార్యకర్తల సమావేశంలో గురుదేవులు తమ స్థూలదేహం వదిలివేసే శివ సంకల్ప సంకేతములను ఆమె స్పష్టంగా వివరించి తెలిపారు. అంతేకాక గురుదేవుల ఆమెతో ఇలా అన్నారని కూడా చెప్పారు, “నేను శరీరం వదిలి వేసిన తరువాత నీవు సౌభాగ్య సింధూరమును త్యజించవద్దు. నాతో నువ్వు శారదామణిగా ఉన్నప్పుడు ఎలా సౌభాగ్య సింధూరములను ధారణ చేస్తూ ఉండే దానివో అలాగే ఇప్పుడు కూడా ఉండు. శారదా మాతవలె నీవు పిల్లలను చూసుకో. కొలది సంవత్సరాలలో ఈ పిల్లలు సామర్థ్యం గలవారవుతారు. అప్పుడు నీవుకూడా ఈ దేహభారమును వదిలివెయ్యి”. ఈ మాటలు విన్న వారి హృదయాలు విలపించాయి. కూర్చోని ఉన్న వాళ్ళు ఏమీ మాట్లాడలేదు. గాఢమైన నిట్టూర్పు వదిలిరి. ఆ వాతావరణంలో నీరవ నిశ్శబ్దత వ్యాపించింది.

ఆరోజు గడిచింది. అలా చాలారోజులు గడిచాయి. ముందే నిర్ణయించుకున్న సమయానికి అంటే 1990 సంవత్సరం జూన్ రెండవ తేదీ సాధ్యం సుమారు 8 గంటల సమయాన గాయత్రీ జయంతినాడు గురుదేవులు తమ భౌతిక శరీరమును వదిలిపెట్టిరి. వారి అంతర్ చేతన మహాశక్తిలో లీనమైనది. మాతాజీ ఆ సమయానికి ఆయన ఆదేశానుసారమే ప్రవచన వేదిక మీద ఉన్నది. సంపూర్ణంగా సత్యం తెలిసిన ఆమె ఆ రోజు క్రియాకలాపాలను నిర్ణీత క్రమంలోనే సంతృప్తిగా చేసింది. సాయంత్రం సూర్యుడు అస్తమించక ముందే మహాయోగి గురుదేవుల తపఃపూత దేహం ఆయన జీవనయజ్ఞ పూర్ణాహుతిగా అగ్నికి సమర్పించబడింది. దేహం

ఆత్మదర్శనం పరమ పురుషార్థం.

భస్మమయిపోగానే, అగ్ని తేజం, తాపం, పూజ్య గురుదేవుల పరమ తేజస్సు వందనీయ మాతాజీలో కలిసిపోయాయి. ఆమె అవిచల భావంతో తన ప్రభువు భౌతిక వియోగం భరిస్తూ మహా తపం కొరకు తయారు అవసాగారు.

మహాతపం చేసే మాతృమూర్తి

ఇంతవరకు చేయబడిన తపశ్చర్యలు, యోగసాధనలను మాతాజీ తన ప్రభువు ఆదేశానుసారం వారి సాన్నిధ్యంలో చేసింది. మధ్యలో వచ్చిన వియోగ క్షణములు పరిమితమై ఉండేవి. గురుదేవులు హిమాలయాల యాత్రలో ఉన్నప్పుడు ప్రభువు వెళ్లారు. కానీ తప్పనిసరిగా తిరిగి వస్తారనే నమ్మకం ఉండేది. ఆయన తిరిగి వచ్చే సమయం కూడా ముందే నిశ్చయమై ఉండేది. తన ఆరాధ్యుని సాన్నిధ్యంలో లేక ఆయన తిరిగి వస్తారనే ఆశతో సహింపబడే మహాకష్టము కూడా వందనీయ మాతాజీకి ఆనందదాయకమే. మహా కంటకములను కూడా ఆమె సుకోమల పుష్పాలుగానే భావించింది. సహించలేని వేదనకూడా పరమపూజ్య గురుదేవుల సాన్నిధ్యంలో ఆమెకు ఆహ్లాదము నిచ్చేదిగా అయ్యేది. ఇంతవరకు జీవితంలో చాలా కష్టములను ఆమె భరించారు. జీవితంలో రకరకాల కష్టాలను భరిస్తూ ఆమె అతి కఠోరమైన తపస్సాధనలను చేశారు. ఆమె సహనశక్తి ఎంత అగాధం, అంతులేనిదంటే గురుదేవు లామెను “సర్వసహా” అనటం మొదలుపెట్టారు. ఆయన అంటూండేవారు- “మాతాజీ సర్వకష్టసహిష్ణువు” అని. ఆమె అన్ని కష్టాలను, ఆపదలను చాలా తేలికగా నవ్వుతూనే సహిస్తూ ఉండేది. ఆ ‘సర్వసహా’కు కూడా భౌతిక వియోగమనబడే మహాతపస్సు భరింపరానిదిగా అనిపించుచున్నది.

ఈ భరించలేని వేదనను కూడా ఆమె చిరునవ్వుతో సహించేది. తనని తాను సంబాళించుకొనుటయేకాక, తన అపరిమిత శిష్య సంతానమును కూడా ఓదార్చవలసి వచ్చేది. ప్రేమమూర్తులైన గురుదేవులు ఇక లేరు అనే దుఃఖం అందరి మనస్సులను కలచి వేసింది. వీరిలో చాలామందికి కన్నీళ్లు నెలల తరబడి ఆరలేదు. వారి భావుకత వారి కళ్లను నిరంతరమూ తడుపుతూ ఉండేది. ఇక ఎలా జీవించాలి అనేది వారికి అర్థమవడం లేదు. నేడు ఈ మాటలు కొందరికి విచిత్రంగానూ, అతిశయోక్తిగానూ అనిపించవచ్చు. కానీ గురుదేవులను

చూసినవారు, ఆయనను స్పృశించినవారు, ఆయన ప్రేమను పొందినవారు, ఆయన సాన్నిధ్యంలో కొన్ని క్షణములు గడిపిన వారందరికీ ఈ మాటలు సత్యమని, సత్యముతప్ప ఇంకేమీ కావనీ తెలుస్తుంది. సామాన్య జనుల పరిస్థితి ఇలా ఉంటే భావమయి మాతాజీ విహ్వలత, వ్యాకులత ఊహించుకొనుట సామాన్య జన మానసమునకు పూర్తిగా అసంభవం. ఇంత భయంకర వేదనను భరిస్తూకూడ, నిత్యం ప్రణామం స్వీకరించటానికి కూర్చునేది. తనను కలుసుకొనుటకు వచ్చే వారి కొరకు ఎప్పటిలాగే నిశ్చయమైన సమయం కేటాయించింది. తన పిల్లల కొరకు ఆమె ప్రేమను, ఆశీస్సులను మునపటికంటే అధికంగా వర్షింపచేసింది.

నిరంతరమూ విస్తరిస్తూన్న లెక్కలేనన్ని మిషన్ బాధ్యతలు వహిస్తూ, విశ్వజనని (మాతాజీ) విశ్వకల్యాణము కొరకు అహర్నిశలూ తపస్సు చేయుచున్నది. మధ్యమధ్యలో ఆమె అమాయకులూ, భావుకులూ అయిన పిల్లలకు ధైర్యం చెప్పేది. వారిని బుజ్జగిస్తూ, ప్రేమగా నిమిరేది. తండ్రి లేనప్పుడు, తల్లికి తన సంతానం మీద ప్రేమ ఇంకా ఎక్కువ సాంద్రమూ, ఆర్ద్రమూ అయింది. వీరిమీద ప్రేమను కురిపిస్తూ అప్పుడప్పుడూ, తనని ఉదాహరణగా చూపిస్తూ కష్టములను ఎలా సహించాలో వివరించేవారు. సహిష్ణుత అనగా ఏమిటో, అది జీవించటానికి ఎంత అవసరమో తెలిపేవారు. ఉచ్చస్థాయి జీవన ఉద్దేశ్యముల పూర్తి కొరకు కష్టములను సహించుటయే తపశ్చర్యకు మరో పేరు అని ఆమె తెలిపేవారు. సహిష్ణులైన వారే తాపనులు కాగలరు. నిజమైన తపస్వికి సహిష్ణుత స్వభావంగా మారిపోతుంది. ఆ రోజులలోనే ఆమె అప్పుడప్పుడూ ఇలా అంటూ ఉండేవారు- “సహించే కళను నేర్చుకున్నవారు జీవించే కళ నేర్చుకున్నట్లే.” ఈ మాటలు ఆమె నిజ జీవితపు అనుభూతిని వ్యక్తపరచేవి.

తన అనుభూతుల అమృతం త్రాగించటానికి మాతాజీ అప్పుడప్పుడూ చాలా వికలురై బాధపడుతోన్న కార్యకర్తలను తనవద్ద కొద్దిసేపు ఉండటానికి పిలిపించేవారు. ఇటువంటి ఒక కార్యకర్తను ఆమె గురుదేవుల ‘మహాప్రయాణం’ తరువాత రెండు నెలలకు తన వద్దకు పిలిపించారు. నిజానికి అతను ఈ రెండు నెలలలో సరిగా నిద్రపోలేకపోయాడు. అతని

నిత్యజీవితపు పనులు చెల్లాచెదురైపోయాయి. గురుదేవులు లేకపోవుట అతను సహించలేక పోతున్నాడు. ఇప్పుడేమౌతుంది? ఎవరు తన జీవితాన్ని సవరిస్తారు? ఇలాంటి ప్రశ్నలు కంటకముల వలె అతనిని గుచ్చుచున్నవి. వికల వేదనతో నిండిన ఈ రోజులలో అతడు ఒకరాత్రి అర్ధనిద్రలో ఒకస్వప్నం చూశాడు. అతడు పడుకొని ఉన్నాడు. అతని శిరస్సును వందనీయ మాతాజీ తన ఒడిలో పెట్టుకొని ఉన్నారు. ఆమె తన చేతులతో అత్యంత ప్రేమతో అతని శిరస్సును నిమిరుతూ ఇలా అంటున్నారు- 'బాధపడకు. సమయం ఆసన్నమైనప్పుడు నేనే నిన్ను నా వద్దకు పిలిపించుకుంటాను'. ఈ స్వప్న స్వప్న క్షణాలలో ఏ మహిమ ఉన్నదో కానీ, స్వప్నము చూసిన అతనికి రెండు నెలల తరువాత మొదటిసారి సవ్యంగా నిద్రపట్టింది. స్వప్నాంతరం కూడా అతనికి దాని అనుభూతి అలాగే ఉన్నది.

ఒకరోజు మధ్యాహ్నం వందనీయ మాతాజీ నిజంగానే అతనిని తనవద్దకు పిలిపించుకొన్నారు. కలలో విన్న ఆమె మాటలను మళ్ళీ విని అతను ఆశ్చర్యపడ్డాడు. తన మాటల క్రమంలో ఆమె ఇలా అన్నది- 'నాయనా! తన పిల్లలకు ధైర్యం చెప్పటానికి తల్లికాక ఇంక ఎవరు దగ్గరకు తీసుకుంటారు? ఆమె తప్ప మరి ఎవరు వారివద్దకు వెళ్తారు.' మళ్ళీ ఇలా అన్నారు- "ప్రేమ చాలా గొప్పది కానీ అంతకంటే గొప్పది వేరొకటి ఉన్నది-కర్తవ్యం. ఎవరిని మనం ప్రేమిస్తామో, ఎవరిమీద మనకి అత్యంత శ్రద్ధ ఉన్నదో వారి ఆదేశములను పాటిస్తూ వారి వియోగ వ్యధను సహిస్తూ వారి ద్వారా చెప్పబడిన కర్తవ్యములను, నిరంతరము పాటిస్తూ ఉండటమే మహాతపము. ఇటువంటి మహాతపస్వి ఎంత కష్టం వచ్చినా, బాధ వచ్చినా, ప్రపంచంలోని వ్యక్తులు ఏమి అన్నా విచలితుడు అవడు. నీచబుద్ధికలవారి వ్యంగ్యోక్తులు అతనిని ఏవిధంగానూ మార్గమునించి తప్పించవు, బాధించవు." ఈ వాక్యములలో మాతాజీ చేయుచున్న మహాతపస్సు యొక్క వ్యాఖ్య ఉన్నది.

ఈ మాటల క్రమంలోనే ఆమె గురుదేవులు సామాన్య వ్యక్తివలె చనిపోలేదంటూ ఇలా తెలిపారు - ఆయన తన విశేషమైన పనిచేయుటకు శరీరము వదలి వెళ్లవలసి వచ్చింది. ఆయన ఇప్పటికీకూడా పరమవీరునివలె, మహానాయకుని వలె

అత్యంత నైపుణ్యంతో తన యుద్ధమును కొనసాగిస్తూనే ఉన్నారు. వినాశకరమైన ఆసురీ శక్తులకు ఎదురు దెబ్బ తీస్తున్నారు. మనమందరమూ పవిత్ర జీవితం జీవిస్తూ, ఆయనమీద పరిపూర్ణమైన శ్రద్ధా, సమర్పణా భావమును ఉంచుకుంటూ మన కర్తవ్యమును నెరవేర్చాలి. ఇదే మన తపశ్చర్య.

వందనీయ మాతాజీ పరమపూజ్య గురుదేవుల పార్థివ శరీరమునకు అంతిమ ప్రణామము చేస్తూ తన మహా తపస్సంకల్పమును తీసుకొనుచున్న దృశ్యము ఆమె మాటలు వింటున్న అతనికి కనులముందు ప్రత్యక్షమైనది. అవి చాలా అరుదైన భావపూర్ణక్షణాలు. మాతాజీ గది పక్కన ఉన్న హాలులో గురుదేవుల పార్థివ శరీరాన్ని తీసుకువెళ్లటానికి సన్నాహాలు జరుగుతున్నాయి. ఒక్కక్షణం క్రిందట విలపిస్తోన్న మాతాజీ ముఖం మీద హఠాత్తుగా దృఢత్వపు విలక్షణ దీప్తి కనిపించింది. ఆమె నెమ్మదిగా లేచింది. గురుదేవుల నుదిటిమీద తిలకము దిద్దారు. తర్వాత చరణములకు ప్రణామం చేస్తూ, నెమ్మదిగా దృఢమైన స్వరంతో ఇలా అన్నారు- "ఓ ప్రభూ! నేను నా చివరి శ్వాస వరకూ అన్నింటినీ సహిస్తూ, మీ కార్యక్రమమును నెరవేరుస్తాను. మీ ఆదేశములను పాటిస్తాను."

మాతాజీ మాటలలో ఈనాడు కూడా అదే దృఢత్వం ఉన్నది. ఆమె వాణి వినేవాళ్లను చైతన్యవంతులను చేసింది.

అతను తన భావనా లోకమునుంచి బయటకు వచ్చాడు. మాతాజీ అతనికి వివరించుచున్నది- "భక్తి కేవలమూ భావనలలో ఉండేది మాత్రమే కాదు. ఏడుస్తూ, బాధపడుతూ అకర్మణ్యంగా పడి ఉండుట భక్తి కాదు. తన భగవానుని ఆదేశం మీద క్షణక్షణమూ కరిగిపోతూ, అనునిత్యమూ కాలిపోతూ, అన్నింటినీ సహిస్తూ చనిపోవుటమనేదే భక్తి. ఇటువంటి భక్తి సర్వసమర్థుడైన భగవానునికూడా వివశుడిని చేస్తుంది. ఇటువంటి భక్తిని మించి వేరొక మహాతపస్సు లేదు. దీనివల్ల అపరిమితమైన, అపారమైన శక్తి ఉద్భవిస్తుంది."

భక్తిమయి మాత తమ సంతానానికి స్వయంగా ఆదర్శంగా నిలిచారు. ఈ మాటలలో మహాశక్తి మహిమ ప్రకటింపబడుచున్నది.

H H H

నిస్వార్థ సేవద్వారా చరమ లక్ష్యాన్ని చేరుకోవడం కర్మయోగం.

యుగ గీత

ఇంద్రుని దేవగుణం, విరోచనుని అసురగుణం

శ్రీకృష్ణ ప్రసాదం

ఛాందోగ్య ఉపనిషత్తులో ఒక కథ ఉంది.

నేను ఎవరిని?

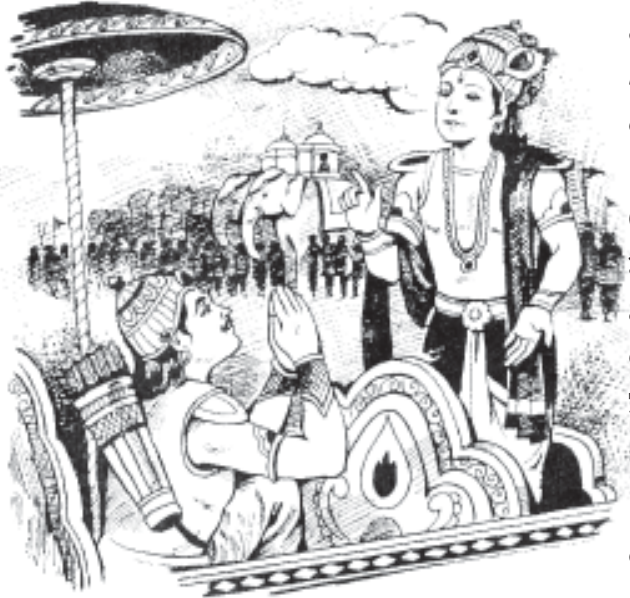
ఒకసారి ఇంద్ర, విరోచనులకు “నేను ఎవరిని?” అనే జిజ్ఞాస కలిగింది. వారు మళ్ళీ మళ్ళీ ఆలోచించారు. తర్కించారు. కానీ, వారికి “నేను” ఎవరు అని అంతుపట్టలేదు. చివరికి వారిద్దరూ కలిసి సాదరంగా శిష్యభావంతో సమిధలు తీసుకుని ఆచార్య ప్రజాపతి వద్దకు వెళ్లారు. వినమ్రంగా తమ ప్రశ్నను ఆయనముందు పెట్టారు. ఆ ప్రశ్నకు సమాధానం చెప్పేముందు వారి యోగ్యతను, పాత్రతను తెలుసుకోవాలని ఆయన అనుకున్నారు. అందుకోసం ఒక ఉపాయం ఆలోచించారు. ఆయన ఇలా అన్నారు-

“ఒక పళ్లెంలో నీళ్లు నింపి మీమీ ముఖాలు అందులో చూడండి. అందులో మీ స్వరూపం కనిపిస్తుంది.”

ఆ ప్రకారం ఇద్దరూ వెంటనే అలంకరించుకుని నీళ్లు నిండిన పళ్లెంలో తమను చూచుకునే ప్రయత్నం చేశారు.

అలంకారాలతో సింగారించుకున్న తన ముఖాన్ని చూచి విరోచనుడు ఆనందించాడు. అతడు వెళ్లి తన మిత్రులతో “సోదరులారా! నేను ‘నేను’ను తెలుసుకున్నాను.” అని అహంకారంగా అన్నాడు.

అయితే మరో ప్రక్క ఇంద్రునికి సంతృప్తి కలగలేదు. అతడు కొంత బుద్ధి కౌశల్యం కలిగినవాడు. అతడు తిరిగి ఆచార్యుని వద్దకు వెళ్లి ఇలా అన్నాడు-

బింబం, ప్రతిబింబం

“ఆచార్యవర్యా! సంస్కారం లేని ఈ శరీరం యొక్క ప్రతిబింబమే నాకు ఆ నీళ్లలో కనిపించింది. ఈ శరీరం కుంటిది అయితే ఆ ప్రతిబింబంకూడ అలాగే కనిపిస్తుంది. వస్త్రాలనూ, అలంకారాలనూ తొలగించితే, ప్రతిబింబపు సౌందర్యంకూడ తొలగిపోతుంది. శరీరం నాశనమయితే ప్రతిబింబంకూడ నాశనమవుతుంది. కనుక ఈ ప్రతిబింబం నా స్వరూపమని నేను ఎలా ఒప్పుకోగలను? నాకు ఇందులో శాంతి లభించడం లేదు.”

ఈ మాటలతో ఇంద్రుడు నిజమైన జిజ్ఞాసునని ప్రజాపతి గుర్తించారు. అతడికి జ్ఞానాన్ని ఉపదేశించారు.

విరోచనుడు దేహాత్మవాది (దేహమే ఆత్మ అని భావించేవాడు)గా పరిగణించబడ్డాడు. అసుర సంస్కృతికి పోషకుడు అయినాడు. (8వ అధ్యాయం, 7నుండి 15 ఖండములు).

విజ్ఞానం కాదు, జ్ఞానం

పై కథనేటి వినియోగవారు యుగానికి అక్షరాలా అన్వయిస్తుంది. ఈ కథ ఇలా ప్రేరణ ఇస్తోంది-

ప్రత్యక్షం అయిన దానిని, అనుభవించదగిన దానిని సర్వస్వంగా పరిగణించకూడదు. అగోచరం అయిన దానిని, కంటికి కనిపించనిదానిని, జ్ఞానంలోని సారాన్ని తెలుసుకోవడానికి ప్రయత్నించాలి.

శాస్త్ర విజ్ఞానం నేడు అందరి ఆలోచనా సరళినీ బహిర్ముఖం చేసింది. అందరూ బయట రూపాన్ని గురించే ఆలోచిస్తున్నారు. వినియోగమే, విషయ భోగమే సర్వస్వం అయిపోయింది. కనుకనే ఎటు చూచినా అసుర సంస్కృతి కావస్తోంది. కలియుగ వరిస్థితిని సంస్కరించాలంటే,

శాంతికి తొలి మెట్టు సరళత, చివరి మెట్టు ఉదారత.

కృతయుగ సమాజాన్ని తిరిగి తేవాలంటే, పాపాత్ముల సంఖ్యను తగ్గించాలంటే- మార్గం ఒకేఒకటి. జ్ఞానాన్ని ఆరాధించడం. పాప సముద్రంనుండి అందరినీ దాటించే జ్ఞానాన్ని ఆరాధించడం.

శ్రీకృష్ణ పరమాత్మ అర్జునునికి ఇచ్చిన గీతోపదేశంలో జ్ఞాన మహిమగురించీ, పరమాత్మ సత్తాకు సమర్పణ కావడం గురించీ మళ్ళీ మళ్ళీ చర్చ జరిగింది. అర్జునుడు మనందరిలో ఉన్నాడు. ఈ ఉపదేశం మనకోసమే చేయబడిందని మనం భావిస్తే, మన కళ్యాణం నిశ్చయం.

పాపాలనుండి తరింపజేస్తానని, బయటపడేటట్లు చేస్తానని కృష్ణ పరమాత్మ 18వ అధ్యాయంలో గీతా బోధన శిఖరాగ్రాన్ని చేరుకున్నప్పుడు కూడ వాగ్దానం చేశారు. ఆ శ్లోకంలో ఆయన ఇలా చెబుతారు-

‘కర్తవ్య కర్మలు అన్నింటినీ వదులుకుని నీవు నన్ను, నర్వశక్తిమంతుడైన పరమేశ్వరుణ్ణి, శరణు పొందు. పాపాలన్నిటినుండి నేను నిన్ను విముక్తి చేస్తాను. నీవు విచారించకు.’ (అహం త్వా సర్వపాపేభ్యో మోక్షయిష్యామి మా శుచః)

భగవానుడు ఎంతటి కరుణాసముద్రుడో మనం ఊహించుకోవచ్చు. తన శిష్యులకూ, సాధకులకూ, జిజ్ఞాసువులు అయిన గీతా పాఠకులకూ వారి పాపాలనుండి విముక్తి చేస్తానని ఆయన పలుమారులు వాగ్దానం చేస్తున్నారు. అందుకు షరతు ఒక్కటే- మనం పరమాత్మతత్వాన్ని తెలుసుకోవాలి. పరమాత్మ అంతటా వ్యాపించి ఉన్నాడని గుర్తించాలి. ఆ తర్వాత ‘నీవేతప్ప ఇతఃపరంబు ఎరుగ’ అనే భావంతో ఆయనకు మనల్ని సమర్పణ చేసుకోవాలి.

భౌతికవాద జీవితం గడుపుతూ, ఆధ్యాత్మిక మార్గంవైపు రావడానికి సంకోచించే ఒక సామాన్య వ్యక్తికి కృష్ణ పరమాత్మ స్పష్టంగా హామీ ఇస్తున్నారు. జ్ఞానమనే నౌకద్వారా నీవు తప్పక పాప సాగరాన్ని దాటతానని, నీవు పాపులలోకల్లా పాపివి అయినా నీకు తరించే అవకాశం ఉన్నదని కృష్ణ పరమాత్మ ఈ వాక్యం ద్వారా మనల్ని ప్రోత్సహిస్తున్నారు. నీవు చేయవలసిందల్లా మేలుకోవడం. అంతటా వ్యాపించి ఉన్న దివ్య చైతన్యాన్ని పొందడం. అహంకారపు ఆవరణకు దాటడం. అప్పుడు జ్ఞాన నౌక నిన్ను తరింపజేస్తుంది- ఇదీ ఆయన వాగ్దానం.

ఈ నౌకలో కూర్చుని చూడు

నిరంతరం పాప కర్మలు చేస్తూ జ్ఞానాన్ని పొందే కర్మకాండలు ఏదో విధంగా చేస్తూన్న మనిషికి ముక్తి లభించదు. ఆత్మసత్తానుండి కషాయ కల్మషాలను కడిగివేసే సబ్బు ‘జ్ఞానం’. అది మనిషి ప్రవృత్తిని కూడ మార్చివేస్తుంది. ఆ జ్ఞానాన్ని పొందితే మనిషి ఎన్నడూ వ్యామోహానికి లోను కాడు. ఆ దృష్టి లభిస్తే మనిషి అన్ని ప్రాణులతో ఏకాత్మతను పొందుతాడు. అతడికి ఒకవిధమైన దార్శనిక సమత లభిస్తుంది. తాత్విక సమానత్వం అనుభవం అవుతుంది. అంతటా విస్తరించి ఉన్న ఈ ఏకత్వంలో మినహాయింపు లేకుండా (అశేషిణ) అందరూ ఇమిడి ఉంటారు. (యేన భూతాని అశేషిణ 4-35). మంచిదీ, అందమైనదే కాకుండా నీచులూ, పతితులూ, పాపులూ అందరూ ఇందులోకి వస్తారు. సాధువులు, మహాత్ములలోనేకాక దొంగలలో, వేశ్యలలో, చండాలురలోపలకూడ ఆ ప్రియతముడే అనుభవం అవుతాడు. నన్ను చూడు, నేను ఇక్కడ ఉన్నాను- అని ఎలుగెత్తి చాటుతాడు.

“అన్ని భూతములలోనూ నన్ను ఎవరు ప్రేమిస్తారో”- అనే దివ్యప్రేమ యొక్క బలీయమైన ఉద్ఘాటన, పాపాలనుండి విముక్తి చేస్తాననే వాగ్దానం- వీటిని భగవద్గీతలో చేసిన విధంగా ప్రపంచంలోని ఏ తత్వశాస్త్రమూ, ఏ మతమూ, ఏ గ్రంథమూ చేయలేదు.

అయినప్పటికీ- గతంలో మూర్ఖత్వంవల్ల చేసిన కర్మల ఫలితాన్ని మనం అనుభవించవలసిందే. దైవ న్యాయం దాని పని అది చేస్తూనే ఉంటుంది. సంచిత కర్మలూ, క్రియమాణ కర్మలూ నశిస్తాయి. కానీ ప్రారబ్ధం నశించదు. ప్రారబ్ధం ఒక మూసిన పైలువలె మనవెంట వస్తూనే ఉంటుంది. ఒక్కొక్కప్పుడు సమర్థుడైన ఒక సద్గురువు వస్తాడు. ఆ గురువు కృప వర్షిస్తుంది. ఫలితంగా ఆ ప్రారబ్ధంకూడ తగ్గుతూపోతుంది. సంస్కరించబడుతూపోతుంది. ఆ తర్వాత మనిషి సాక్షీభావంతో జీవించడం ప్రారంభిస్తాడు. శరీరానికి వచ్చే కష్టం కష్టం అనిపించదు. ఎప్పుడూ ఆనందభావంతో జీవించాలని మనసు కోరుతుంది. కష్టం వస్తే, సాధకుడు దానిని తవస్సుగా మార్చుకుంటాడు. కర్మవ్యవస్థకుకూడ అవహేళన జరగదు.

కనుకనే, శ్రీకృష్ణ పరమాత్మ సాధకునికి వచ్చే సందేహాన్ని ఊహించుకుని తర్వాతి శ్లోకంలో దాన్ని తొలగిస్తున్నారు.

ॐ (८:१८-३५)

ప్రతి రంగంలోనూ ప్రేమ, బలిదానం ప్రధానమైనవి.

కృష్ణావతారం-21

కర్ణ వధ

ద్రోణాచార్యుని మరణానంతరము కర్ణుని కౌరవ సేనాధి పతిగా చేసిరి. కర్ణుని కోరిక ననుసరించి శల్యుడు వానికి సారథి అయ్యెను. యుద్ధము ఆరంభమయ్యెను. కర్ణుడు వేగముగ దాడిచేసెను. అర్జునుడు అశ్వత్థామతో యుద్ధము చేయుచుండెను. కర్ణునితో యుధిష్ఠిరుడు తలపడెను. కర్ణుడు తన బాణములతో యుధిష్ఠిరుని గాయపరచెను. ప్రాణసంకట స్థితి ఏర్పడగా యుధిష్ఠిరుడు యుద్ధభూమినుండి పారిపోయి శిబిరమునకు చేరికొనెను.

విషయము తెలిసికొని యుద్ధనిర్వహణ భారమును భీమునకు అప్పగించి కృష్ణార్జునులు యుధిష్ఠిరుని చూడవచ్చిరి. కర్ణుడు సంహరింపబడెనని యుధిష్ఠిరుడు తలంచెను. అందువలన ఆయన కృష్ణార్జునులను ప్రశంసించుచు యుద్ధవృత్తాంతము నడిగెను. కర్ణుడు జీవించియే ఉన్నాడను విషయము తెలిసినంతనే ఆయన అర్జునుని తిరస్కరించుచు గాండీవమును నిందించి 'దీనిని మరియొకరికి ఇమ్ము' అని పలికెను. అటు మీదట అర్జునుడు యుధిష్ఠిరుని సంహరించుటకు సిద్ధమయ్యెను. కృష్ణుడు వారించెను. 'నా గాండీవమును నిందిచువానిని తప్పక వధింతునని నేను ప్రతిజ్ఞచేసియున్నాను. అందువలన ఇప్పుడు నేను సత్యపాలనమునకై యుధిష్ఠిరుని తప్పక వధింతు' నని అర్జునుడు పలికెను. కృష్ణు డిట్లు పలికెను - నీవు సత్యమర్మమును ఎరగవు -

సత్యస్య వచనం సాధు న సత్యా ద్విద్యతే పరమ్ ।
తత్త్వేనైవ సుదుర్జ్ఞేయం పశ్య సత్యమనుష్ఠితమ్ ॥

సత్యమునకంటె మించిన దేదియు లేదు. కాని సత్పురుషులు ఆచరణములోనికి తెచ్చికొనిన సత్యముయొక్క యధార్థరాపమును గూర్చి తెలిసికొనుట చాలకష్టమని తెలిసికొనుము.

- (1) సత్యము శబ్దాడంబరము మాత్రము కాదు.
- (2) సత్యము మనోవాక్కర్మలతో ఓత్రోత్రమైయుండవలెను.

సత్పురుషుల ఆచరణముద్వారా ప్రేరణను పొంది తన కర్తవ్యములను నిర్ధారించుకొన వలెను.

ధారణార్థమిత్యాహు ర్దర్శో ధారయతే ప్రజాః ।
యత్స్యాద్ధారణ సంయుక్తం స ధర్మ ఇతి నిశ్చయః ॥

ధర్మమే పృథివిని - ప్రజలను ధరించుచున్నది. ధారణవలననే అది ధర్మమని చెప్పబడుచున్నది. అందువలన ఏ ధారణ - ప్రాణరక్షణతో గూడియుండునో - దేనియందు ఏప్రాణియు హింసింపబడదో అదియే ధర్మము. ఇది ధర్మ శాస్త్రముల సిద్ధాంతము.

- (1) కర్తవ్యపరాయణమే ధర్మము. ధర్మముతోపాటు హిత భావనగూడ కలిసి యుండును.

యేఃస్యాయేన జిహీర్షన్తో ధర్మమిచ్ఛన్తి కర్ణి చిత్ ।
అకూజనేన మోక్షం వా నాను కూజేత్ కథంచన ॥

అవశ్యం కూజితవ్యే వా శంకేరన్నస్యకూజతః ।
శ్రేయస్త్రాన్యతం పక్తుం తత్ సత్యమవిచారితమ్ ॥

అన్యాయముగ ఇతరుల ధనము మున్నగు వానిని అపహరింపదలచినవారు ఎప్పుడైన తమ స్వార్థసిద్ధికై ఇతరుల సత్యభూషణరాపధర్మమును పాలింపదలచినచో అక్కడ వారియెదుట మౌనముగా ఉండి వాని నుండి పీడవిరగడగుటకు ప్రయత్నింపవలెను. ఏమియు మాట్లాడవద్దు. మాట్లాడవలసిన అవసరము కలిగినచో లేదా మాట్లాడకపోవుట వలన దోపిడి గాండ్రకు సందేహము కలిగినచో అక్కడ అసత్యమునే పలుకుట మంచిది. ఇట్టి సమయమున ఆలోచింపకయే అసత్యమును సత్యమని తెలిసికొనుము.

- (1) సత్యభూషణముయొక్క ఉద్దేశ్యము మానవహితమును కాపాడుటయే. దీనిని ధర్మమును పాలించువారిపట్ల ప్రయోగింపవలెను.
- (2) సత్యసాధన శబ్దముల వరకే పరిమితము కాదు. భావన మరియు క్రియ - ప్రతిక్రియ (ప్రతీకారము) గూడ దానితో గూడియున్నవి.

మహత్తర సంస్కారాలను జీవితంలో జీర్ణించుకోవడమే ప్రావీణ్యం.

య: స్తేనైః సహసంబంధాన్ముచ్యతే శపథైరపి ।
 శ్రేయస్తత్రాన్వతం వక్తుం తత్పత్య మవిచారితమ్ ।
 స చ తేభ్యో ధనం దేయం శక్యే సతి కథంచన ॥

ఎవడు అసత్యమైన ఒట్టు పెట్టుకొనుటవలన దోపిడిగాండ్ర బంధనమునుండి విముక్తి పొందగలడో వాడు అక్కడ అసత్యమే పలుకవలెను. వీలైనంతవరకు దోపిడి దొంగలకు ధనమీయరాదు.

- (1) దొంగలతో దోపిడిగాండ్రతో సత్యము చెప్పుట సత్యమును నాశము చేయుటయే.
- (2) దేశకాలపరిస్థితులను బట్టి సత్యనిర్వహణ పరిభాష మారుచుండును.

కృష్ణుడు తెలియజెప్పిన మీదట అర్జునుడు కొంత శాంతించెను. కాని అతనికి ప్రతిజ్ఞా భంగభయ ముండెను. “గురుజనులను అవమానించుటయే వారి వధయగును, అందువలన యుధిష్ఠిరుని అవమానించుట వలన పనిపూర్తియగును” అని కృష్ణుడు చెప్పెను. అర్జునుడు యుధిష్ఠిరుని ‘నీవు’ అని పలికి ఆయనను అవమానించెను. దీనితరువాత యుధిష్ఠిరుడు వనమునకు పోవ సిద్ధమయ్యెను. కృష్ణుడు నచ్చజెప్పి ఆయనను వారించెను. అర్జునుడు గూడ యుధిష్ఠిరుని అవమానించుటవలన ఆత్మహత్యకు సిద్ధమగు చుండెను. ‘నిన్ను నీవు ప్రశంసించుకొనుట గూడ ఆత్మహత్యయే యగును’- అని కృష్ణుడు పలికెను అందువలన అర్జునుడు ఆత్మప్రశంస చేసికొని ఆ పాపమునకు ప్రాయశ్చిత్తము చేసికొనెను. యుద్ధము మరల ఆరంభమయ్యెను. కర్ణుడు కౌరవసేనాధిపతిగా ఉండెను. దుర్యోధనుని ఆశలన్నియు వాని మీదనే యుండెను. అర్జునుని కర్ణుడు ఎదుర్కొనగా కృష్ణభగవానుడు అర్జునుని ఉత్సాహమును పెంచుచు ఇట్లు పలికెను-

ఆత్మానం మన్యతే వీరం యేన పాపః సుయోధనః ।
 తమద్య మూలం పాపానాం జహి సౌతిం ధనంజయ ॥

ధనంజయా ! ఎవడు వెంట ఉండుటవలన పాపియగు దుర్యోధనుడు తన్ను వీరునిగా భావించుచున్నాడో ఆ సూతపుత్రుడగు కర్ణుడే సర్వపాపములకు మూలము, అందువలన నేడే నీవు వానిని సంహరింపుము.

- (1) పాపికి సహాయపడు వాడు గూడ పాపియే.

(2) పాపమును సమూలముగా నాశము చేయవలెను.
 పాండవాన్ సృంజయాంశ్చైవ పంచాలాం శ్చైవ భారత ।
 హన్యాదుపేక్షితః కర్ణో రోగో దేహమివాగతః ॥

పార్థా! శరీరమున పుట్టిన వ్యాధికి చికిత్సచేయనిచో అది శరీరము నంతటిని పాడుచేయును. అట్లే కర్ణుని ఉపేక్షించినచో వాడు పాండవులను, సృంజయులను, పాంచాలురను గూడ నాశనము చేయగలుగును.

- (1) రోగమును, పాపమును, శత్రువును ఉపేక్షించరాదు.
- (2) తగిన సమయములో శ్రద్ధ తీసికొనకపోయినచో కొద్దిగానున్న రోగము గూడ పెరిగి శరీరమును, పాపపుణ్యములను చెరచును.

త్వం హి శక్తో రణే జేతుం సకర్ణానపి కౌరవాన్ ।
 నాన్యో యుధి యుధాం శ్రేష్ఠ సత్యమేతద్ బ్రవీమి తే ॥

యోధులలో శ్రేష్ఠుడవగు అర్జునా! నీవే యుద్ధములో కర్ణునితో పాటు కౌరవుల నందరిని జయింపగలవు. మరియెవ్వడు జయింపలేడు. నేను నిజము చెప్పుచున్నాను.

- (1) యోగ్యుడు సమర్థుడు నగు వ్యక్తియే ఏకాగ్రమునైన చక్కచేయగలడు.
- (2) భగవానుడు ఇదేవిధముగ ప్రేరణద్వారా, ఉత్సాహము ద్వారా కార్యమును సంపన్నము చేయును.

కృష్ణుడు ప్రోత్సహింపగా అర్జునుడు కర్ణుని ఎదుర్కొనెను. ఘోరయుద్ధము ఆరంభమయ్యెను. అప్పుడే అకస్మాత్తుగా కర్ణుని రథచక్రము భూమిలో దిగబడెను. రథచక్రమును పైకి తీయుటకు కర్ణుడు క్రిందకు దిగెను. అర్జునుడు బాణములను కురిపించుచుండెను, కర్ణుడు దానిని నివారించుచు ఇట్లు పలికెను - “నీ యీపని ధర్మవిరుద్ధమైనది, నేను నా రథ చక్రమును బయటకు తీసి రథము నధిరోహించినపుడు నీవు మరల యుద్ధము చేయుము.” అర్జునుడు వెనుకాడెను. అప్పుడు కృష్ణుడు నిందించుచు ఇట్లు పలికెను -

తమబ్రవీద్ వాసుదేవో రథస్థో
 రాధేయ దిష్ట్యా స్మరసీహ ధర్మమ్ ।
 ప్రాయేణ నీచా వ్యసనేషు మగ్నా
 నిన్దన్తి దైవం కుకృతం స తు స్యమ్ ॥

యద్ ద్రౌపదీ మేకవస్త్రాం సభాయా -

దీపంవలె జ్వలించే వ్యక్తిలో దైవ జ్యోతి అవతరిస్తుంది.

మానాయయేస్త్వం చ సుయోధనశ్చ ।

దుశ్శాసనః శకునిః సౌబలశ్చ

స తే కర్ణ ప్రత్యభాత్తత్ర ధర్మః ॥

అప్పుడు రథముపై కూర్చొండి యున్న కృష్ణుడిట్లు పలికెను - "నీకు ధర్మవిషయము ఇప్పుడు జ్ఞాపకమునకు వచ్చుచున్నది, గొప్ప అదృష్టము. సామాన్యముగ నీచమనుష్యులు ఆపదలో తాము చేసిన దుష్కర్మలను గాక దేవతలను నిందుంచుచుందురు. నీవు, దుర్యోధనుడు, దుశ్శాసనుడు, సుబలపుత్రుడగు శకుని ఏకవస్త్రమును ధరించినదియు, రజస్వలయునగు ద్రౌపదిని సభలోనికి పిలిపించిరి. అప్పుడు మీమనస్సులో ఈ ధర్మ విషయము ఉత్పన్నము కాలేదా?

- (1) ఆపదలలోను సంపదలలోను సమానమగ ఏది పాలింపబడునో అది ధర్మము.
- (2) ఆపదలో ఎవ్వరినైన నిందించుట వ్యర్థము. మానవుడు తన కర్మల ననుసరించియే ఫలమును పొందును.
- (3) సంపదలు కలిగినప్పుడు పాపకర్మలు చేయుట, ఆపదలలో ధర్మమును అడ్డుపెట్టుకొనుట హాస్యాస్పదము.

యదాభిమన్యుం బహవో యుద్ధే జఘ్ను ర్మహారథాః ।
పరివార్య రణే బాలం క్వ తే ధర్మస్తదా గతః ॥

యద్యేష ధర్మస్తత్ర న విద్యతే హి
కిం సర్వథా తాలువిశేషణేన ।
అద్యేహ ధర్మాణి విధత్స్వ సూత
తథాపి జీవన్మ విమోక్ష్య సే హి ॥

నలో హ్యక్షైర్నిర్జితః పుష్కరేణ
పునర్యశో రాజ్యమవాప వీర్యాత్ ।
ప్రాప్రాస్తథా పాండవా బాహు వీర్యాత్ -
సర్వైః సమేతాః పరివృత్తలోభాః ॥

యుద్ధములో ఒంటరివాడైన బాలుడైన అభిమన్యుని మహారథులైన మీరందరు చుట్టుముట్టి చంపినపుడు నీ ధర్మము ఎక్కడికి పోయినది?

ఆ సమయములో ఈ ధర్మములేదు, నేడు ఇక్కడ ధర్మమును గూర్చి అరచుచు నోరు ఎండిపోవునట్లు చేసికొనుట ఏల? సూతుడా! ఇప్పుడిక్కడ ధర్మమును గూర్చి ఎంతగా

అరచినను నిన్ను విడచునది లేదు.

పుష్కరుడు నలమహారాజును జూదములో జయించెను. కాని ఆయన తన పరాక్రమముతో రాజ్యము యశస్సు రెండింటిని పొందెను. ఇట్లే లోభములేని పాండవులుగూడ తమ భుజబలముతో బంధువులతో గూడియుండి యుద్ధములో శత్రువులను సంహరించి తమ రాజ్యమును పొందగలరు.

- (1) శ్రద్ధతో ఆచరించిన ధర్మము ఆపదలు సంభవించినపుడు సహాయపడును.
- (2) పాపఫలమును అనుభవింపవలయును.
- (3) పరిస్థితులు మారుచుండును. అందువలన పాపపూర్వకమైన సఫలతను పొంది మేమెప్పుడును సఫలరమే యగుచున్నామని తలంపరాదు.
- (4) పరాక్రమము గలవాడు ధైర్యముతో తనలక్ష్యమును చేరికొనగలడు.

కృష్ణుడు ప్రోత్సహింపగా అర్జునుడు కర్ణుని వధించెను. కర్ణుడు వధింపబడగా శల్యుడు కౌరవసేనకు అధిపతి అయ్యెను. యుధిష్ఠిరుడు వానిని వధించెను. శల్యుడు మరిణించినంతనే సేన అంతయు చిందరవందర అయ్యెను. దాదాపు వీరులందరు సంహరింపబడిరి. దుర్యోధనుడు గాయపడి ప్రాణములుదక్కి పారిపోయెను. కృష్ణునితో పాటు పాండవులందరు దుర్యోధనుని వెదుకుటకై బయలుదేరిరి.

దుర్యోధనుడు ఒక సరోవరములో జలమును స్తంభింపజేసి క్రిందకి పోయి దాగియుండెను. కృష్ణుడు పాండవ సహితుడై ఆ సరోవరతీరమునకు జేరి దుర్యోధనుని మాయను చూచి యుధిష్ఠిరునితో ఇట్లు పలికెను.

మాయావిన ఇమాం మాయాం మాయయా జహి భారత!
మాయావీ మాయయా పథ్యః సత్యమేతద్ యుధిష్ఠిర ॥

భారతా! మాయావియగు దుర్యోధనుని ఈ మాయను నీవు మాయతోనే నాశనము చేయుము. యుధిష్ఠిరా! మాయావిని మాయతోనే వధింపవలెను, ఇదే నిజమైన నీతి.

- (1) శరే శార్యం సమాచరేత్.
- (2) దుర్మార్గమును నాశనము చేయుటయే మనయుద్దేశ్యమై యుండవలెను. దీనికై గట్టిగా ప్రయత్నింపవలెను.

„ HHH

సంఘర్షణద్వారా లక్ష్యాన్ని చేరడమే గొప్పతనం.

బోధ కథ

నిజమైన భిక్షువు

శ్రావస్తీ నగరం బుద్ధ భగవానుని పుణ్య ప్రభావంవల్ల వెలిగిపోతోంది. నగరంలోని వీధులు, భవంతులు, మేడగదులు, ప్రాంగణాలు, కూడలులు - అన్నీ బుద్ధ భగవానుని సుగంధంతో గుబాళిస్తున్నాయి. ప్రభువు సన్నిధిని చేరుకోవాలని పురజనులు పోటాపోటీలు పడుతున్నారు. బాలురు, వృద్ధులు, యువతులు, యువకులు - అందరూ భగవానుని ఆశీస్సుల వర్షంలో తడిసి కృతార్థులు కావాలని కోరుకుంటున్నారు. ఈ పోటీలో, ఈ పరుగులో సామన్య పేరులనుండి నగర శ్రేష్ఠి, సామంతవర్గం, స్వయంగా శ్రావస్తీ మహారాజు పాల్గొన్నారు. ప్రభువు ప్రేమను పొందాలనే కోర్కె అందరిలో ప్రబలంగా ఉంది. అందరూ ఆయన కృపను ఆకాంక్షిస్తున్నారు. కరుణాసముద్రుడైన భగవానుని దైవత్వంలోని ఒక అంశను అందుకోవాలని అసంఖ్యాకులైన ప్రజలు ఆరాటపడుతున్నారు.

కానీ, ఈ శ్రావస్తీ నగరంలోనే ప్రభువు నుండి ఏదీ కోరడం ఇష్టంలేని వ్యక్తి ఒకడు ఉన్నాడు. అతడికి భగవానుని నుండి యోగసిద్ధి అవసరం లేదు. సర్వాంతర్యామి, కరుణామూర్తి అయిన ప్రభువును ఏదైనా, అడగడం ఏమిటని అతడి ప్రశ్న. భగవానుని చరణాలముందు భక్తి అనే అర్ఘ్యాన్ని అర్పిస్తారు. అంతే. తనువు సమర్పించాలి. మనసు సమర్పించాలి. ప్రభువు చరణాల వద్ద జీవితం సమర్పించాలి. ఇదే ఆలోచనా స్రవంతి అతడి భావనలను ఆవరించి ఉంది. తథాగత భగవానుని చరణాలముందు తన సర్వస్వాన్నీ సమర్పించాలనే భావన అతడి మనసులో ఉప్పొంగుతోంది.

దేకర్ భీ కరతా మన్, దే దూఁకుచ్ బౌర్ అభీ ।

సుబహ దూఁ శ్యామ్ దూఁ, తురెఱు ఆఠోయామ్ దూఁ॥

అనగా -

ఇచ్చికూడా మనసు అంటోది - ఇంకా ఇవ్వమని, ఇప్పుడే ఇవ్వమని. ఉదయం ఇవ్వమని, సాయంత్రం ఇవ్వమని, నాలుగు జాములూ ఇవ్వమని.

ఈ భావన స్రవంతిలో అతడు సదా మునిగి ఉంటాడు - బౌద్ధ సంఘంలోని సభ్యులు కొందరు అతడిలోని ఈ భావనలను పరిహరిస్తూ ఉంటారు. వారితో అంటారు -

ఓ వంచాగ్నిదాయకుడా! భగవానుడు మనల్ని భిక్షువులను చేయాలని కోరుతున్నారు. మరి నీవో. దాతను కావాలని భీష్మించుకు కూర్చున్నావు. భగవానునికి ఎవరైనా ఏమి ఇవ్వగలరు! ఆయన అందరికీ అన్నింటినీ ఇవ్వగల ప్రభువు.”

ఆ భక్తుని భావనలలో అలాంటి వ్యక్తుల ప్రశ్నలకు హేతుబద్ధమైన జవాబు లేదు. అయితే అతడి మనసు ఒక్క విషయాన్ని మళ్ళీమళ్ళీ చెప్పుతోంది. - బుద్ధ భగవానుని భిక్షువులు అడుక్కునేవారు కాజలరు. భిక్షువు అనే పదానికి మరో అర్థం ఉండి ఉండాలి. ఈ జీవితంపై భగవానుని కరుణ ఎన్నడైనా వర్షిస్తే - ఈ భిక్షువు శబ్దంలో దాగిఉన్న అర్థాన్ని ఆయన నుండి తెలుసుకుంటాను.

ఇలా ఆలోచించి, వంచాగ్నిదాయకుడైన ఆ బ్రాహ్మణుడు భగవానుని చరణాలవద్ద తన భక్తిని దానంచేస్తూ ఉన్నాడు. ఈ నియమంతోపాటు అతడికి మరో నియమంకూడా ఉంది. నాట్ల సమయంనుండి కోతల సమయంవరకు అయిదు మారులు భిక్షు సంఘానికి దానం ఇవ్వడం, అతడు ఈ నియమాన్ని ఎంతో శ్రద్ధతో, మరెంతో విశ్వాసంతో అమలు జరిపేవాడు. అయితే అతడి భార్యకు ఈ దానాలు ఇవ్వడం ఎంతమాత్రం నచ్చేది కాదు. ఆమె అతడికి పదేపదే ఇలా సలహా ఇచ్చేది - భగవానుని తపస్సులో ఒక అంశను అడగడానికే ఎవరైనా ఆయనవద్దకు వెళతారు. పిచ్చివానిలా తన ఇంటిని దోచి ఇస్తూన్నవాడివి నీవు ఒక్కడవే.

భార్య చెప్పే ఈ మాటలు అతడిని ఎంతమాత్రం ప్రభావితం చేయలేదు. అతడు తన నిశ్చయాన్ని, తన సంకల్పాన్ని దృఢంగా అమలు జరుపుతున్నాడు.

బుద్ధ భగవానునికి ఇతడి దృఢ సంకల్పం విషయం

మనిషి జీవితం దేవుని ఆలయం. దానిలో దేవత్వం ఉప్పొంగడమే సేవ.

తెలిసింది. భగవానుడు ఒక రోజున భిక్షాటనకు వెళుతూ అతడి గుమ్మంవద్దకు వచ్చి నిలిచారు. ఆ సమయంలో ఆ పంచాగ్నిదాయక బ్రాహ్మణుడు గుమ్మంవైపు వీపు ఉంచి భోజనం చేయడానికి కూర్చున్నాడు. అతడి భార్య అతడికి భోజనం వడ్డించడానికి సరంజామా సిద్ధం చేస్తోంది. భగవానుడు ఇలా నిలబడి ఉండడం చూడగానే, ఆమె మనస్సు వికలమయింది. నా భర్త శ్రమణుడైన ఈ గౌతముణ్ణి చూస్తే రుచికరమైన ఈ భోజనం మొత్తాన్ని ఆయనకు ఇచ్చివేస్తాడు. నేను మళ్ళీ వంట చేయవలసివస్తుంది. నాకా ఇబ్బంది తప్పదు - అని ఆమె అనుకున్నది.

ఇలా ఆలోచించి ఆమె భగవానునికీ, తన భర్తకుమధ్య అడ్డుగా నిలబడింది. తన భర్త ఆయనను చూడకుండా చేయాలని ప్రయత్నించింది. కానీ, భక్తి భావనతో నిండిన ఆ బ్రాహ్మణుడు భగవానుని ఉనికిని తన అంతః ప్రజ్ఞతో గమనించాడు. దానితోపాటు భగవానుని సదా ఆవరించి ఉండే అపూర్వ సుగంధం అతడి ముక్కుపుటాలకు సోకింది. భగవానుని మహాతపస్సు వెలుగులో అతడి ఇల్లు అలౌకికమైన దీప్తితో నిండిపోయింది. తన చీర చెంగుతో తన భర్తను దాచుతూన్న ఆ బ్రాహ్మణికి కూడా ఈ విచిత్ర అనుభవం కలిగింది. ఈ అలౌకిక అనుభవాలలో తన క్షుద్రత్వం ఎప్పుడు విలీనమయిందో ఆమెకు తెలియనేలేదు. ఆమె తన మూర్ఖత్వానికి నవ్వుకున్నది.

బుద్ధ భగవానుడు ఇంకా అక్కడే నిలబడి ఉన్నారు. బ్రాహ్మణుడు ఉలిక్కిపడి వెనుదిరిగి చూచాడు. అతడు తన కళ్ళను తాను నమ్మలేకపోయాడు. అతడి నోటినుండి ఈ మాటలు వెలువడ్డాయి. “ఓహో! ఇదేమిటి! భగవానుడా!”

అతడు భగవానుని చరణాలను తాకి ప్రణామం చేశాడు. తన భోజనంతో నిండిన తన పళ్ళెన్ని భగవానుని భిక్షపాత్రలో బోర్లించాడు. అలా చేస్తూన్నప్పుడు అతడి శరీరం గగుర్పాటు చెందింది. తాను ధన్యుడైనందుకు ఆనందంతో అతడి ముఖం ప్రకాశించింది. అతడు చేతులు జోడించి కృతార్థ భావంతో ఇలా అన్నాడు - “ప్రభూ! నేడు మీరు నా నైవేద్యాన్ని స్వీకరించారు. నేను ఎంత అదృష్టవంతుడిని!”

ఈ మాటలకు భగవానుని పెదవులపై చిరునవ్వు

రేఖ మెరిసింది. ఆ మెరుపు బ్రాహ్మణుని అంతఃకరణను వెలుగుతో నింపింది. ఆ వెలుగు నుండి ఉదయించిన జిజ్ఞాసతో అతడు ప్రభువుకు ఇలా నివేదించుకున్నాడు - భగవాన్! మీరు మీ శిష్యులను భిక్షువులని పిలుస్తారు. ఈ భిక్షు శబ్దంలో ఏ అర్థం ఇమిడి ఉంది? ఒక వ్యక్తి భిక్షువు ఎలా అవుతాడు?”

ఈ ప్రశ్న అతడి అంతఃకరణలో అంకురించింది. ఎందుకంటే - భగవానుడు ఇలా తన ఇంటికి వచ్చిన మధుర క్షణంలో అతడి లోపల సన్యాసం తీసుకోవాలనే ఆకాంక్ష వెల్లుబికింది. ఈ పవిత్ర క్షణంలో అతడి కర్మ సంస్కారాలన్నీ క్షయం అయిపోయి ఉండవచ్చు.

బ్రాహ్మణుని ప్రశ్నకు జవాబుగా భగవానుడు అతడిని కరుణార్థ దృష్టితో చూస్తూ ఇలా అన్నారు -

నాయనా

సబ్బసో నామరూపస్మి వస్స నిత్తి సమాయితిం ।
అసతా చ న సోచతి సవే చిక్షుతి వుచ్చతి ॥

- ధర్మపదం - 367

అనగా -

“ఎవడు నామ రూపాలలో, పంచ స్కంధాలలో ఏకొంచమయినా మమకారం ఉండదో, అది లేనందువల్ల ఎవరు శోకించడో - అతడే భిక్షువు. నేను అతడినే భిక్షువని పిలుస్తాను.”

బ్రాహ్మణుడు బుద్ధుని వాణి విన్నాడు. అతడు మహదానందంతో ఆయన చరణాలకు ప్రణమిల్లాడు. అతడు ఇలా అన్నాడు -

“ప్రభూ! నన్ను స్వీకరించండి. నామ రూపాల పట్ల మమకారం నాకు ఎంతో దుఃఖాన్ని కలిగించింది. ఇక నన్ను దానికి దూరంచేసి చేయండి. నన్ను అనుగ్రహించండి.”

బ్రాహ్మణుడు ఇలా వేడుకోగానే, కరుణామూర్తి అయిన ప్రభువు అతడి వెన్ను తట్టారు. దానితో అతడు భిక్షువు అయినాడు. వీతరాగి అయిన మహాభిక్షువు అయినాడు. బుద్ధ భగవానునికి నిజమైన భిక్షువు అయినాడు.

H H H

జ్ఞాన యజ్ఞం ద్వారానే వివేకం, సత్ప్రవృత్తుల స్థాపన.

వార్తలు

అక్షమందికి భారతీయ సంస్కృతి జ్ఞాన పరీక్ష రాష్ట్రస్థాయి కార్యశాలలో సంకల్పం

భారతీయ సంస్కృతి జ్ఞాన పరీక్షలో రాష్ట్రవ్యాప్తంగా అక్షమంది విద్యార్థిని విద్యార్థులు పాల్గొనాలి చేయాలని జూన్ 27న హైదరాబాదు కూకట్‌పల్లిలోని భారతీయ వికాస పరిషత్ వికలాంగుల పునరావాస కేంద్రంలో జరిగిన రాష్ట్రస్థాయి కార్యశాల (వర్క్‌షాప్)లో సంకల్పం చేశారు. జ్ఞాన పరీక్ష 2004 నవంబరు 29న జరుగుతుంది.

శ్రీ అశ్వినీ సుబ్బారావు కార్యశాలకు అధ్యక్షత వహించారు. 150 మంది పరిష్క కార్యకర్తలు పాల్గొన్నారు.

ఉదయం సమావేశంలో తొలుత శ్రీ డి.వి.ఆర్. మూర్తి స్వాగత వచనాలు పలికారు. శ్రీ అశ్వినీ సుబ్బారావు ప్రసంగిస్తూ, జ్ఞాన పరీక్షలో పాల్గొనేవారి సంఖ్యను గరిష్ట స్థాయికి పెంచవలసిన అవసరాన్ని నొక్కిచెప్పారు.

ప్రత్యేక ఆహ్వానితులు శ్రీ.సి.హెచ్. హనుమంతరావు భారతీయ సంస్కృతి వైశిష్ట్యాన్ని వివరించారు.

శాంతికుంజ్ ప్రతినిధి, జ్ఞాన పరీక్ష అఖిల భారత ప్రముఖులు అయిన శ్రీ ఆర్.కె.నాయక్ తమ ప్రసంగంలో ఇలా అన్నారు -

నేటి యువతరం పాశ్చాత్య నాగరికత వ్యామోహంలో మునిగిపోతోంది. అశ్లీలత నిండిన టి.వి. కార్యక్రమాలు వారిని మన సంస్కృతికి దూరం చేస్తున్నాయి. యువతలోని ఉత్సాహాన్ని మన దేశ సంస్కృతివైపు మళ్లించకపోతే, చరిత్ర మనల్ని క్షమించదు. అలా మళ్లించడానికే జ్ఞాన పరీక్షను నిర్వహిస్తున్నాము. 2003 సంవత్సరములో ఈ పరీక్షలో 25 లక్షలమంది పాల్గొన్నారు. 1994న ప్రారంభమైన ఈ పరీక్షలో ఇంతవరకు కోటిమందికిపైగా పాల్గొన్నారు. ఆ విధంగా కోటిమంది విద్యార్థుల గృహాలకు గురుదేవుల సాహిత్యం అందింది. ఫలితంగా- సగటున కుటుంబానికి అయిదుగురి వంతున 5 కోట్లమంది ప్రభావితులు అయినారు.

అనంతరం రాష్ట్రంలో పరీక్ష నిర్వహణను పర్యవేక్షించిన శ్రీ.బి.హనుమంతరావు గత సంవత్సరం సౌందిన అనుభవాలను వివరించారు. శాంతికుంజ్ ప్రతినిధి డాక్టర్ తుమ్మారావు ప్రసంగిస్తూ జిల్లా స్థాయి సమన్వయ సమితులు ఏర్పాటులో గమనించవలసిన అంశాలను పేర్కొన్నారు.

అనంతరం కార్యకర్తలు జిల్లాలవారీగా సమావేశమై, జిల్లా సమన్వయ సమితులను ఏర్పరచారు. ఆ తర్వాత శ్రీ నాయక్ రాష్ట్రస్థాయి కమిటీని ప్రకటించారు -

కన్వీనరు శ్రీ అశ్వినీ సుబ్బారావు. సభ్యులు: శ్రీయుతులు డా॥ తుమ్మారావు, ఎమ్.ఎన్.రాజు, సి.హెచ్. హనుమంతరావు, బి. హనుమంతరావు, డి.వి.ఆర్.మూర్తి, కె.డి.వి.ఎన్.శ్రీనివాస్, హేమచంద్రరావు, డా॥ పులి సత్యనారాయణ, సతీష్ ఖండేల్వాల, జి. చిన్నమనాయుడు, ఓ. సిద్ధారెడ్డి, శ్రీమతులు విజయ ప్రసాద్, భారతీ ఖండేల్వాల.

మధ్యాహ్నం సమావేశంలో యుగశక్తి గాయత్రి మాసపత్రిక చందాదారుల సంఖ్యను పెంచడంపై విస్తృతమైన చర్చ జరిగింది. శాంతికుంజ్ ప్రతినిధి శ్రీపరమానంద ద్వివేది ప్రసంగిస్తూ, గురుదేవుల సందేశాన్ని ప్రజలకు అందించడంలో పత్రిక పాత్రను వివరించారు. అనంతరం చందాదారుల సంఖ్యను ఈ సంవత్సరం పదివేలకు పెంచాలని కార్యకర్తలు సంకల్పం చేశారు.

జ్ఞాన పరీక్ష పుస్తకం, క్వశ్చన్ బ్యాంకుల ఖరీదు గతంలోవలె రూ.15లు ఉంటుంది.

శ్రీహీర్సింగ్ రాజపురోహిత్ వందన సమర్పణలో కార్యశాల సమాప్తమయింది. శ్రీయుతులు మల్లికార్జున రావు, సత్యనారాయణ, మల్లప్ప, కేశవరావు, విఠల్, నర్సింగరావు, శ్రీమతి దుర్గా సావిత్రి కార్యశాల నిర్వహణలో సహకరించారు.

నారాకోడూరు శక్తిపీఠంలో

మహిళా జాగృతి కేంద్రం ప్రారంభం

నారాకోడూరులో గాయత్రి శక్తిపీఠం స్థాపించి పది సంవత్సరాలు పూర్తయిన సందర్భంగా కొన్ని ప్రత్యేక కార్యక్రమాలు జరిగాయి.

మే 20 నుండి 28 వరకు గాయత్రి నవరాత్రులు నిర్వహించారు. ఆ తొమ్మిది రోజులూ ఉదయం సామూహిక జపం జరిపారు. ప్రతిరోజూ ఆధ్యాత్మిక జీవన విధానంపై వ్యావహారిక శిక్షణ ఇచ్చారు. ప్రముఖ యోగాచార్యులు శ్రీ పి.ఎమ్.వి.కేశవరావు ప్రతిరోజూ ఉదయం, సాయంత్రం యోగాసన శిక్షణ అందించారు. మహిళలకు ఆర్థిక స్వావలంబనకోసం కుటుంబసేవ, అగరువత్తులు, సర్ప్, ఫినాయిలు, బామ్బగైరాల తయారీపై శిక్షణ శిబిరం నిర్వహించారు. శిబిరంలో ఆహారం, ఆరోగ్యంవంటి అంశాలలో కూడ శిక్షణ, మార్గదర్శనం అందించారు.

29 ఉదయం నవకుండీ గాయత్రి యజ్ఞం జరిగింది. డా॥తుమ్మారావు ఆధ్వర్యంలో శ్రీజుజ్జారి సాంబశివరావు సహకారంతో శ్రీగంధి శ్రీనివాస్, కుమారి శైలజల వినాహం వైభవంగా జరిగింది.

పూర్ణాహుతి అనంతరం శ్రీమతి తుమ్మారావు దాసమ్మ మహిళా జాగృతి కేంద్రానికి ప్రారంభోత్సవం చేశారు. లెక్చరర్ శ్రీమతి టి.విజయకృష్ణ కేంద్రానికి కన్వీనరుగా వ్యవహరిస్తారు. స్త్రీల సమస్యలకు సంబంధించి సలహా, మార్గదర్శనం, శిక్షణ, సహాయ సహకారాల వివరాల కేంద్రంగా ఈ కార్యాలయం పనిచేస్తుంది. ఆ సందర్భంగా గుంటూరులో మహిళలు స్థాపించి నిర్వహిస్తున్న మహిళా సహకార పట్టణ బ్యాంకు చైర్మన్ శ్రీమతి శాంతకుమారిని శ్రీమతి దాసమ్మ శాలువ, జ్ఞాపికలతో సత్కరించారు. నారాకోడూరు మహిళా సర్పంచ్ శ్రీమతి శారద కార్యక్రమంలో పాల్గొన్నారు. శక్తిపీఠానికి తమ సహకారాన్ని అందిస్తామని ప్రకటించారు.

యజ్ఞశాలలో శ్రీజుజ్జారి సాంబశివరావు ఆధ్వర్యంలో ముగ్గురికి ఉపనయన సంస్కారం జరిగింది.

ఆరోజు కార్యక్రమంలో 600 మంది పాల్గొన్నారు.

భీమిలి శక్తిపీఠంలో గాయత్రి జయంతి

భీమిలిలోని దుర్గా గాయత్రి శక్తిపీఠంలో గాయత్రి జయంతి సందర్భంగా మే 29న 49 లక్షల సామూహిక గాయత్రి మంత్రజపం, పంచకుండీ గాయత్రి యజ్ఞం జరిగాయి. శ్రీమతి భారతి, శ్రీ చంద్రశేఖరంలు ఆధ్వర్యం వహించారు. పి.వి.పండా దంపతులు యజ్ఞాన్ని నిర్వహించారు. శ్రీయుతులు ఎన్.రామకృష్ణ గణేశ్, లక్ష్మీగణపతి సహకరించారు. 4 అన్నప్రాశన సంస్కారాలు, 23 కేశఖండన సంస్కారాలు జరిగాయి. శ్రీఅవతారం రాజు 14 మందికి గాయత్రి మంత్రదీక్ష ఇచ్చారు. తగరపువలస, విజయనగరం జిల్లాలోని ముక్కామలనుండి 200 మంది పరిజనులు కార్యక్రమంలో పాల్గొన్నారు.

ఏప్రిల్ 19న భీమిలిలోని నేరళ్లవలన కాలనీలోని శ్రీవేణుగోపాలకృష్ణ గృహంలో ఏకకుండీ గాయత్రీ యజ్ఞాన్ని పి.వి.పండా దంపతులు నిర్వహించారు. మే 1న శక్తిపీఠంలో విద్యారంభ సంస్కారం జరిగింది. మే 8న భీమిలి బ్యాంకు కాలనీలో శ్రీతిప్పాన సూర్యప్రకాశరావు గృహప్రవేశం సందర్భంగా శ్రీయుతులు లక్ష్మీగణపతి, పి.వి.పండా ఏకకుండీ గాయత్రీ యజ్ఞం నిర్వహించారు. మే 10న జన్మదిన సంస్కారం జరిగింది. మే 17న విజయనగరం జిల్లా ముక్కామల గ్రామంలో శ్రీవడ్డాది శ్రీనివాసరావు గృహంలో శ్రీపి.వి.పండా ఏకకుండీ గాయత్రీ యజ్ఞం, దీపయజ్ఞం నిర్వహించారు. 63 మంది పాల్గొన్నారు. శ్రీ పి.వి.రమణరావు సహకరించారు. మే 21న 2 విద్యారంభ సంస్కారాలు జరిగాయి. శ్రీపి.వి.పండా నిర్వహించారు.

పార్వతీపురంలో నవరాత్రి అనుష్ఠానం

పార్వతీపురం గాయత్రీ ధ్యాన మందిరంలో మే 29న గంగాదసరా గాయత్రీ జయంతి నవరాత్రి అనుష్ఠానం జరిగింది. 21మంది 3,48,200 జపం చేశారు. పూర్ణాహుతి రోజున కర్తలు శ్రీమతి గంటా జానకి, అబ్బాయి బాబు.

జూన్ 3న జేష్ఠ పూర్ణిమ నేత్రోత్సవం సందర్భంగా శ్రీమతి చైతన్య లక్ష్మికి పుంసవనం సంస్కారం, దీపయజ్ఞం జరిగాయి. 30 మంది పాల్గొన్నారు.

మే 4న వైశాఖ పూర్ణిమ సందర్భంగా దీపయజ్ఞం జరిగింది. కర్తలు శ్రీమతి వసుంధరా దేవి, శ్రీరమణ మూర్తి. 21 మంది పాల్గొన్నారు.

పై కార్యక్రమాలు శ్రీమతి వసుంధరాదేవి ఆధ్వర్యంలో జరిగాయి.

విజయవాడలో కృష్ణా, గుంటూరు జిల్లాల కార్యకర్తల సదస్సు

విజయవాడ సబ్ జేసల్ కార్యాలయంలో జూన్ 6న కృష్ణా, గుంటూరు జిల్లాల కార్యకర్తల సదస్సు జరిగింది. శ్రీ పరమానంద ద్వివేది, డా॥తుమ్మూరి, శ్రీతోషన్ సాహు సదస్సుకు మద్దతును చేశారు. చీరాల, బాపట్ల, పాన్నూరు, పిడుగురాళ్ల, విజయవాడల కార్యకర్తలు సదస్సులో పాల్గొన్నారు.

గాయత్రీ జయంతి సందర్భంగా మే 28న పగలంతా సామూహిక అఖండ గాయత్రీ మంత్ర జపం జరిగింది. 50 మంది పాల్గొన్నారు. శ్రీయుతులు గురుమూర్తి యాదవ్, ఎ.వి.ఎన్.ఎస్.కుమార్లు నిర్వహించారు.

ఇల్లందు గాయత్రీ పరివార్ 15వ వార్షికోత్సవం

గాయత్రీ పరివార్ ఇల్లందు శాఖ 15వ వార్షికోత్సవం, గాయత్రీ జయంతి ఉత్సవాల సందర్భంగా మే 29 న గాయత్రీ పరివార్ హాలులో 9 కుండముల

గాయత్రీ యజ్ఞం, 11 మందికి గురుదీక్ష, ఒక నామకరణ సంస్కారం, ఒక జన్మదిన సంస్కారం జరిగాయి. 150 మంది పాల్గొన్నారు. 28న నాదయోగ సాధన, సామూహిక జపం జరిగాయి. శ్రీసన్నిధానం సత్యనారాయణ, చి॥ఆర్.మణిసుధ, చి॥ఎన్.నవీనా యజ్ఞాన్ని నిర్వహించారు. శ్రీయుతులు సతీష్ ఖండేల్వాల, టి.నాగభూషణ రావు, ఎస్.వి.పరబ్, యన్.లక్ష్మయ్య, ఆర్.భాస్కరాచారి, వి.శ్రీకాంత్, రామిరెడ్డి, శ్రీమతులు అనితా ఖండేల్వాల, కిరణ్ దేవి గుప్త, క్రిష్ణకుమారి, సరోజిని సహకారం అందించారు. శ్రీరతన్ లాల్ మార్గదర్శనం చేశారు.

జగిత్యాలలో గాయత్రీ మంత్రజపం

తమిళనాడులోని మదురైలో జరుగనున్న అశ్వమేధ మహాయజ్ఞానికి సన్నాహక చర్యగా ఒక కోటి మంత్రజప అనుష్ఠానం జరపాలని జగిత్యాల శాఖ సంకల్పం చేసింది. మండలం రోజులు మంత్ర అనుష్ఠానం, నిత్య యజ్ఞం జరిగాయి. మే 29న గాయత్రీ జయంతి రోజున పూర్ణాహుతి జరిగింది. డా॥పులి సత్యనారాయణ, శ్రీతోషన్ సాహు ముఖ్య అతిథులుగా పాల్గొన్నారు. అనుష్ఠానంలో పాల్గొన్న పరిజనులకు శ్రీజిడ్డ కిషన్ జ్ఞాపికలు బహూకరించారు. 40 రోజులా హవనం నిర్వహించిన శ్రీగడ్డం బుచ్చిరెడ్డిని శ్రీఆదేవు గంగారాం శాలువతో సత్కరించారు. శ్రీ డి.ఎల్.ఎన్.చారి సభా కార్యక్రమాన్ని నిర్వహించారు.

హనుమాంధ్రపల్లెలో పంచకుండీయ గాయత్రీ యజ్ఞం

జగిత్యాలకు 35 కిలోమీటర్ల దూరంలో ఉన్న హనుమాంధ్రపల్లెలో శ్రీహనుమాన్ దేవాలయంలో మే 23న పంచకుండీయ గాయత్రీ యజ్ఞం జరిగింది. వేయిమంది పాల్గొన్నారు. శ్రీయుతులు ఆదేవు గంగారాం, మిట్టపెల్లి సోమశేఖర్, కాసం అశోక్ కుమార్ గుప్త, వేముల రాంరెడ్డి యజ్ఞాన్ని నిర్వహించారు.

హైదరాబాదు బాలాజీనగర్ లో నవకుండీ గాయత్రీ యజ్ఞం

హైదరాబాదు బాలాజీనగర్ లోని వినాయక మందిరంలో గురుపూర్ణిమ సందర్భంగా జూన్ 30న నవకుండీ గాయత్రీ యజ్ఞం వైభవంగా జరిగింది. శాంతికుంజ్ ప్రతినిధి శ్రీపరమానంద ద్వివేది, ప్రజ్ఞాపుత్రులు శ్రీయుతులు ఫూల్ సింగ్, రాఘవ్ మర్కాన్ ఆధ్వర్యం వహించారు. ఆ సందర్భంగా గురుదీక్ష, పుంసవనం సంస్కారాలుకూడ జరిగాయి. శ్రీమతులు నాగకుమారి, రమ, ఉష, శాంతి, పార్వతి, ఉమ, శ్రీయుతులు లక్ష్మణరావు, చలపతిరావు, సత్యనారాయణ యజ్ఞ నిర్వహణలో సహకరించారు.

H H H

ఆగస్టు, సెప్టెంబర్ నెలలలో పర్వతినాలు

ఆగస్టు :

- 15 స్వాతంత్ర్యదినోత్సవం
శ్రీ అరవింద జయంతి
- 27 వరలక్ష్మీవ్రతం.
కృష్ణానది పుష్కరం.
- 30 రక్షాబంధనం.

సెప్టెంబరు :

- 5 ఉపాధ్యాయ దినోత్సవం
- 6 కృష్ణాష్టమి
- 17 కార్మిక దినోత్సవం
- 18 వినాయక చవితి
- 19 ఋషి పంచమి
- 24 విశ్వకర్మ జయంతి
- 27 షిరిడిసాయి జయంతి
- 28 మాతాజీ భగవతీదేవి శర్మ మహాప్రయాణం